

M. Emin Saraç
Anadolu İmam Hatip Lisesi
Edebiyat Dergisi

5. Sayı | 2025

İnsirah

Bir Güneş Doğuyor

ADALET VE ZULÜM

- ◆ **Yıkımdan Yaşama:** Suriye İzlenimleri
- ◆ **Hüsam Ebu Safiyye:** Cesur ve Haysiyetli Bir Doktor
- ◆ **Türkistan'da Kanayan Bir Yara:** Doğu Türkistan
- ◆ **Bosna** Soykırımının Reddi
- ◆ **Mustafa Kutlu** ile Röportaj

ANAOKULU • İLKOKUL • ORTAOKUL • LİSE

444 82 00 / yenidoguokullari.com

İnşirah

BAŞAKŞEHİR M. EMİN SARAÇ
ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ YAYINIDIR

M. Emin Saraç Anadolu İmam Hatip Lisesi
Adına Sahibi
Vedat KARABAYIR

Genel Yayın Yönetmeni
Yunus BAŞAR

Dergi Yayın Kurulu
Hatice KAHYA
Melike Sena DEMİR
Zeynep ÖZBAY

Yönetim Merkezi
Başakşehir Mahallesi Özçelik Sokak No:1
Başakşehir 1. Etap / Başakşehir / İSTANBUL
Tel: 0 212 485 13 45 | Belgegeçer: 0 212 485 13 46
E-posta: eminsaracdergi@gmail.com

YAYIN TÜRÜ
Yerel Süreli Yayın Yıllık

Bütün yayın hakları
M. Emin Saraç Anadolu İmam Hatip Lisesine aittir.
Önceden izin alınarak yazılardan
alıntı yapılabilir.

Tasarım
Muhammed İsa

Baskı / Cilt
İnaktif Matbaa
Tel: 0212 509 24 87
www.inaktif.com

Haziran 2025

Değerli Okuyucularımız,

Sizlerle yeniden buluşmanın heyecanını yaşıyoruz. Dördüncü sayımızdan sonra her ne kadar niyetlenmiş ve gayret etmiş olsak da dergimizin yeni sayısını sizlerle buluşturamamıştık. Bunu kısa süreli bir aylık saymanızı temenni ediyoruz. Şükürler olsun ki yeni sayımızda sizlere bu satırlar vesilesiyle seslenebiliyoruz. Heyecanımız biraz da bundan ötürü. Dileriz sizler de “İnşirah”ın satırlarında gezinirken heyecanımıza ortak olur, bilincinizi diri tutacak içeriklerden istifade edersiniz.

Dergi konumuzu bu sayıda “Adalet ve Zulüm” olarak belirledik. Slogan olarak da “Bir Güneş Doğuyor!” cümlesini seçtik. Bir güneşin doğduğuna ve bu güneşin bizler eliyle zirveye ulaşacağına inancımız tam. Bu inancımızdan hareketle böyle zor bir konuyu ve güzel bir sloganı tercih ettik.

İnsanlar geçmişten bugüne “adalet” ve “zulüm” kavramlarıyla pek barışık değil. Kimileri bu kavramları duyunca kulaklarını kapatıyor, kimileri gizlendikleri maskelerin ardından yalnızca kulaklarına çalınanları tekrar ediyor. Kimileri için ise bu kavramlar, her anıldığında yutkunamamanın ve boğazda kalan acı bir tadın vesilesi oluyor adeta. Adalet çarkının bozuk işlediği, adil olanın değil zalim olanın hükmettiği ve mazlumun değil güçlünün haklı sayıldığı bir dünyada yaşıyoruz ne yazık ki. Küreselleşen dünyada bilgi akışının bu kadar hızlı olması, saniyeler içinde dünyanın öbür ucunda insanların ne yaptığından haberdar olmamız bizi geri dönüşü olmayan bir tufana sürüklemektedir. Bu bilgi akışı vesilesiyle sorumluluklarımız artıyor. “Popüler” olana kapılıp giden kitlelere inat akıntıya karşı dimdik durmamız şart. Bu yüzden bilincimizin gerektirdiği ölçüde dünyada olan bitenleri adalet ve zulüm bağlamında okumamız ve doğru bir şekilde anlamamız gerekiyor. Soykırımlara sessiz kalınan, zulmün ve zalimin ayakta alkışlandığı dünyamızda Müslüman gençler olarak sesimizi duyurabileceğimiz, fikirlerimizi paylaşıp birbirimizin düşüncelerinden yararlanabileceğimiz bir mecra oldu bizim için “İnşirah”.

Dergimizin bu sayısında birçok mazlum coğrafyayı ele aldık. Arakan’dan Doğu Türkistan’a, Gazze’den Bosna’ya mazlum coğrafyalardaki ahvali gözler önüne sermeye çalıştık. Pek çok kez adalet ve zulüm kavramlarını farklı açılardan inceledik. Yeri geldi adaletin pergelinden bahsettik, yeri geldi adaleti ve zulmü resimlerle imlemeye çalıştık. Bunlarla beraber konu dışı birçok içeriğe de yine dergimizde yer vermeye gayret ettik. Umuyoruz ki faydalı bir sayı olur. Bu vesilelerle siz değerli okuyucularımıza keyifli okumalar diliyoruz.

Yazılarıyla dergimize destek olan kıymetli hocalarımıza ve öğrenci arkadaşlarımıza şükranlarımızı sunuyoruz. Dergimizin yayın hayatına devam etmesinde desteğini hiçbir zaman esirgemeyen değerli Okul Müdürümüz Vedat Karabayır’a teşekkürlerimizi sunuyoruz.

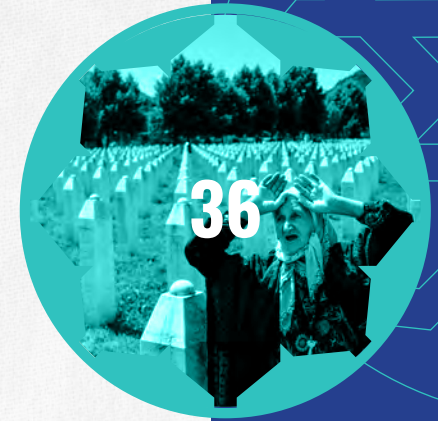
Allah’a emanet olun!

İnşirah Dergisi Yayın Kurulu

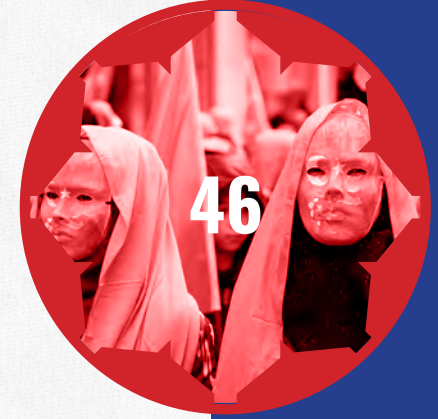
İÇİNDEKİLER

Okul Müdüründen Vedat Karabayır	04	Dünyaya Mektup Bengisu Sarı	18
Prof. Dr. Necmettin Kızılkaya ile Röportaj	06	"Keşke Müslüman Olamayabilseydim!" Diyen Adam Berk Güldür	19
Adalet ve Zulüm Adem Yılmaztürk	15	Yıkımdan Yaşama: Suriye İzlenimleri Muhammed Yusuf Musab Genç	21
		Hüsam Ebu Safiyye: Cesur ve Haysiyetli Bir Doktor Hanne Meryem Aldı	24
		Zulmün Karanlığını Delen Adaletin Güneşi Betül Çelik	26
		Haykırışın Gölgesinde Eslem Cinoğlu	28
		Ömer ve Usame Hicap Özel	30
		Mustafa Kutlu ile Röportaj	31
		Bosna Soykırımının Reddi Ravzanur Koç	36
		Dedesinin Ruhunun Ruhu, Gazze'nin Melek Kızı: Rim Elif Nur Polatcan	43
		Direnış Çiçekleri Meryem Çakmak	44
		Duruş ile İmtihan Asya Sevrâ Ay	44
		"Davud Yıldızı, Nil ve Fırat Arası"na Karşı Afife Meryem Yağcı	45
		Türkistan'da Kanayan Bir Yara: Doğu Türkistan Münire Emin	46
		Filistin'in Direniş Tarihi Fezâ Güçlü	54
		Vatanım Umudu Medine Satukbuğra	56

Korku Vermeyen Ölüm Enis Gül – Selim Pişkin	56
Mübârek Ayda, Ramazan'dayız Hicap Özel	57
Hakk Yolunda Mazlum Yanında Mustafa Cumali Cambaz	58
Ben Zalim Olmak İstiyorum Ahmet Safa Mermer	60
Ne Oldu Ey Kudüs? Zehra Naz	61
Savaşmak Uğruna Çağırır Seni Saliha Sabırlı	61
O Kadar Çok İstiyorum ki Kudüs'ün Özgürlüğünü Hicap Özel	62
Küçük Bir Yıldızın Hikâyesi Selim Pişkin	64
Kör Gözlerin Gördükleri Gülşen Ahsen	65
İnsan Hakları Zeynep Betül Kurtoğlu	66
Bir Rahmet Meyvesi Ahmet Safa Mermer	67
Ekâbir Halid Mücahitoğlu	67
Adalet Üzerine (Düşünceler) Can Muhammed Kılınç	68
Adalet Sağlanır mı? Harun Emir Güşen	70
Avrupa'nın Kudüs'ü: Bosna Süeda Gökkuş	71
Türk Müslümanlığı Üzerine Meseleler Ahmet Tarık Kabasakal	73
Kişi Neden Suç İşler? Zehra Akdeniz	78
Bir "Çocuk Kalbi" Burukluğu Medine Satukbuğra	79
Adalet ve Zulüm Ahmet Arif Mısırlı	80

36

46

89

Adalet ve Zulüm Ebubekir Ubin	81
İslam Ahlak Felsefesinde Temel Erdemler Halid Kurtoğlu	82
İnfak Yusuf Doğan	85
Mustafa Kutlu'nun Kitaplarında Konu Edindiği Dava Anlayışı Zeynep Özbay	87
Şeyh Gâlib Dede'nin Bir Gazeli Üzerine Yunus Başar	89
Ayasofya Nisanur Aydemir	93

Hamd, alemlerin Rabbi olan Allah'a, salat ve selam Peygamber Efendimiz'e (sav), onun aline, ashabına ve yolundan gidenlere olsun.

Kıymetli Dostlar,

2015 yılında "Her yerde yeni inşirahlara ihtiyaç var." diyerek başladığımız dergi yolculuğumuzda beşinci sayımızla sizlerle bir kez daha buluşmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Bir taraftan ise mahzunuz. Dergimizin dördüncü sayısını kendisine ayırdığımız ve okulumuza isminin verilmesi ile daima onur duyduğumuz M. Emin SARAÇ Hocamız 2021 yılında ebedî âleme hicret eyledi. Evet mahzunuz, nitekim iman ederiz ki âlimin ölümü âlemin ölümü gibidir. Yine biliriz ki âlimler, âlemin kandilleri gibidir. Elhak, âlim öldüğünde âlem ölmüş ve dahi kandiller sönmüş gibidir. Yolunda yürüyen binlerce talebesi ve sayısız seveni uğurladık hocamızı ebedî

âleme. Hocamız Rabbine kavuştu, bize de davasını, ilmini, ahlakını, edebini, gayretini ve Müslümanca tavrını miras bıraktı. Bu mirasın yakinen şahidi ve de sahibiyiz. Bütün çabamız bu mirası özenle kuşanacak bir nesil içindir. Bu gök kubbede ve müminlerin gönüllerinde baki kalacak hoş sedalar bırakıp aramızdan ayrılan M. Emin SARAÇ Hocamıza bu satırlar vesilesiyle bir kez daha rahmet diliyorum.

Dergimizin bu sayısında adalet ve zulüm konusunu işledik. Önceki sayılarımızda olduğu gibi bu sayımızda da kalem ve mürekkep daima öğrencilerimizin elindeydi. Öğrencilerimiz, birçok türde düşüncelerini

bizlerle paylaştılar. Bu vesileyle her bir öğrencimizi tebrik ediyorum. Yazma istidadının ortaya çıkmasında ve gelişmesinde dergilerin bir okul olduğuna dair inancımız hâlâ çok taze. Dün olduğu gibi bugün de yarın da Allah'ın izniyle öğrencilerimizi yazmaya teşvik edeceğiz ve İnşirah'ın satırlarını birlikte oluşturacağız.

Elbette yazmaktan bahsetmişken ve yazmayı teşvik ederken okumanın önemine sarfınazar edemeyiz. Bu bağlamda ifade etmeliyiz ki okulumuzda ve öğretmenlerimizin rehberliğinde sürdürülen "Fikir Akademisi" projemizi dergimizin satırlarından bağımsız düşünemeyiz. Mezkûr proje kapsamında öğrencilerimizi yazmaya teşvik ettiğimiz kadar, onlarla okuyup onlarla istişare edip onlarla tahlil çalışmaları yapıyoruz. Böylelikle öğrencilerimiz, fikrî alt yapılarını güçlendirdikleri gibi gerek yazma gerekse konuşma konusunda da bir üslup aşinalığı ediniyorlar. Hedefimiz; okurken, yazarken, konuşurken ve düşünürken hassasiyet sahibi öğrenciler yetiştirmektir.

Her bir öğrencimizin kendisine sunulmuş kıymetli bir hayatı olduğuna inanıyoruz ve bu kıymetli hayatın bilinçli bir şekilde sürdürülmesi için çaba sarf ediyoruz. Bu doğrultuda

"Zaman bendedir ve mekân bana emanettir!" düsturuyla hareket eden, önceliklerinin farkında olarak ilgisine ve istidadına göre kararlarda bulunabilen öğrenciler yetiştirmek en büyük hedefimiz.

Eğitim güzel hâllerin sirayetidir. Öğrencilerimizin akademik anlamda başarılı olması hedeflerimizin başında yer alıyor ve tüm çabamız bu doğrultuda. Bununla beraber onların güzel hâllerle mücehhez olmalarını çok daha fazla istediğimizi ifade etmeliyim. Vicdandan, merhametten, adaletten, kanaatten, tevazudan, edepten yoksun bir bireyin bilişsel başarısının daima eksiklik barındıracağı bedihi bir hakikattir. Nitekim bilmekten maksat olmaktır. Oldurmayan bilgi esasında hiç mesabesindedir. Bize ait olan düşünce dünyasında yapılacak her bir işten önce "Nasıl?" sorusu yerine "Niçin?" sorusunun sorulması da bununla ilgilidir. Niçin bilmeliyiz? Niçin olmalıyız?.. Bu ve benzeri sorular geçmişte olduğu gibi bugün de "Allah'ın rızası..." cevabına matuf olmalıdır.

Dergimizin bu sayısının hazırlanmasında emeği geçen değerli öğretmenlerimize ve öğrencilerimize şükranlarımı sunarım.

Allah'a emanet olunuz efendim.

Vedat KARABAYIR
Okul Müdürü

Prof. Dr. Necmettin KIZILKAYA ile Röportaj

Değerli hocam, öncelikle bizi ağırladığınız için okulumuz adına sizlere çok teşekkür ediyoruz. İlk sorumuz şöyle: Adalet kavramını etimolojik açıdan tahlil edecek olursanız neler söylersiniz?

Arapça bir kelime olan adalet; “bir şeyi yerli yerine koymak, düzeltmek, düz oturmak, eğri bir yoldan doğru yola geçmek, muadil olmak, dengelemek, dengede tutmak” manasına gelir. Kur’an-ı Kerim’de, Hz. Peygamber’in hadislerinde ve adalet üzerine yazılan kitapların neredeyse tamamında “yerli yerine koymak” bu kelimeye merkezî bir yere sahiptir. Adaletten türemiş hemen her ifadede bunu görmek mümkündür. Yani “bir yeri/şeyi düzeltmek, birini bir yere oturtmak, eğri olanı düzeltmek” gibi kavramların hepsinde adaletle olan irtibat açık bir şekilde görülmektedir. Kısaca kelimenin özünde, “düzeltmek, yerli yerine koymak” anlamı vardır.

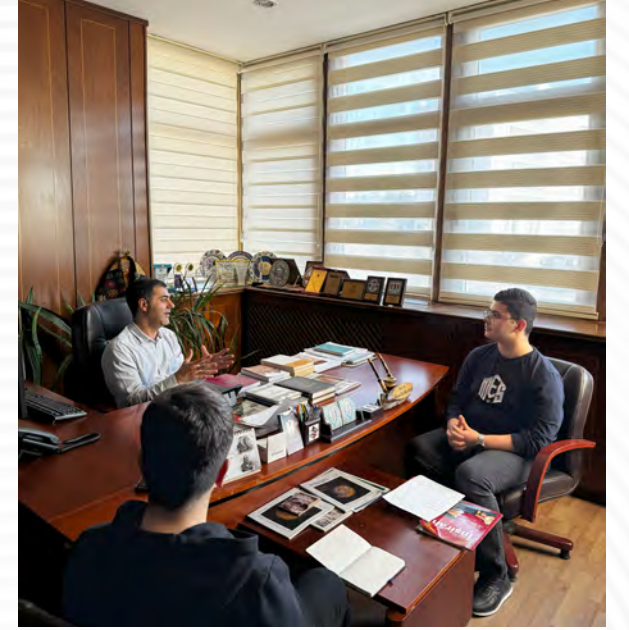
Teşekkür ederim hocam. İkinci sorumuz şöyle: İslam’daki “tevhit” anlayışı, adalet ve zulüm kavramlarına hangi nazarla bakmamızı gerekli kılar?

Aslında her toplumun bir adalet anlayışı var. İslam düşüncesindeki adalet anlayışı da tevhitten neşet eder. Tevhidin olmadığı bir adalet anlayışında eksikliklerin bulunacağı açıktır. Nitekim Müslümanların oluşturduğu bütün kavram ve kurumlarda olduğu gibi adalette de tevhit ilkesi çok merkezî bir yerde duruyor. Bu yönüyle tevhit adalet, cömertlik, hikmet, merhamet ve iffet gibi altında birçok değer ve erdemi barındırmaktadır. Bu üstün değerlerin kendisinde gerçekleştiği en üstün varlık olan Allah’ın vahdeti ve onun adilimutlak oluşunu da beraberinde getirmektedir.

Biraz önce adaletin “bir şeyi yerli yerine koymak, dengede tutmak, eğri olanı düzeltmek” gibi anlamlara geldiğini söylemiştik. Bunların tam karşısında yer alan veya zıddı olan durum “cevr” kavramı ile ifade edilir. Cevr, düzgün ve usulüne uygun olmayan, yerli yerinde olmayan şey manasına gelir ki bu da zulümdür. Bununla ilgili olarak Gazzâlî diyor ki “Adalet sıfatı veya bir yerde adalet kaybolursa bundan fazla veya eksik diyebileceğimiz bir şey ortaya çıkmaz. Tam zıddı ve karşıtı olan cevr doğar.” Bu ise zulümdür. Dolayısıyla bir yerde eğer adalet kaybolmuş ise zulmün ortaya çıkması kaçınılmazdır. Bu açıdan iki kavram birbirini tamamlar. Hatta şöyle diyebiliriz; adalet dinamik bir kavramdır, ya vardır ya da yoktur. Eğer adalet yok olmuşsa yerine bir şeyin geçmesi gerekir. Bu girecek olan şey de onun tam tersi olan zulümdür.

Yani ara renkleri yoktur. Ya adalet vardır ya zulüm vardır.

Evet ara renkleri yoktur bir kimse ya adildir ya zalimdir. Bu nedenle Gazzâlî “Adalet kaybolduğunda ifrat veyahut da tefrit olmaz.” der. Eksiklik veya fazlalık olarak da düşünebiliriz bunu. Dolayısıyla adalette eksiklik veya fazlalık olmaz. Yani bir taraf ağır basmaz, bu nedenle hemen zıddı devreye girer. Zulüm de ortadan kalkınca adalet ortaya çıkar. Dolayısıyla ara renkler, flu alanlar yoktur.

Adalet ve eşitlik arasında nasıl bir ilişki vardır?

Aslında eşitlik, adaletin bir ön koşuludur. Ancak eşitlik her zaman adaleti sağlamaz. Adaletin gerçekleşebilmesi için bir yerde eşitliğin olması gerekir. Ama eşitliğin olması mutlak manada adaletin olduğu anlamına gelmez. Ekonomik eşitliği buna örnek verebiliriz. Kur’an-ı Kerim’de “insanın çalıştığı için karşılığı kadar alacağı” belirtiliyor. İnsanlar eşit bir şekilde çalışmadığına ve çaba sarf etmediğine göre yaptıklarının sonuçlarının da farklı olması gerekir. Yani aynı sınava girecek iki öğrenciyi düşünün. Bunlardan birisi fazla mesai harcamış, zamanında notlarını almış, çalışmış, birtakım ön hazırlıklar yapmış; diğeri de hiç yapmamış. Günün sonunda ikisinin sınav sonuçları farklı gelecektir ve biz bunların ikisinin de öğrenci oldukları için sonuçlarının aynı olmasını bekleyemeyiz. Eğer sonuçlarının eşit olmasını beklersek bu adaletsizlik olur. Dolayısıyla bazı konularda veya bazı noktalarda eşitlik adaletin bir ön koşulu olarak kabul edilse de hiçbir zaman mutlak adalet manasına gelmez. Bununla ilgili güzel bir örnek Hz. Peygamber’in hayatında var. Hz. Peygamber bir gün eve girince torunlarından Hz. Hasan ve Hüseyin kendisinden su istiyorlar. Hz. Peygamber suyu önce Hasan’a veriyor, kızı Hz. Fatıma bu durumu görünce kendisine “Babacığım, sen Hasan’ı Hüseyin’den üstün mü tutuyorsun? Eşit görmüyor

musun torunlarını?” diyor. O da “Hayır, önce Hasan istedi, o yüzden ona verdim.” diyor. İnsanın kendi evlatları arasında da bazen bu tür durumlar söz konusu olabiliyor. Esas olan evlatlar arasında adaletin olmasıdır. Ancak evlatlar arasında adil davranmak hepsini eşit görmek manasına gelmez. Şöyle ki verirken eşit verirsiniz, severken eşit sevmeye çalışırsınız ama kimi zaman önce su isteyene suyu verirsiniz ya da bir şeye daha fazla ihtiyacı olanın o isteğini önce karşılırsınız. Bu da eşitlik veya adalet ilkesini ihlal ettiğiniz manasına gelmez. Hz. Peygamber’in bu fiili, yani suyu ilk isteyene vermesi aslında adaletle davranışını gösteriyor. Dolayısıyla eşitlik, ön koşul olmakla beraber her zaman mutlak manada adalet anlamına gelmez.

Adalet ve ahlak arasındaki ilişkiyi sormak istiyoruz, sizce bu iki kavram arasında nasıl bir ilişki vardır?

Adalet esas itibarıyla karakter ile ilgilidir ve insani yetkinleşmenin bir göstergesidir. Başka bir ifadeyle adalet bir karakter erdemidir. Bu ise öncelikle bireyde gerçekleşir. Nitekim adaletin üç boyutu olduğu ve bunların ahlak, iktisat ve siyaset ile ilişkili olduğu kabul edilir. İktisat paylaşımın adil olmasını, siyaset toplumların adil bir şekilde yönetimini, ahlak ise bireyin adalete riayet ederek erdemli

yaşamalarını konu edinir. Diğer ikisi adaletin toplumsal boyutuyla ilgili olmakla beraber adaletin ahlaki yönü birey ile alakalıdır. Ancak günümüzde adaletin bu ahlaki ve bireysel yönü ihmal edilmiş ve adalet bugün artık toplumsal alana teşmil edilmiş haldedir. Başka bir ifadeyle, adalet bireysel alandan sosyal ve kurumsal alana nakledilmiştir.

Bunu biraz açmak istiyorum. İslam düşüncesinde adaletten söz edildiğinde öncelikle bireysel bir alan olarak adaletten söz edilir. Ama günümüzde adalet daha çok toplumsal alanla, siyasetle, yönetimle ilişkilendirilir. Bu durum, adaletin günümüzde anlam kaymasına uğradığını göstermektedir. İslam medeniyetinde adalet, insanın bizzat kendisinden, kendi içinden, kendi nefisinden başlar. Adalet duygusu bireylerde zayıflayınca insanlar adaleti ötekinde aramaya başlarlar. Kimi zaman tanrıdan, kimi zaman devletten, kimi zaman yöneticilerden ve kimi zaman sosyal kurumlardan... Bu noktadan bakınca adalet ve ahlak üst kavramlardır ve öncelikle bireyde başlarlar. Ancak günümüzde, ahlakın da adalet gibi toplumsal ahlak tartışmalarına kaydığını ve bireysel boyutunun ihmal edildiğini görürüz. Hâlbuki daha önce ifade ettiğim üzere ahlak da bireyseldir. Siz adaleti ya da ahlaki bireyden alıp topluma aktardığınızda, toplumda meydana gelen hiçbir problemin artık doğrudan bir muhatabını görmezsiniz. Böyle yapmakla bireyde gerçekleşmesi gereken ahlaki soyut bir alana havale etmiş oluyorsunuz. Devlete havale ediyorsunuz, yöneticiye havale ediyorsunuz, kurumlara havale ediyorsunuz, okula havale ediyorsunuz ve sair şeylere havale ediyorsunuz. Böyle olunca bireylerin hiçbiri kendisine dönüp de “Ben ahlaklı bir birey miyim, adil bir birey miyim? Bende dostluk, vefa, iyilik, dürüstlük, şefkat, sılayırahim, kanaat, tevekkül gibi hasletler var mıdır?” diye sormaz. Hâlbuki ahlak ve adalet birbirinin olmazsa olmazı kavramlardır. Yani ahlaklı olan birey adil olmak adil bir birey de ahlaklı olmak zorundadır. Dolayısıyla biri olmadan diğerinin varlığından söz edilemez. Nitekim adalet “ıffet, mertlik, hikmet, merhamet, cesaret” gibi kavramlarla irtibatlı üst bir kavramdır. O yüzden ahlak için gerekli

olan hemen hemen her kavramın adaletin mütemmim cüzü yani adaletin tam gerçekleşmesini sağlayan temel bir unsuru bir parçası olduğunu görüyoruz. Dolayısıyla ahlak ve adalet birbirinden ayırt edilemeyecek kadar iç içe geçen iki kavramdır diyebiliriz.

Burada bir ara soru sormak istiyoruz: Anladığımız kadarıyla bireyden topluma doğru olan gidişata bakmamız gerekiyor. Üstten topluma baktığımızda sorunları göremeyebiliyoruz. Bireyden topluma çıkmamız gerekiyor galiba. Doğru mudur?

Evet, bireyden başlamak esastır. Şöyle düşünün, bir şeyin adil olabilmesi için altında uyum halinde olan birçok vasfın bulunması gerekir. Adalet böyle üst bir kavramdır. Yani tek başına yeterli değildir. Birçok alt kavram kümesinin bulunması gerekir ki, biz adaletten söz edelim. Mesela, iktisatta adil ama hukukta adaletsiz diye bir şey olmaz. Veya iş yerinde adil ama aile içinde adaletsiz olmaz. Böyle bir şey mümkün değildir. Aynı şekilde iffetli ama adaletsiz gibi bir durum söz konusu olamaz. Adaletin olabilmesi birçok alt kavramın varlığını zorunlu kılar. Bunların hepsinin birlikte olması, mutlak manada adaletten söz etmimize imkân sunar. Adaletin altında yer alan kavram kümesine baktığımızda bunların neredeyse tamamının ahlaki kavramlar olduğunu görüyoruz. Dolayısıyla İslam medeniyetinde ahlak günümüzde hâkim olan ahlak anlayışından bu yönüyle ayrışıyor. Günümüz ahlak anlayışı daha soyut, daha çok topluma ve kurumlara havale edilen bir ahlak anlayışını savunmaktadır. İslam düşüncesinde ise bireyin bizzat kendisinden başlayarak ahlaklı veya adil bireylerden oluşan bir yapı tesis etmeye çalışılmaktadır.

Bazı mütefekkirler adaletin tesisi ile ilgili “Müslüman halkların Müslümanlaştırılması”ndan bahsederler. Bu bağlamda iman-adalet ilişkisini nasıl yorumlarsınız?

Bu ifade şu anlamda kullanılıyor: Adalet eğer tevhit ilkesinden neşet etmiyorsa, tevhit ilkesine uymuyorsa gerçek manada bir adaletin olduğundan söz edemeyiz. Dolayısıyla bu birinci

koşul, bunun olabilmesi için Müslümanların bu tevhit ilkesinden neşet eden adalet fikrini benimsemesi gerekiyor. Yani Müslümanların Müslümanlaştırılması ifadesinden genellikle Müslüman olma ya da bireyin ibadetleri anlaşılır. Burada mesela adil insan demek insanın yetkinleştirilmesi anlamına gelir. İnsanın insani erdemleri, faziletleri, üstün insani değerleri yaşamında somutlaştırması demektir adalet. Dolayısıyla bu da ancak Müslüman olmakla gerçekleşebilir. Eğer insanlar bunlardan uzaklaşmış ise o zaman Müslümanlaşmaya tekrar dönülmesi gerektiğini söylerler. Aslında bu söz benim açımdan onu ifade eder. Müslümanların özlerine dönmelerinin gerekliliği şeklinde anlıyorum.

Adalet üst erdemleri gerektiren bir tutum, bir tür davranış, yaşam tarzıdır. Dolayısıyla bir kimse iffetli değilse adil olamaz, bir kimse merhametli değilse adil olamaz, bir kimse hikmetli değilse adil olamaz. Bunların hepsinin bir arada bulunması gerekir. Bunlara baktığımızda Müslüman kimliğinin çok temel unsurları olduklarını görürüz. Bu yönüyle adalet bir karakter erdemi olduğu için ahlakla irtibatı vardır. Bu sebeple ahlak ve adaletten söz ettiğimizde, bunun Müslüman kimliğinde somutlaşması gerekir. Burada karşımıza şöyle bir soru çıkıyor: Peki Müslüman bir kişi adaleti kendi davranışlarında somutlaştırırken örnek alacağı bir model var mı? İşte burada adaleti ya da ahlaki temsil eden en üst insan modelinin kim olduğu sorusu, karşımıza peygamberleri çıkarır. Tarih boyunca farklı toplumlara gönderilen peygamberler içinde bulundukları toplumda adaletin somut örnekleri olmuşlardır. Müslümanlar söz konusu olduğunda, onlar Hz. Muhammed’e tabi olarak, onun göstermiş olduğu şeylere uyararak adaleti tesis ederler. Kur’an’da ifade edildiği üzere Müslümanların vasat bir ümmet olması onları başkalarına şahit, Peygamberi de onlara şahit kılmaktır. Buradaki şahitlik ölçü ve örnek olmaktır ki bu adalet ile gerçekleşir. Dolayısıyla Müslümanlar peygamberi örnek alarak adaleti tesis edecekler ve başkalarına da örnek olacaklar.

İnsanlar yaratılış itibarıyla adil olmaya mı yoksa zalim olmaya mı daha fazla yatkındır, yaratılışımız bizim adaletle davranmamızı mı yoksa zulümle davranmamızı mı kolaylaştırıyor?

Adalet kavramı yaratılışla alakalıdır ve insanda fitraten mevcuttur. Bu aslında şunu ifade ediyor: Kâinatta, insanın içinde yaşadığı düzende bir adalet vardır. Bu adaletin tanımında geçen “her şeyin yerli yerine konulması”dır. Çevremize bakalım. Güneş, ay, gece, gündüz, mevsimlerin hepsi yerli yerinde işliyor. Mesela hiç güneşin birkaç dakika erken doğduğuna veya battığına şahit olduk mu? Böyle bir şey mümkün değildir. Yani aslında kâinatın işleyişinde bir adalet var, biz buna sünnetullah diyoruz. Bu adalet kâinatta bulunan her bir zerreye kadar işlemiştir. Yani toprak, hayvanlar, bitkiler, bizim göremediğimiz birçok şey aslında bu sistem içerisinde, bu adalet çarkı içerisinde yerli yerinde döner, işler, devam eder, varlığını sürdürür. İnsan da bu kâinatın önemli bir unsuru olması hasebiyle aslında fitraten, yaratılış itibarıyla adaletle meyllidir. İnsan bembeyaz doğar ve bu durum onun adaletle meylli doğduğunu gösterir. Davranışları, ahlakı iyi birini gördüğümüzde genellikle fitrata uygun hareket ediyor deriz. Burada fitrata uygun olmak aslında adaletle uygun davranmak anlamına geliyor. Ama zaman içerisinde insanın yaşadığı toplum, bulunduğu ortam onu değiştirir, dönüştürür, fitratından uzaklaştırır ve insan zalim biri haline gelebilir.

Dini arka planı olmayan bir adalet anlayışı mümkün müdür? Beşer akli evrensel adaleti temin edecek bir hukuk sistemi oluşturmaya yeter mi?

Her medeniyetin, her kültürün kendine göre bir adalet anlayışı vardır. Bugün aydınlanma sonrası ortaya çıkan anlayışa göre şekillenen bir dünyada yaşıyoruz. Bu dünyanın da kendine göre bir adalet anlayışı var. Ancak bu anlayış Müslümanlar açısından ideal midir? Eğer İslam medeniyetinin kendine ait bir adalet anlayışı varsa, ki ben var olduğunu düşünüyorum, bu durumda başka bir medeniyetin adalet anlayışı Müslümanlar için ideal olabilir mi sorusu

daha da önem kazanır. Müslümanlar tarih boyunca bu adalet anlayışına göre bireyler yetiştirdiler ve toplumlar inşa ettiler. Yani 600 yıllık devasa bir imparatorluk olan Osmanlı’yı düşünün, Eyyübiler, Abbasiler gibi birçok imparatorluk Müslüman bir toplumun adaleti nasıl somutlaştırabileceğine dair aslında çok önemli ilkeler sunuyorlar. Dolayısıyla Müslümanların kendilerine ait bir adalet anlayışı var ve bu anlayış tarih boyunca somut örnekler ortaya koymuştur. İslam dışında bir dine veya bir düşünceye bağlı bir adalet anlayışı olabilir mi? Evet olabilir. Bugünkü felsefe veya ahlak düşünceleri, siyaset düşünceleri, iktisatçılar buna dair birçok teori geliştirmiştir. Bu da kendine göre bir adalet anlayışı olarak görülebilir. Ancak ben, İslam medeniyetinin adalet anlayışıyla bu anlayışın örtüşmediğini düşünüyorum. Her şeyden önce adaletin beslendiği kaynak, varlık ve bilgi tasavvurlarında önemli farklılıklar bulunmaktadır. Bu farklılıklar, üzerine bina edilen adalet anlayışını da farklılaştırır. Şöyle ki dostluk, vefa, dürüstlük, merhamet, şefkat, tevekkül, teslimiyet, iffet, kulluk kavramlarının önemli bir kısmı İslam medeniyetinin adalet anlayışında önemli bir yere sahiptir. Başka medeniyetlerin adalet anlayışlarında bunlar bu kadar merkezî bir role sahip olmayabilirler. Nitekim Kur’an-ı Kerim’de Müslümanların vasat ümmet olarak tasvir edilmesi ve başka toplumlar için örnek olmalarının merkezinde adalet vardır. Adalet gerçekleşmeden örnek olamazsınız. Tarihsel olarak da bunu Müslümanlar somut olarak ortaya koydular. Dolayısıyla farklı adalet yaklaşımları olabilir ama en azından benim bakış açım göre, İslam medeniyetinin dışındaki adalet yaklaşımları insanlığı onarılması mümkün olmayan yeni sorunlara sürüklemektedir. Başta da söylemiştim, mesela iktisatta adil olmak önemli bir adalet ilkesidir. Ancak günümüz kapitalist piyasa ekonomisinin kendine göre bir adalet anlayışı var. Ancak bu adalet anlayışı gerçekten neyi sağlıyor diye baktığımızda ciddi birtakım sorunlar, problemler olduğunu görürüz. Burada şunun altını çizmek istiyorum, günümüz modern toplumu ile Müslümanların tarihsel tecrübesini mukayese ettiğimizde Müslümanların adalet üzerinde inşa ettikleri

toplumsal yapıların ciddi başarılar elde ettiğini ve bugünün toplumlarının da sınıfta kaldığını söyleyebiliriz. Dolayısıyla farklı adalet yaklaşımları mümkün ama ideal midir? Ben İslam’ın ortaya koyduğu tevhitte beslenen adalet anlayışının “ideal” olduğunu düşünüyorum.

Konuşmamızın başında bireye sorumluluk yükleme meselesinden bahsetmiştiniz. İslamî adalet anlayışında bireye bir sorumluluk yükleniyor. Ama bugün yine sizin bahsetmiş olduğunuz daha soyut bir anlayış var. Bir adalet arıyoruz ancak bir muhatapı yok. Fakat İslam fert fert, her birimize ayrı ayrı sınırlar, sorumluluklar yüklediği için bir başarı, bir muvaffakiyet İslami anlayışta bundan dolayı mümkün olabiliyor diyebilir miyiz?

İslam bireyi mükellef olarak görür. İslam düşüncesinde mükellefiyet çok merkezî bir kavramdır. Şöyle ki Kur’an’ın hitabı soyut bir insana, soyut bir varlığa değildir. Kur’an bireyi muhatap alır. Bu muhatap alınan bireye biz mükellef diyoruz. Yani mükellef, sorumluluk altına giren, sorumluluk sahibi kişi manasına gelir. Sorumluluk sahibi olan birey; ahlaklı olmak zorunda, adaletli olmak zorundadır. Dolayısıyla mükellef kavramı her bir bireyin kendi başına sorumlu olduğu manasına gelir. Ama moderniteyle birlikte sorumluluk bireyden alınıyor, daha soyut kavramlara havale ediliyor. Devlete ve kurumlara havale ediliyor ki bunlar soyut kavramlardır. Bir yerde mesela diyelim yolsuzluk, rüşvet varsa orada bireylerdir sorumlu olan. İslam o bireyleri sorumlu tutar ve hesabının ahirette bireyler tarafından verileceğini söyler. Ama modern toplum bir yerde rüşvet varsa bunu topluma, kurumlara havale eder. Biz de mesela buna benzer şeyler olduğunda ilgili kurumu genelinde suçları, ilgili kuruma havale ederiz. O yüzden İslam’ın adalet ve ahlak anlayışının bireyde gerçekleşmesi, bireyle irtibatlı olması bu manada bence önemli, o birey de mükelleftir, sorumluluk sahibi olan kişidir.

Günümüz modern toplumu insandan temyiz edebilme gücünü alıyor mu?

Tabii, aslında modernite ile birlikte birey kurumların yanında nerdeyse bir hiç hâline gelmiştir. Dolayısıyla tefrik etme, temyiz etme, tadil etme gibi kavramları bireyden alıp kurumlara yüklüyor. Soyut kurumlar üzerinden bunu gerçekleştiriyor.

Bu durum da başarısızlığı ortaya çıkarıyor galiba?

Evet, olması gerekenden, ideal olanda daha farklı bir durum ortaya çıkartıyor.

Bu durumların yaşanmasında bu kuralların insanlar tarafından kabulmasının rolü nedir?

Kuralların insanlar tarafından belirlenmesinin bunda bir payı var ama adalet ve ahlakilik ancak somut örnekler üzerinden insanlara verilebilir. Yani insanlar bu üst erdemlerin bireyin davranışlarında nasıl gerçekleştiğini somut örnekleri görerek kavrayabilirler. Tarih boyunca adaleti temsil eden insanların peygamberler olduğunu ve onların da söyledikleri her şeyi önce kendi fiillerinde gerçekleştirdiklerini dikkate aldığımızda nübüvvetin adalet için hayati bir öneme sahip olduğunu söyleyebiliriz. İslam düşüncesi adaletin mutlak manada temsil edildiği rol model olarak Hz. Peygamber’i gösterir. Dolayısıyla insanlar nübüvveti bakarak nasıl adil olunacağını öğrenirler. Bu nedenle günümüzde nübüvvetin örnek alınmadığı, vahyin şekillendirmediği, peygamberin rol model olmadığı bütün alanlarda muhakkak bir kusur söz konusu olacaktır. İslam düşüncesine göre ideal rol model peygamberdir, bu da doğal olarak vahiyle irtibatlandırmayı gerekli kılmaktadır. Başta sorduğunuz tevhit ilkesi aslında peygamberi merkeze alan bir adalet tasavvuru bir ahlak anlayışını bize gösteriyor. Bunu somut olarak ortaya koyuyor.

Bir İslam hukuku profesörü olarak modern insanın adalet anlayışına İslam nasıl tatmin edici cevaplar verebilir?

İslam hukukunun adalet anlayışı çok geniş bir konudur. Ancak ben buna iki nokta üzerinde durarak kısaca şöyle cevap verebilirim: Birincisi Müslümanların tarihsel tecrübesine bakmamız lazım. Müslüman-

ların tarihsel tecrübesini inşa eden disiplin İslam hukukudur. Çünkü İslam hukuku siyaset, iktisat, toplumsal ilişkiler, hukuk gibi alanları inşa eden disiplindir. Dolayısıyla Müslümanlar bu konuda bir şey vad ediyor mu diye sorduğumuzda tarihsel tecrübe bu vaadin gerçekleştiğini gösterir. Müslümanların hâkim oldukları devletlerde sadece Müslümanların değil gayrimüslimlerin de yaşamakta olduğunu ve bu iki grubun bir arada adaletle uygun bir şekilde varlıklarını sürdürdüklerini görüyoruz. Bu nedenle tarihsel tecrübeye bakmamız lazım. İkincisi de Gazze olayları Müslümanların ortaya koyduğu hukukun nasıl bir adalet anlayışına sahip olduğunu çok net bir şekilde gösterdi. İki tarafın savaş ahlakını mukayese edince bunu çok somut bir şekilde görebiliyorsunuz. İslam hukukunu esas alan tarafın gerek savaşını gerekse esirlere muamelesini görüyorsunuz; belki ailesinden birçok insanı kaybetmiş, işini kaybetmiş, yurdunu kaybetmiş ama buna rağmen esirlere adaletle muamele ediyorlar. Buna karşılık günümüz adalet anlayışına sahip olan diğer tarafa bakın,

canice bir savaş ve gayriinsani bir muamele görürsünüz. Bu durum İslam'ın tevhit ilkesine dayanan İslam hukukunun insan davranışlarına nasıl yön verdiğini, buna karşılık bundan bihaber olanların nasıl zailleştiğini gösteriyor.

Büyük zulümlere tanık olmuş bir çocuğa adaletten nasıl bahsedebiliriz?

Başta da bahsettiğim üzere adaletin olmadığı yerde zulüm, zulmün olmadığı yerde adaleti görüyoruz. Arada gri bölgelerden bahsedemeyiz. Dolayısıyla bir çocuk eğer zulme maruz kalmışsa onun hayatını şekillendiren ilkelere bakmak lazım. Eğer Müslüman bir birey ise kendi değerleri, kendi inancı, kendi beslenmiş olduğu kaynaklar ya da içinde yaşamış olduğu toplumda o adalet duygusunu somut bir şekilde ortaya koyan birtakım mekanizmalar vardır. Daha önce de işaret ettiğim üzere iffet, merhamet, şefkat gibi kavramların hepsi adalet ile alakalı. Bu tür kavramların hepsini bir araya getirdiğinizde mutlak bir adalet anlayışına ulaşabiliyorsunuz. Tabii çocuk bunu nasıl birleştirecek, nasıl bir araya getirecek diye soracak olursanız adil davranmak için mükellef olma çağını esas alırız. Çocuk fıtrata uygun davrandığı için zaten adildir. Aslında mükellef olduktan sonra adaletli olup olmadığını ölçebiliriz. Orda da mükellefiyetin getirmiş olduğu bir adalet duygusuna sahip olmasını bekleriz. O da bahsettiğim kavramlarla beslenerek mümkün olabilir.

Mesela Gazze'de 7-8 yaşında her şeyini kaybetmiş bir çocuğa adaleti nasıl anlatabiliriz? Ve adil bir düzen olduğuna bu çocuğu nasıl ikna edebiliriz?

Bu gerçekten içinden çıkılması zor bir mesele yani onu yaşamayan birisi olarak bir şeyler söylemek mümkün ama gerçekten yaşayan birisinin gözünden baktığımızda bu hiç kolay bir mesele değil. Ama bu soruyu belki şu şekilde cevaplamak mümkün. Aslında bu çocukların maruz kaldığı her şey, insanların adaletsiz davranmalarının

bir sonucu. Gazze'de bu çocukların karşısında zalim bir topluluğun olması zulmün nelere yol açabileceğini somut bir şekilde gösteriyor, hatta yaşıyor o insanlara. İnsan fıtraten, yaratılışı itibarıyla adaletle, adil olmaya meyilli bir şekilde doğuyor. Ama zaman içerisinde adalet duygusu yerini başka kavramların girmesi ile kaybetmeye başlıyor. Bu duygudan uzaklaşmış bir toplumun neler yaptığını bizzat görmüş oluyor o çocuklar. Aynı şeylerin başkalarının başına gelmemesi için adalet arayışında olması gerekiyor. Mesela Hz. Peygamber döneminde, özellikle cahiliye döneminde zulmetmiş birçok kişinin Müslüman olduktan sonra adalet ilkesini ayakta tutmaya çalıştığını görüyoruz. Mesela Hz. Ömer'i düşünün. Hz. Ömer adalet denilince akla gelen ilk isimlerden biridir. Onun cahiliye döneminde yaşanmış birçok şeyi zaman zaman aktarması, gördüğü olumsuzluklardan bahsetmesi ve bunlardan hareketle eksiklerini düzelterek nasıl adil davrandığı bize birçok şey anlatıyor. Bir de bu teorik, nazari olduğundan kabul etmek zor olabilir ama biz dünyanın bir imtihan olduğunu düşünmek zorundayız. Müslümanlar olarak bu tarz sıkıntılara maruz kalmanın kısa vadede gerçekten cevap verilemez sorulara yol açtığını söyleyebiliriz ama uzun vadede, insanın uzun yürüyüşü söz konusu olduğunda daha sonrası için olumlu şeyler vadedebilir.

İslam iktisat ilkeleri günümüzde nasıl uygulanabilir ve bu adaleti sağlayabilir mi?

İslam iktisadı, İslam'ın temel ilkelerine bağlı olarak çözümler üreten bir disiplindir. Dolayısıyla bu disiplinin dayandığı kaynak, İslam'ın dünya görüşü İslam'ın temel kaynaklarıdır. Bu açıdan baktığımızda böyle bir iktisadın adaleti sağlayabileceğini söyleyebiliriz. Bunu yine tarihe atıfta bulunarak açıklamak istiyorum. Tarihte Müslümanlar İslam ilkeleri üzerine inşa edilmiş iktisadi sistemler kurmuşlardır. Ve bu iktisadi uygulamaların adaletsiz olduğuna dair ne Müslümanların ne de gayrimüslimlerin bir eleştirisi vardır. Somut olarak Osmanlı üzerinden konuşur-

sak Müslümanların bunu gerçekleştirdiğini görüyoruz. Günümüze geldiğimizde, bugün hâkim olan iktisat sistemi büyük oranda adaletsiz olarak ifade edebileceğimiz bir sistem. Ve bunun da somut bir örneği faiz. Faizi Kur'an-ı Kerim adaletsizlik olarak ifade ediyor. Bizim İslam iktisadı ile alakalı temel kaynaklarımız faizi adaletsizlik olarak nitelendiriyor. Nasıl bir adaletsizlik? Birincisi faiz başta bahsettiğim üzere bireyden başlıyor. Bireyin şahsi menfaatini artırmak için toplumsal menfaati göz ardı etmesi ile irtibatlı. Bildiğiniz üzere faiz toplumdaki fiyat dengesini bozar. Bu da adaletsizliktir. Konuşmamızın başında, adalet her şeyi dengeye oturtmak, yerli yerine koymaktır demiştik. Toplumdaki fiyat dengesini bozma pahasına kendi şahsi menfaatini artırmaya çalışmak adaletsizliktir. Faiz kavramına iktisadi, ahlaki, hukuki birçok açıdan bakabiliriz. Ama temelde faiz ile 100 lira yatırdığım yerden 110 lira kazanmak için toplumun dengesini bozmuş oluyorum. Dolayısıyla faiz; adaletsizliği, düzensizliği doğuran bir olgudur. Buna karşın İslam iktisadı bunu düzeltebilecek mekanizmalar oluşturabiliyorsa ki oluşturması mümkündür tabii biz İslam iktisadının adaleti sağlayabileceğini söyleyebiliriz.

Bu mekanizmalara örnek verebilir misiniz?

İslam iktisadına göre bir sözleşme eğer gayriahlaki ise bu faaliyet geçersizdir, böyle bir ticaret olamaz. Ahlaktan, adaletin önemli bir bileşeni olarak bahsetmiştik. Ahlaki olmayan şeyi sözleşmeye dahil edemezsiniz. Bu birincisi, ikincisi mesela aşırı risk ve belirsizlik. Günümüzdeki finansal sistem büyük oranda spekülasyonlar üzerinden yürüyor. Finansal mühendislik dediğimiz birtakım şeyleri öngörüp spekülasyonla para kazanabiliyorsunuz. Mesela bu tarz aşırı belirsizlikleri İslam iktisadı kabul etmez. Aynı şekilde adaletle irtibatlı olarak günümüz iktisadının temel bir kabulü faydanın maksimizasyonudur. İnsan sürekli faydasını artırır. İslam iktisadı ise toplumun yok olması pahasına bireyin faydasını artırmasını ahlaki görmez, bunu bir zulüm olarak kabul eder. İslam iktisadı her şeye rağmen bütün toplumsal

Eğitimine hukuk alanında devam edip bu alanda bir meslek tercih etmeyi düşünen gençlere neler tavsiye edersiniz?

Bence hukuk olmadan adaleti gerçekleştiremezsiniz. Adalet, altında birçok şeyi barındıran bir üst kavramdır. Hukukçu olacak kişinin adaleti bireysel ve toplumsal yaşamın ayrılmaz bir ilkesi olarak görüp hukukun da bunu gerçekleştirecek bir araç olduğunu düşünmesi lazım. Fakat günümüz toplumlarında hukuk adaleti gerçekleştirme aracı değil adaletin kendisine hizmet ettiği bir noktaya doğru gidiyor. Aslında bu biraz da ulus devletle ortaya çıkan bir durum. Şöyle ifade edeyim: Hz. Ömer'in Dicle'de bir koyunu kurt kaparsa adliilâhide bunun sorumlusu Ömer'dir ilkesini benimsemesi lazım bir hukukçunun. Bu ne demek? Dicle'nin kenarında bir koyunu kurt kaparsa sorumlusu Hz. Ömer'dir. Hz. Ömer Dicle'de değil ve Dicle kendisine çok uzak bir yer olmasına rağmen neden böyle bir şey söylüyor? Başta da söylemişim, adalet kâinattaki düzenin yansımasıdır. Kâinatta aksamayan adil bir düzen var. Hz. Ömer'in o ifadesi, bu düzen bana çok uzak bir yerde de olsa bozulursa birey olarak bunun sorumlusu benim diyor. Devletimdir demiyor, başka bir şeydir demiyor. İlâhi adalet bunu Ömer'e sorar diyor. Dolayısıyla hukukçu olacak bir kişinin Hz. Ömer'in koymuş olduğu bu ilkeyi kendisine sertac etmesi gerekir, kendisine rehber etmesi gerekir ve hukuka bu anlamı yükleyerek, yani toplumda adaleti tesis edecek bir mekanizma olarak görerek hukuk alanına yönelmesi gerekir. Aksi hâlde bireysel faydayı maksimize eden bir hukukçu olur. O tarz hukukçulardan toplumda çok fazla var. Çok para kazanırlar ama toplumsal ve bireysel adalet sağlanamaz.

Bizlere kıymetli vakitlerinizi ayırdığınız için okulumuz adına tekrar teşekkür ederiz.

Çok memnun oldum, ben teşekkür ederim. Sizlere tevfikikâmil diliyorum.

ADEM YILMAZTÜRK

Meslek Dersleri Öğretmeni

ADALET VE ZULÜM

Adalet, hakkın gözetilmesi ve yerine getirilmesidir. Bu hem iyiliği ödüllendirmeyi hem de kötülüğü cezalandırmayı içerir. Zulüm ise adaletin zıddıdır. Râgıb el-İsfehânî zulmü "Bir şeyi konumundan başka bir yere koymak." şeklinde tanımlar. Zulüm, noksan veya fazlalıkla olabileceği gibi zaman veya yer değiştirme ile de gerçekleşebilir. Bir borcu eksik ödemek veya zamanında vermemek zulümdür. Aynı şekilde, Allah'a yöneltilmesi gereken şükür putlara yönelmek de büyük bir zulümdür. Nitekim Kur'an-ı Kerim'de şirk, en büyük zulüm olarak tanımlanmıştır.

Zulüm üç şekilde olur:

1. Allah'a karşı zulüm: Küfür, şirk ve nifak gibi durumları kapsar.
2. İnsanlara karşı zulüm: Başkasının hakkını gasp etmek, gıybet etmek, malını çalmak gibi fiilleri içerir.
3. Kişinin kendisine zulmü: Günahlara girmek, Allah'ın verdiği nimetleri kötüye kullanmak, ömrünü boşa harcamak gibi durumları içerir.

Halk arasında "Zulm ile âbâd olanın ahiri (akıbeti) berbat olur." sözü, zulmün akıbetini özetler. Aynı şekilde "Alma mazlumun ahını, çıkar aheste aheste." sözü de adaletin er ya da geç tecelli edeceğini anlatır.

Adaletin temel ilkelerinden biri, hukuk önünde eşitliktir. Devletin en üst kademesindeki biriyle sıradan bir vatandaş aynı haklara sahip olmalı ve suç işlediklerinde aynı cezaya çarptırılmalıdır. Ancak eşitlik her zaman adalet anlamına gelmez. Örneğin bir fabrikada herkesin aynı ücreti alması adil olmaz, çünkü bazı işçiler daha ağır şartlarda çalışır. Aynı şekilde, bir öğretmen sınıfta yalnızca en başarılı on öğrenciye göre ders anlatırsa diğer öğrenciler için adaletsizlik olur. Ancak başarılı öğrencileri ayrıca desteklemek de öğretmenin görevidir.

Yüce Allah, insanlara adaleti emretmiş, haksızlığı ve zorbalığı ise yasaklamıştır. Nahl suresi 90. ayette, Allah'ın (cc) adaleti, ihsanı ve akrabaya karşı cömert olmayı emrettiği, hayâsızlığı ve kötülüğü ise yasakladığı açıkça bildirilmektedir. Maide suresi 8. ayette de müminlere "Adil olun!" buyrularak adaletin toplum düzeni için vazgeçilmez bir ilke olduğu vurgulanmıştır. En'am suresi 152. ayette ise ölçü ve tartıda doğruluktan şaşmamak gerektiği hatırlatılmış, her işte adaletin esas alınması istenmiştir. Ayrıca Bakara suresi 282. ayette, borçlanma durumunda bunun yazıya geçirilmesi ve bir kâtibin adaletle yazması gerektiği belirtilmiştir. Tüm bu ayetler, hayatın her alanında adaletin ne kadar önemli olduğunu gözler önüne sermekte ve bizlere doğru, dürüst, hakkaniyetli bir yaşam sürmemiz gerektiğini öğretmektedir.

H. Peygamber (sav), mazlumin duasının Allah (cc) katında özel bir yere sahip olduğunu vurgulamıştır. Bir hadisinde "Üç kişinin duası reddedilmez: oruçlu kişi, adaletli yönetici ve mazlum." buyurarak özellikle mazlumin duasının kabul göreceğini bildirmiştir.¹ Bir diğer hadisinde ise "Mazlumin duasından sakının çünkü onunla Allah arasında perde yoktur."² buyurarak, mazlumin ahının doğrudan Allah'a ulaştığını ifade etmiştir.

Bu hadisîşerifler, adaletli olmanın ve zulümden kaçınmanın ne kadar önemli olduğunu açıkça göstermektedir. Çünkü mazlumin duası hem ilahi adaletin tecelli etmesine hem de zalimi bekleyen ilahi hesaplasmaya vesile olabilir.

Adaletin en önemli uygulayıcıları idarecilerdir. Devlet başkanları, yöneticiler, komutanlar ve aile reisleri adaletle davranmalıdır. Peygamber Efendimiz (sav) "Adaletli yöneticiler, kıyamet günü Allah'ın arşının gölgesinde gölgelenecektir." buyurmuştur.³

1 Tirmizî, "Deavât", 129

2 Buhârî, "İmân", 9

3 Buhârî, "Ezân", 36

Bir toplumda güçlü olan suç işlediğinde cezasız kalıyor, zayıf olan ise cezalandırılıyorsa o toplum çökmeye mahkumdur. Peygamberimiz (sav), Mekke'nin fethi sırasında bir kadının hırsızlık yaptığını öğrenince şöyle buyurdu: "Sizden önceki toplumlar, güçlüleri affedip zayıflara ceza verdikleri için helak oldular. Eğer kızım Fatıma hırsızlık yapsaydı onun da elini keserdim!"⁴

H. Ömer (ra) zamanında Mısır Valisi Amr b. el-Âs'ın oğlu, bir Kıpti genç ile yarışa tutuşmuştu. Amr b. el-Âs'ın oğlu, Kıpti gence yarışta yenilmişti. Yenilgiye uğrayan vali oğlu, genç Kıpti'yi kamçılamıştı. Mazlum genç, H. Ömer'e gelip durumu anlattı. H. Ömer, valiyi ve oğlunu Medine'ye çağırarak ve Kıpti gence kamçıyı vererek ona "Al, ona vur!" dedi. Sonra da valiye dönerek "Anneleri onları hür doğurduğu hâlde ne zamandan beri insanları köleleştirdiniz?" diye sordu.⁵ Bu olay, İslam'ın adalet anlayışını gösteren en güzel örneklerden biridir.

Adalet, toplum huzurunun temelidir. Zulüm ise insanları mutsuz eder ve toplumu çökertir. Bir insanı sevmemek ya da ondan hoşlanmamak, ona adaletsiz davranmayı gerektirmez.

Allah (cc), Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurur: "Ey iman edenler! Allah için adaleti ayakta tutan kimseler olun. Bir topluma olan kininiz, sakın sizi adaletsizliğe sürüklemesin."⁶

Allah (cc) insanları adil olmaya çağırırken duyguların veya ön yargıların adaleti zedelememesi gerektiğini öğütlemektedir. Özellikle bir topluma duyulan kin, düşmanlık veya öfke, insanı adaletsizliğe sürükleyebilir. Ancak gerçek iman sahipleri, adaletin sadece dostlara karşı değil, düşmanlara karşı da titizlikle uygulanması gerektiğini bilirler. Çünkü adalet, toplumsal huzurun ve bireysel erdemin temelidir. Bu ayet, Müslümanlara nefretin gölgesinde dahi adaletten sapmamayı ve hakka uygun davranmayı emretmektedir.

Sonuçta herkes yaptığı iyilik ya da kötülüğün karşılığını görecektir: "Kim zerre miktarı hayır yapmışsa onu (karşılığını) görür. Kim de zerre miktarı şer işlemişse onu (karşılığını) görür."⁷

Bir gün adalet herkese lazım olacaktır.

4 Buhârî, "Meğâzî", 53

5 Müessesetü'r-Risâle, Beyrut, c.12, s.660

6 Maide suresi 8.ayet.

7 Zilzal suresi 7-8.ayetler.

“

**"Mazlumin
duasından sakının
çünkü onunla Allah
arasında perde
yoktur."**

Buhârî, "İmân", 9

”

Dünyaya Mektup

BENGİSU SARI

Sevgili Dünya,

Sekiz senelik ömrümde sorular biriktirdim, kimsenin cevaplayamadığı zor sorular. Akıllı bir çocukmuşum öyle söylüyorlar. Belki o yüzden çözülemeyecek kadar zor problemler soruyorum. Ama matematik dersinde öğretmenim der ki "Hiçbir problem siz çözmezsiniz diye sorulmamıştır. Muhakkak birileri çözecek, neden o kişiler siz olmayasınız?" İşte ben de zihnimdeki zor problemleri çözecek kimselerin olduğuna eminim ama henüz onları bulamadım, tüm dünyaya seslendiğim bu mektupta o kişileri bulmayı umuyorum.

Sevgili dünya, sınıfımızda bir tartışma yaşanırsa öğretmenimize anlatırız, o hepimizi dinler ve adil davranarak hatalarımızı söyler. Biz de sonunda sarılıp barışırsız. Çocuklar böyledir. Peki insan büyüdükçe affedemez mi? Hatalarını kabul edip özür dileyemez mi? Yoo yapabilir, dediğinizi duyar gibiyim. O zaman neden İsrail Filistin'den özür dilemiyor? Niçin başka ülkeler onları barıştırmıyor? Benim yaşımda çocuklar neden ölmek istiyorlar? Bu ço.. çok adaletsiz! Eğer öğretmenim bana vuran arkadaşşıma engel olmasaydı hatta onu alkışlasaydı öğretmenime küser ve asla onu dinlemezdim. Bu durumda bana vuran arkadaşşımla birlikte öğretmenim de zalim olurdu. Siz aynı durumda nasıl hissederdiniz?

Sevgili dünya, kardeşlerimle anlaşamadığımız zamanlar oluyor. Annem ve babam bize yol gösterirken "Kardeşler birbirlerinin sıkıntısını gidermeli, anlayışlı ve fedakâr ol-

malı. Sorunlarınızın üstesinden ancak 'bir' olursanız gelebilirsiniz. Tıpkı vücut azalarının 'bir' olması ve hangisinin canı acırsa diğerlerinin de o acıyı hissetmesi gibi." derler. Bu durum aklıma bir soruyu daha getiriyor. Peygamberimiz (sav) "Müslüman Müslümanın kardeşidir. Ona zulmetmez, onu düşmana teslim etmez."¹ buyurmuş. O zaman nasıl zengin ve güçlü Müslümanlar, kardeşlerin'in haksızlığa uğramasına izin veriyor? Dinlerinin kendilerine kardeş kıldığı insanlar için canları hiç acı mıyor mu? Kardeşlerim beni umursamasaydı problemlerimin üstesinden gelmek çok zor olurdu, yaralarım geç iyileşirdi. Siz bu durumda nasıl hissederdiniz?

Sevgili dünya, eğer bu mektubu okuyor ve siz de sorularımı cevaplayamıyorsanız endişelenmeyin. Büyüyünce meslek sahibi olmaktan daha büyük hedefleri olan çocuklar var. Bizim hedefimiz çocukların adaletini, merhametini ve hayallerini insanlara öğretmek. Bunun için elimizden geleni yapacağımıza söz veriyorum.

Gözünüz arkada kalmasın.

Mektubumu bitirirken büyüklerimin ellerinden küçüklerimin gözlerinden öpüyor ve sizi mükemmel adaletin sahibi Allah'a emanet ediyorum.

¹ Buhârî, Mezâlim 3; Müslim, Birr 58

"Keşke Müslüman Olamayabilseydim!" Diyen Adam

BERK GÜLDÜR

İnsan kelimesinin etimolojik olarak nisyan (unutmak) kökünden türediğini biliyoruz bu yüzden henüz insanın mahiyeti ve fıtraten kendisine verilmiş potansiyelleri irdelemeden, modern zihnin yoğun egoist kavramsal işleyişiyle homo sapiens (bilen insan) olarak tanımladığı bu türün, kötülüklerle beraber güzellikleri hatta hayatının gayesini bile unuttuğunu veya unutabilecek potansiyelde olduğunu söyleyebiliriz. Öte yandan biyolojik ve fizyolojik anlamda bir yığın insan tanımı yapabilir ve insanı yalnız bedenden ibaret görmeyen bir zihin prototipinin etkisiyle insanın metafizik boyutundaki ruhsal ve psikolojik analizleriyle insan kavramını birçok farklı yönden tarif edebiliriz. Nitekim tarih öncesi çağlardan bu yana filozoflar, düşünürler, âlimler arasında sayısız insan tarifi yapılmıştır fakat biz, unutkan olan insanın unuttuğu ilahî armağanı göz önünde bulundurarak "Eğer biz bu Kur'an'ı bir dağa indirseydik, muhakkak ki onu, Allah korkusundan baş eğerek, parça parça olmuş görürdün.¹ "ayetikerimesinden hareketle "İnsan cüretkârdır." diye cüretkâr bir tanım yapıyoruz.

¹ Haşr Suresi 59.ayet

Unutkan olan bizlerin çoktan unuttuğu fakat ilahi vahyin bize yeniden hatırlattığı “kalu bela” akdinin bir neticesi olarak insan; diğer bütün canlılardan farklı olarak yüce yaratıcıyı bilmek, tanımak ve vahye muhatap olmak gibi ağır bir yükün altına girdi ve bu son derece cüretkâr mahluk, halifeiarz olabilme davasını gütmeye başladı. Fakat altına girdiği bu yük ve halifeiarz olmak gibi bir makam, dağların bile korkudan paramparça olabileceği çok ağır bir sorumluluktur.

Bütün insanlık bu ağır yükün altına girmiş olsa da sorumluluğu herkesten daha fazla olan bir insan topluluğu vardı ve bu topluluk Kur'an-ı Kerim'de “Siz, insanlar için ortaya çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz.” Ayetiyle tarif edilmiştir. Ayetin devamında ise bu topluluğun yani ümmet-i Muhammed'in yapması gereken vazifeler şöyle sıralanmıştır: “İyiliği emredersiniz, kötülükten alıkoyarsınız ve Allah'a inanırsınız...” bu üç ana vazife yüce mevlanın; ben Müslüman'ım, diyen her kula hediye ettiği ilahi bir armağan ve ödevdir.

Ayetikerimede ifade edilen Allah'a inanmak, babadan tevarüs etmiş bir gelenek olarak düşünüldüğünde çok sığ bir zemine indirgenmiş demektir. Zira Allah'a inanmak yani “la ilahe illallah” kelamını ikrar etmek, bütün dünyanın karşısına geçmek, altı milyar insana siz hatalısınız demektir. Dünyanın en büyük devletlerine siz zalimsiniz; sizin yaptığınız adaletsizlik, haksızlık ve zulümdür diye haykırmaktır. Kelimeitevhidi söylemek, altı milyar insana hakikati anlatma gayesi gütmek demektir. Nitekim ayetikerimede iyiliği emretmek ve kötülükten sakındırmak olarak tabir edilen en yüce iyilik, hiç şüphesiz Allah'ın varlığına ve birliğine insanları davet etmek onun dışındaki bütün tağutları ve putları yıkmayı amaçlamak demektir. İşte insan, en başta da Müslüman bu yüzden cüretkârdır. Kendi zayıflığına, küçüklüğüne bakmaksızın Hakk'ın karşısında olan herkesin ve her şeyin karşısına çıkma cüretini gösterir.

O halde merhaba taşımaya cüret ettiği ezeli vazifesini bile unutacak kadar gafil olan homo sapiens, dünyaya hoş geldin!

Bu dünya, görevini unutmuş hemcinslerimizin küf kokan bozuk ideoloji ve pragmatist dürtülerinin etkisiyle oluşturdukları; dıştan şatafatlı, içten çürük bir sistemde balçık kaplı karanlık zihinlerin doktrinleri altında her geçen gün daha fazla bozulmaya giden bir misafirhane. İşte bu pörsümüş, bozulmuş, kirlenmiş dünyada her türlü karanlık ve şerre karşı “zem-zem” (dur-dur) demek vahyin ve hakikatin o berrak suyuyla durulmuş aydınlık zihinlerin vazifesidir. Bunun yanında Müslüman olduğunu iddia eden her şahsın ödevi de zihnini berraklaştırma gayreti içinde olmaktır. Hasılı Müslüman, ahirette iddiasından vurulmamak için iddiasını aksiyona ve eyleme dökmeli, bir eabil olma gayreti içine girmelidir. Zira Müslüman olmak hiç kolay değil. Bugün dünyada “Ben inançlı olduğum için mutluyum.” türevi cümlelerle vicdan ve zihninin baskısından kurtulmak için inancı bir menfaat aracı haline getiren yığınlardan olmamak da Müslüman'ın vazifesidir. Çünkü İslam sosyal etkiler aracılığıyla inanılıp insanı kurtaracak bir kaçış bileti değildir. Bu din, taşınması en zor yükü yüklenebilme cesaret ve cüretini gösterecek ebabillerin dinidir.

Caminin bir köşesinde her bir hücresinin her bir zerresiyle yakinen inandığı rabbine ağlayarak dua eden doksan yaşında bir adam, inancının ona yüklediği bilinçle oluşmuş bir aksiyonun etkisiyle, Arap Yarımadası'ndan İstanbul surlarına gidiyorsa bu iman; modern zamanın zihnine bağladığı paslı zincirlerinin acısıyla kaskatı kesilmiş bizlerin imanından çok daha farklı ve elbette üstün bir imandır. Zira bir tarafta her türlü maddi olumsuzluğa rağmen Allah için modern akla imkansız gelen durumlardan imkanlar oluşturan o büyük insanlar, diğer tarafta nitelendirilebilecek vasfı bile bulunmayan bizler... İşin garibi iki gürhunun da iddiası ve hedefi aynı...

Velhasılı cüretkâr kari, korkmamız hatta titrememiz gerek. Eğer Müslüman olamayabiliyorsak gerçek bir Müslüman olma gayreti içinde olalım. Herkesleşmeyelim zira herkesin herkes gibi olduğu bir dünyada herkesleşmeye Müslüman denir.

Yıkımdan Yaşama Suriye İzlenimleri

Muhammed Yusuf Musab GENÇ

Matematik Öğretmeni

Suriye'de yaşanan iç savaş 8 Aralık'ta başlayan harekâtın ardından fetih ile sonuçlandı. Zalim Esed'i deviren Suriye halkı uzun zaman sonra sevinebildi. 61 yıllık Baas rejiminden geriye yıkım, soykırım, yetimler ve geleceği belirsiz bir ülke kaldı. Fetihden sonra yapılması gereken en önemli işlerden birisi inşa faaliyetleriydi.

Biz de M. Emin Saraç AİHL ailesi olarak kardeşlerimizin derdine derman olması niyetiyle Suriye'nin İdlip kırsalındaki Binniş bölgesinde bir okulun tadilatını üstlendik. Okulu yerinde görmek ve yaşananlara şahitlik etmek için 17-21 Şubat tarihlerinde İdlip'ten başlayarak Halep ve Şam, dönüşte Humus ve Hama'yı ziyaret ettik. Çıktığımız yolda gördüklerimiz hem savaşın boyutlarını hem de insanların neden evlerini, doğup büyüdükları toprakları bırakıp ayrılmak zorunda kaldıklarını gösterdi. Bu vesileyle okulun tadilatında emeği geçen herkese, başta bize her konuda destek veren okul müdürümüz Vedat Karabayır'a, okulumuz öğretmen, öğrenci ve velilerine, İlim Yayma Cemiyeti Başakşehir Şubesi'ne ve Suriye'de bizlere her türlü imkanı sağlayan Fetih Vakfı'na teşekkür ederiz.

Halep

İdlib: Hayatın Tüm Zorluklara Rağmen Devam Ettiği Yer

İdlib'te hayat her türlü zorluğa rağmen devam ediyor. Savaşın ve rejimin getirdiği yoksulluğa ve imkansızlıklara rağmen insanlar bir şeylerin peşinde koşuyorlar. İdlib'te çok sayıda kamp var. Kendi ülkesinde mülteci olanların sayısı oldukça fazla. Âdeta yüzlerce yeni köy kurulmuş. Bunların içinde yetimhaneler de var. Uğradığımız iki yetimhane ve bir çadır kentte savaşta ailesini/babasını kaybeden yetimler okullarına giderek hayattan kopmamaya çalışıyorlar.

Halep: Ticaretin Kalbi

Halep'te ilk durağımız şehrin en ağır bombardıman altında kaldığı mahallelerinden biriydi. Mahallenin girişi bile yıkımın ne denli olduğunu gösterir nitelikteydi. Tuğlaların yerini kurşunların aldığı evler zor olsa da ayakta durmaya çalışıyordu. Yıkık bir binanın önünde Suriyeli bir teyze, önündeki binadan farksız harabeye dönmüş hayatında yağ ve helva gibi gıda ürünleri satarak geçinmeye çalışıyordu.

Halep Emevi Camii saldırılardan nasibini almıştı. Katil rejim camiye 2013'te saldırdığında üzülmüştüm. Şimdi ise açılışına hazırlanan tarihî camiye görmek beni ayrı bir sevindiriyordu. Restorasyon çalışmalarından dolayı ziyarete kapalı olan caminin anahtarı bizdeydi: "Türkiye'den geldik." Mihmandarımızın da ısrarı ile camiye gezdik. Bunu birkaç kez daha yaşadık. Ülkemizin adını duyunca

yüzlerde oluşan memnuniyet ve tebessüm birçok şeyi anlatıyordu.

Sonraki durağımız Halep Kalesi'ydi. Eski Halep diyebileceğimiz tarihî ve dar sokaklardan aracımızla ilerlerken artık yıkılan binalara baktıkça -çokluğundan olsa gerek- hayret duygumuzu yitirmeye başlamıştık. Ve nihayet kalenin önüne vardık. Tüm gezinin içerisinde en dikkat çekici noktalardan birisiydi burası. Bir şenlik yeri. Mutluluk ve sevinç buraya uğramış. Ailesini alıp fethi kutlamaya gelenler, kale önünde fotoğraf çekilenler, oyun oynayan çocuklar, yeni Suriye bayraklarıyla dolu meydanda seyyar döviz tezgahları ve seyyar satıcılar... Burada hayat normale dönmeye başlamıştı. Kalenin hemen yanı başındaki tarihi çarşıya girdiğimizde yıkılan dükkânlar bizi karşıladı. Ancak sonraki dükkânlarda yıkım yoktu ve ticaret devam ediyordu. Bizim Mısır Çarşısı veya Kapalı Çarşı gibiydi. Bir benzerini Şam'da Hamidiye Çarşısı'nda da görecektik. Halep yıkımıyla bizi derinden üzen, tarihiyle bizden olan bir şehirdi.

Şam: Rejimin Merkezi

Başkent Şam devletin merkezi olduğundan olsa gerek buraya savaş uğramamış. Merkezde yıkım yok. Şam'da resmî ziyaretlerden sonra Muhyiddin İbnü'l-Arabî'nin kabrini, Hamidiye Çarşısı'nı, Şam Emevi Camii'ni, Selahaddin Eyyubî'nin kabrini, ilk Türk hava şehitlerini ziyaret ettik. Emevi Camisi hayran olunacak bir güzelliğe sahip. Vaktimiz geniş olsaydı burada uzun süre kalmak isterdim.

Merkezden çıktığımızda işler değişiyor. Çevre köy ve yerleşimlerden yıkıma uğrayanlar var. Bunlardan birisi olan Yermük Kampı'na yolumuz düşüyor. Hayatımda gördüğüm en kötü sahnelerden birini burada deneyimledim. Sadece filmlerde gördüğümüz için midir bilemem sahne değişim. Bombanın, merminin uğramadığı bina yok. Aracımız ile kampın merkezine doğru yaklaşık on dakika yol aldık. Yol boyunca sağlam bina görmedik. Savaştan önce yüz binlerce insanın yaşadığı kamp hayalet şehre dönüşmüş. Mezarlığı bile tahrip edilen bir yerden bahsediyoruz. Yermük'te şaşkınlığımızı biraz daha yitirdik.

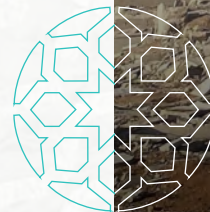

Gezimizin son sabahında Sednaya Hapishanesi'ne gittik. Hani gördüklerimizden dolayı yarım kalan hayretimiz vardı ya onu Sednaya'da tamamen yitirdik. Burası bu dünyada olmamalı. İnsan mezbahası demek daha doğru. Gördüklerimizi burada anlatmam mümkün değil. Adeta Dante'den rol çalmışlar. Türlü işkencelerin yapıldığı, girenin akıbetinin belli olmadığı bir yer. İşkence için kullanılan makineleri gördü gözlerimiz. Yüz kişinin kaldığı odalar, kirden soğuk duvarları görünmeyen tek kişilik hücreler, idam odaları, işkence odaları ve asit odası bu cehennem özetler.

Humus ve Hama:

Humus ağır yıkımın olduğu bir diğer vilayetti. Hızlıca hasarlı binaların arasından geçip Halid bin Velid Camii'ne uğradık. Sonrasında Hama'da tarihî su değirmenlerini ziyaret edip dönüş için yola koyulduk.

İdlib'ten yola çıkıp Şam'a gelene kadar gördüğümüz genel manzarada savaşın ağır izleri hep vardı. Zarar gören evlerde ne kapı ne de pencere vardı. Kapılar, pencereler, evlerin içindeki eşyalar hatta elektrik kablolarına varana dek her şey Esed'in en azılı adamları olan şebbihalar tarafından çalınmış, evler betondan ibaret kalacak şekilde talan edilmişti. Dönüşü zorlaştıran bu durum zalimin zulmünün ne denli etrafıca olduğunu bizlere gösterdi. Onların bir hesabı olsa da Allah'ın da bir hesabı vardı. Ve Suriye halkı verdikleri yüz binlerce şehitle kendi topraklarını katillerin elinden geri alıp özgürlüğüne kavuştu. Darısı tüm İslam beldelerine...

Hüsam Ebu Safiyye

Cesur ve Haysiyetli Bir Doktor

HANNE MERYEM ALDI

Hüsam Ebu Safiyye, yaşayan şehit, bir haysiyet abidesi... Onun hikâyesi, yalnızca bir insanın hayatı değil, bir halkın direnişinin ve umudunun timsalidir. 21 Kasım 1973'te Gazze Şeridi'nin kuzeyindeki Cebaliye Mülteci Kampı'nda dünyaya geldi. Ebu İlyas İakabıyla bilinen Ebu Safiyye'nin ailesi 1948 yılında Askolan bölgesindeki Hamama köyünden zorla göç ettirilmişti. Kendisi pek çok Filistinli gibi çok zor şartlarda büyümüş ancak asla pes etmemiştir. Çocuk sağlığı ve yenidoğan alanında uzmanlık sertifikası alarak Gazze'nin önde gelen çocuk doktorlarından biri olmayı başarmıştır. Kendini mazlum halkına adanmış Ebu Safiyye'nin doktorluk kariyeri aynı zamanda bir mücadeleydi.

Direnişin Simgesi

Gazze'nin soykırımcı işgalciler tarafından kuşatıldığı günlerde, Ebu Safiyye, direnişin bir

simgesine dönüştü. İsrail'in hastanelere yönelik bombardımanına karşı o, hastalarına ve halkına adanmışlıkla hizmet etmeye devam etti. Zor şartlar altında, sadece bir doktor olarak kalmadı, aynı zamanda bir savaşçı oldu ve insanlık adına dimdik ayakta durdu. Ebu Safiyye, işgal rejimi askerlerinin 5 Ekim 2024'te Gazze Şeridi'ne uyguladığı yıkıcı abluka sırasında İsrail'den gelen Kemal Advan Hastanesi'ni terk etmesi yönündeki tüm emirleri reddetti.

Kuşatma esnasında işgalciler, bölgedeki Filistinlilere gıda ve su tedarikini keserken, hava saldırıları yüzlerce masum insanın ölümüne yol açtı. Ancak Ebu Safiyye, tüm bu felakete rağmen hastalarını asla terk etmedi. Zor zamanlarda, bir doktorun görevi sadece hastaları iyileştirmek değildir, aynı zamanda umudu yeniden yeşertmek de onun vazifesidir. Onun için de doktorluğun anlamı bir insanı iyileştirmenin ötesinde bir

derinliğe sahipti. Belki bu yüzden Ebu Safiyye, Gazze'nin sadece bir doktoru değil, aynı zamanda bir direniş simgesiydi.

Kendisinin gösterdiği bu kahramanlık, yalnızca Gazze'de değil, tüm dünyada yankı buldu. Vicdanlı yöneticiler Ebu Safiyye'nin bu büyük direnişini ve hastalarına sarsılmaz bağlılığını tebrik etti. Onun insanlık ve tıba adanmışlık noktasındaki cesareti, tüm dünyaya ilham kaynağı oldu.

İşgalcilerin kuşatması, Gazze'deki hastaneler üzerinde derin izler bıraktı. Geçen yılın Ekim ayı sonunda, siyonist güçlerin hastaneye düzenlediği başka bir baskınla 44 sağlık çalışanı gözaltına alındı. Ebu Safiyye, kısa süreliğine tutuklanıp serbest bırakıldı. Fakat geride yaşamaya çalışan onlarca yaralıya bakabilmek için yalnızca bir avuç sağlık çalışanı kaldı. O an, umudun yok olmasına ramak kalmıştı. İnsanlığın son direnişi, bir avuç insanın elinde olan ve her an tükenen bir ışığa dönüşmüştü. Aynı operasyonun bir parçası olarak işgal güçleri Ebu Safiyye'nin oğlu İbrahim'i, hastanenin kapısında bir insansız hava aracı saldırısıyla acımasızca hayattan kopardı. Hastane avlusunda oğlunun cenaze namazını kıldırıldığı görüntüler hafızalara kazınan hekim, İsrail ordusunun hastaneyi terk etmeyi reddettiği için oğlunu katlettiğini söyledi. Ardından şu mesajı verdi: "Durum çok vahim. Birkaç saate kadar bu hastane toplu mezarlığa dönüşecek. Tüm dünyanın gözü önünde öldürülüyoruz!"

Bir Umut Işığı

Yaşananlara rağmen Ebu Safiyye, hastanesinde kalarak dünyanın gözlerini gerçeğe açtı. İsrail'in acımasız saldırılarının dehşetini, video açıklamalarıyla bütün dünyaya duyurdu ve saldırıların son bulması için uluslararası yardım çağrısında bulundu. O, yalnızca bir doktor değil, insanlığın sesiydi; acılara ve kayıplara göğüs germeye çalışan bir vicdanın sesi. Fakat 23 Kasım'da, ameliyathaneden çıkarken, İsrail'in insansız hava aracından gelen ölümcül şarapnel parçaları onu yakaladı. Kalçasında altı de-

rin yara açıldı, damarlarında ve arterlerinde yırtılmalar meydana geldi. Ama o, yaralarını onur göstergesi kabul etti. Bir doktor olarak, insanların canlarını kurtarmak için savaştı. Kendi bedeni, yaptığı işin sadece bir bedeliydi. "Bu bizi durduramayacak!" dedi ve ekledi: "İş yerinde yaralandım ve bu bir onurdur. Benim kanım, meslektaşlarımdan ya da hizmet verdiğimiz insanların kanından daha değerli değil. İyileşir iyileşmez hastalarımın yanına döneceğim."

Ebu Safiyye, vatani ve halkı için gösterdiği bu haysiyetli direnişi her şartta sürdürdü. İşgalcilerin hastaneye son baskınında Ebu Safiyye'nin, tek başına işgalcilere doğru yürüdüğü görüntüler bunun kanıtıydı. Kendisi İsrail'in hastaneye düzenlediği 27 Aralık'taki baskında bazı hastane çalışanlarıyla beraber bilinmeyen bir yere götürüldü. Ebu Safiyye, sadece bir doktor değildi, aynı zamanda bir simgeydi, bir umut ışığıydı. Sonraki günlerde işkenceleriyle anılan gözaltı merkezinde tutulduğu açıklandı.

Bir halkın özgürlük mücadelesinin ve dayanma gücünün sembolü Ebu Safiyye'nin direnişi hâlâ devam ediyor. Onun direnişi, sadece bir insanla sınırlı kalmayıp, devam eden soykırımın ve dünyanın sessizliğinin sembolüdür. İnşallah Ebu Safiyye sağ salim kurtulur, yaşadıklarını uzun uzadıya anlatır. Büyük bir ümitte onu bekliyoruz.

Zulmün Karanlığını Delen Adaletin Güneşi

BETÜL ÇELİK

Adalet, insan ruhunun en parlak meşalesi; zulüm ise aynı insan ruhunun en karanlık gölgesidir. Her toplum kurulmak için adaletin ışığına muhtaçtır ve ışık ne kadar canlıysa o toplumun sağlamlığı da bir o kadar fazla olacaktır. Çünkü adalet, insanın ve toplumun fıtratı için bir gerekliliktir ve Allah'ın (cc) emridir. Nitekim Yüce Allah adaletin bir emir olduğunu Kur'an-ı Kerim'de şu sözlerle vurgular: "Şüphesiz ki Allah adaletli davranmayı, iyilik yapmayı ve akrabayı görüp gözetmeyi emreder. Her türlü hayasızlığı, kötülüğü ve azgınlığı yasaklar. Düşünüp ders almanız için size böyle öğüt verir."¹

¹ Nahl suresi 90.ayet.

Fakat işin üzücü tarafına, öğretilene değil öğrenilene bakmak gerekirse adalet bazıları tarafından yalnız altı harfli bir kelime, harsız bir meşale olarak anılmaya mahkûm edildi. Ne yazık ki şu günlerde adaletin eksikliğini derinden hissediyor, zulmün karanlık gölgesinin yaptığı gürültü kirliliğinde kavruluyoruz. Kimimiz bunu tercih ediyor, kimimiz ise mecbur bırakılıyor. Lakin kendi iradeleriyle bu yolu seçenler bilmiyorlar ki, adalet bir toplumu diriltirken zulüm o toplumu sessizce çökertir.

Şimdilerdeyse Filistin'de, Doğu Türkistan'da, Arakan'da ve nice mazlum coğrafyada zulmün gölgesi günbegün genişliyor. Filistinli kardeşlerimizin yaşama hakları ellerinden alınırken çocukları annesiz, anneleri evlatsız bırakılıyor. Doğu Türkistanlı kardeşlerimiz, inançlarından, kimliklerinden ve kültürlerinden koparılmaya çalışılıyor; onların tarihleri silinmek, gelecekleri karartılmak isteniyor. Arakanlı Müslümanlar ise vatanlarından sürülüyor, bir damla huzurdan mahrum bırakılıyor. İşte böyle zulümler, yalnız o mazlum toplumların kendisini değil, tüm insanlığın vicdanını yaralıyor, onurlu bir yaşamı savunan her bireyin yüreğini kanatıyor.

Fakat sanılanın aksine zulüm yalnızca bir topluluğun gasbedilen topraklarıyla sınırlı değildir. Zulüm mazlumun çaresiz feryadıdır, susturulmuş çığlığıdır, kapatılan bir cami, yasaklanan bir dua, söndürülen bir umuttur. Bugün bombalar gölgesinde uyanan Filistinli bir çocuk, yavrusunu yetiştirmekten mahrum bırakılan Doğu Türkistanlı bir anne, "Anne babam nerede?" demek zorunda kalan bir şehit oğlu varsa bu, hepimizin boynunun borcudur. Yapılan bunca zulmün karşısında suskunluğunu korumak, zulme dâhil olmaktır, Zira Peygamber Efendimiz (sav) buyurmuştur ki "Kim kötü ve çirkin bir iş görürse onu eliyle düzeltsin, eğer buna gücü yetmiyorsa diliyle düzeltsin, buna da gücü yetmezse kalben karşı koysun. Bu da imanın en zayıf derecesidir."²

Şu dakikada zalimler güçlerine ve zulümlerine güveniyor olabilir. Mazlumlarım ahi semada yankılanırken zalimlerin sarayları

aynı semaya yükseliyor olabilir. Lakin tarih bize öğretmiştir ki, zulüm ebedî değildir, ebedî olan haktır. Çünkü adalet Allah'ın (cc) sıfatlarından biridir ve Firavun'un saraylarını, Nemrut'un ordularını, zalim hükümdarların tahtlarını nasıl adalet yıkmışsa bugün de mazlumların karanlığına güneş olacaktır. Bilinmelidir ki zulüm ancak mazlumun ahiyla yıkılır, adalet ise Allah'ın (cc) izniyle yükselir.

Başınızı kaldırıp göğe bakınız, bir güneş doğuyor. Asım'ın nesli olarak taşıdığımız adalet meşaleleri, mazlumların ahına çare olmaya harlanıyor da harlanıyor. Bu güneş, Filistinli kardeşimizin gözyaşını silmek isteyen o kişindir. Bu güneş, Doğu Türkistanlı kardeşlerimizin duasına katılmayı hedefleyen o kişindir. Bu güneş, zulme başkaldırı cüreti gösterebilenidir. Size sesleniyorum adaletin mirasçıları, size sesleniyorum Asım'ın nesli! Bizler mazlumların sesi ve adaletin savunucusu olmak zorundayız. Bu yalnız insanlığımızın değil, imanımızın da gereğidir. İşte yükselttiğimiz ve yükselteceğimiz o güneş, zulmün karanlığını delip geçen adalet güneşidir. O güneş ki Filistinli bir yavrucağın gülüşünde, Doğu Türkistanlı bir annenin duasında, mazlum bir toplumun özgürlüğünde yeniden yeşerip semaya varacaktır. Unutmayın! Her gecenin bir sabahı vardır ve karanlık, bir gün aydınlığa mahkûmdur.

Bakınız gençler! Bir güneş doğuyor Filistin'den, Doğu Türkistan'dan, Türkiye'den. Yegâne sonu aydınlanmak olan zulüm karanlığının tepesinde alev alev yanmakta milyonlarca meşale. O meşaleleri taşıyan geçmişte de olduğu gibi Asım'ın neslidir. O meşaleleri taşıyan bizleriz. Ve o güneş bizimle birlikte, her gün daha çok parlayarak yenisinden yükselecek! Mazlumlara umut, düşmana korku olacak biiznillah!

² Müslim, İman, 78.

Deneme

HAYKIRIŞIN GÖLGESİNDE

ESLEM CİNOĞLU

Günden güne zulümler mi azalıyor yoksa vicdanımızı mı kaybediyoruz? Belki de dünyada yaşananlara karşı sadece üzümlere vicdanımızı rahatlattığımızı sanıyoruz. Yoksa hangi insan Suriye'deki çocuk çığlıklarına, Doğu Türkistan'daki işkenceye sessiz kalabilir. Hangi Müslüman Filistin'deki din kardeşlerini unutup Mescid-i Aksa'ya asker izniyle girmeyi kabullenebilir? Bütün bu katliamlar gözümüzün önünde yaşanırken zulümlerin azaldığından söz etmek ne haddimize!

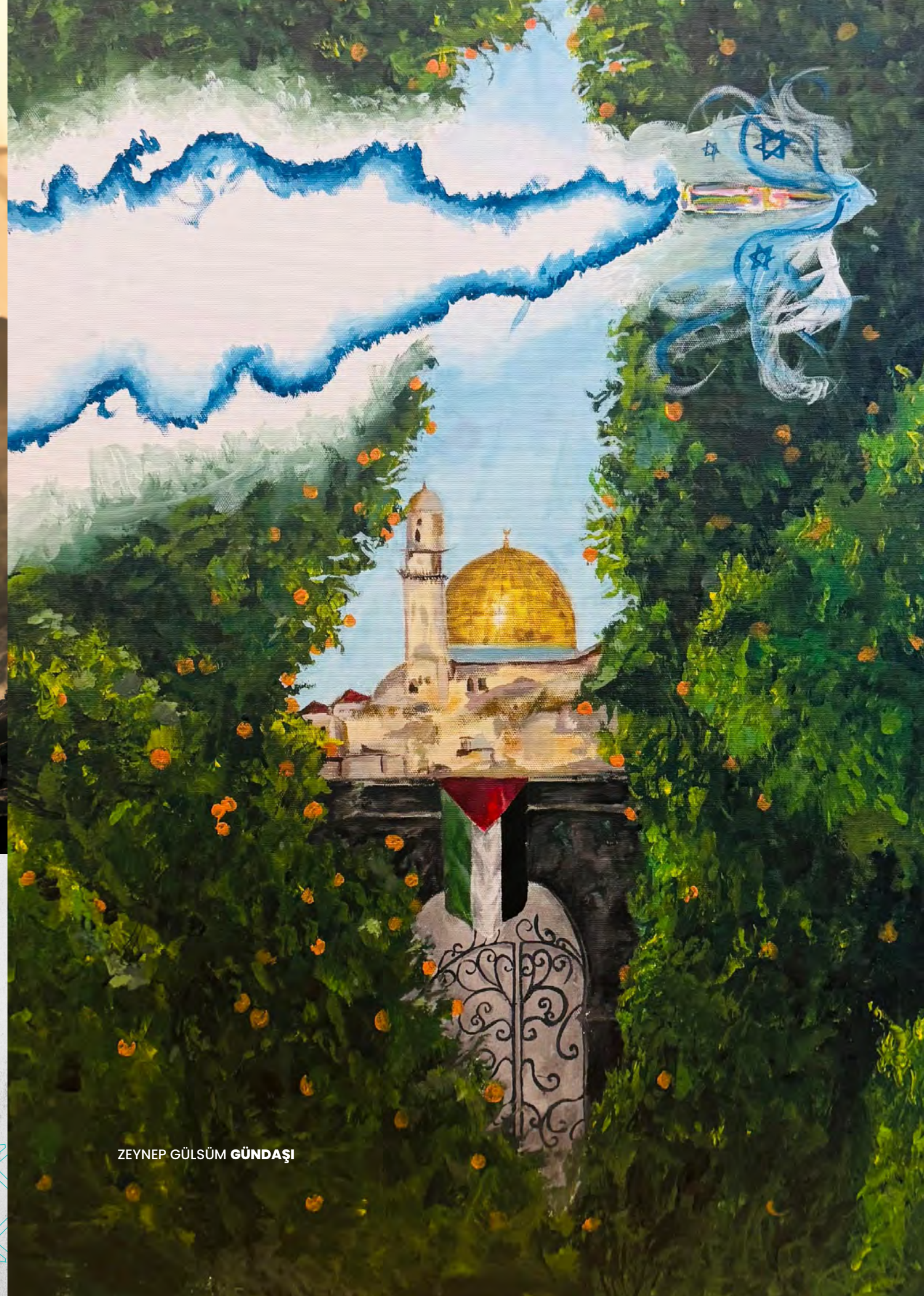
Her insan küçüklüğünde bir merhamet duygusuna sahip olabilir. Fakat asıl mesele insanın zihnindeki bu çocuğun büyüünce merhametini zulme mi yoksa insafa mı çevireceği ile ilgilidir. Vicdanını kaybetmiş bir insan kendi benliğini de kaybetmiş sayılır. Ailelerinin gözü önünde masum çocukları katledenler ve bütün bunları evlerinden keyifli bir şekilde izleyip hiçbir üzüntü duymayanlar insanlıklarını çoktan kaybetmişlerdir. Allah'ın verdiği nimetleri sadece kendine ait olduğunu sanıp parayı masum çocuklardan üstün görebilecek seviyeye ulaşmışlardır. Yürelerinde birazcık da olsa merhamet duygusu kalmayanlardır. Çocukların çığlıklarını ve haykırışlarını kendi sevinç kahkahalarıyla bastırmayı becerebilenlerdir onlar.

Bir toplumun en acınası durumda olduğu zaman savaş durumunda olduğu zaman değil, vicdanını kaybettiği zamandır. Bu dünyada yaşayan her insan adil haklara sahip olması gerektiği hâlde neden hâlâ insanlar acı çekiyor? Madem bu kadar adil bir dünyada yaşıyoruz neden bazıları ninnilerle uyurken bazıları silah sesleriyle uyumak zorunda kalıyor? Bütün bu olanları yaşamak zorunda kalıyorlar çünkü maalesef onların hayatlarını kendi acımasızlıklarıyla yok etmeye çalışan zalimlere verilen yaşama hakları onlara ve-

rilmiyor. Mazlumların bir türlü şahit olmadığı bu adalet, insanlığın geldiği son noktayı bize gösteriyor.

Adaletsizliğe sebep olanlar veya haksızlığa sessiz kalanlar kaybettikleri vicdanı mühürleşmiş kalplerine hapsedmişlerdir. Bu yüzden bu insanlar ne zulme ne de katliama karşı en ufak bir üzüntü duyarlar. Bomba sesleri kalplerine hiçbir huzursuzluk vermez. Bir insan kendi gördüğü merhameti başka birine göstermekten nasıl yoksun olabilir? Her yerde adaletten söz edip nasıl bu adaleti bir çocuktan esirgeyebilir?

ZEYNEP GÜLSÜM GÜNDAŞI

Ömer ve Usame

(Gazze’de bir enkazın yanındaki duvar yazısından esinlenerek yazılmıştır. “Ömer ve Usame enkaz altında!”)

HİCAP ÖZEL

Usame...
Kim bilir kaç yaşındaydı...
Kaç gece annesinin dizlerinde uyumuştun kim bilir?
Kaç arkadaşı vardı, kaç oyuncacı vardı, hangi yemeği severdi?
Hangi oyunları oynardı?
Son zamanlarda kaç gece ağlamıştı yorgun kafasına çekip?
Kaç gece aç uyumuştun?

Kaç defa gökleri yırtarcasına inen bombalardan ürküp hıçkırıklar düğümlemişti boğazına?..
Kaç gece düşünmüştü acaba: “Neredeler bu Müslüman amcalar, teyzeler? Neden gelmezler, şu füzeleri yakalayıp da neden geri göndermezler İsrail’e?” diye...
Kaç defa susuzluktan ağlayıp, yağmur yağınca sevinçten havalara fırlamıştı?

Kaç defa sallanan evlerinde annesinin “hasbünallahu ve ni’mel vekil” sesleriyle açmıştı gözünü...
Ya o soğuklar!..
İnsan açlığa dayanırdı ama ya o etini yırtarcasına esen soğuk rüzgâr...

Kaç defa “Üşüyorum Baba!” deyip dağılmıştı babasının yüreğini?
Belki bir babası bile yoktu...
Babasızlık, en kuru soğuktan daha soğuk değil miydi?..
Kaç kez babasızlığın verdiği acıyla, kendisi üşürken yanmıştı yüreği...
Soğuk insanın etini yırtardı, babasızlıksa kalbini kanatırdı.

Babasıyla olan çocukları görünce kaç defa kanamıştı kalbi?
Babası aklına gelince kaç kez sıkılmıştı yumruğunu? Kaç kez “Ben de mücahit olacağım.” demişti cennette babasına kavuşacağı arzusu ve bilinciyle...
Peki ya Ömer...
Usame’nin abisiydi belki de...
Kaç yaş büyüktü Usame’den?

Okulunu nasıl geçirmişti? Dersleri nasıldı, edebiyatı mı severdi, dil öğrenmeyi mi yoksa sanatla uğraşmayı mı?..

Kaç kez düşünmüştü, hayal etmişti özgür Kudüs sokaklarında süzüleceği günleri, o günlere ulaşmak için büyüüp de vereceği mücadeleyi, ödeyeceği bedelleri...

Son zamanlarda kardeşine kendini siper etmek için kaç defa gayret göstermişti?

Hafızlığını aksatmamak için ne kadar uğraşmıştı?

Aynı zamanda ailesinin geçimini sağlamak, kardeşini yüreklendirmek, annesini ayakta tutmak ve bomba sesleri arasında imanı diri bir şekilde “hasbünallahu ve ni’mel vekil” diyebilmek...
Ne kadar zorlamıştı onu?
Bu soruların hiçbirinin cevabını kimse bilmiyor. Herkesin bildiği tek bir şey var.
Onlar, Ömer ve Usame.
Ve şu an onlar, enkaz altındalar.
Tüm hayalleri, tüm dünyaları ve tüm hayatlarıyla beraber...
Onların sesleri çıkmıyor, çünkü enkaz altındalar.

Peki ya siz neredesiniz?..

Mustafa Kutlu ile Röportaj

Kendinizden kısaca bahseder misiniz?

Çok küçük yaşlardan itibaren resim çizmeyi benimsemiş birisiyim. İlkokul, ortaokul, lise dönemlerinden beri...

Eski öğretmenlere çok kıymet veriyorum, Erzincan’da lisedeyken bir resim hocam vardı. Okul bittikten sonra herkes giderdi resim yapan beş kişiyi, bizi alır atölyeye indirirdi. Orada bir saat, iki saat resim çalıştırırdı, yağlı boya çalışırdık. Mesleğine bağlı bir adamdı kendisi. Ben de ressam olmak istiyordum. Ressam olmak için de sınavlar ayrı yapılıyordu. Güzel sanatlar akademisinde İstanbul’un Fındıklı binasında yapılıyordu. Mimar Sinan’a bağlı değildi, o zaman yoktu Mimar Sinan.

İstanbul’a geldim imtihana girmek için. O zamanlar Erzincan-İstanbul arası posta treni üç günde geliyordu. Düşünün biz üç gün sonra gazeteleri okuyorduk. Ben de üç günde vardım İstanbul’a. Güzel Sanatlar Akademisinde okumaya başladım ama oradaki atmosfer çok hoşuma gitmedi. Kız-erkek arasındaki münasebetler benim gibi taşrada yetişmiş birisine çok ileri derecede görüldüğü için, “Ben burada yapamam.” dedim, hayal kırıklığı oluştu bende. Geri döndüm o yüzden.

Resim yapmak için mutlaka bir eğitim almak lazım, ben buna katılıyorum. Kendi kendine ne kadar yaparsan yap bir hocanın yanında bulunmak lazım.

Akademi olmayınca Edebiyat Fakültesine girdim, edebiyat okudum. Hikâyeler yazmaya başladım. Bunu şöyle düşünüyorum: Resimle yapamadığım şeyi sözle ve yazıyla yapmaya kalktım. Yani aslında benim hikâyeye başlamam resme uzaklaşmamla ilgili. Ama tabii hiç içimden çıkmadı, ne zaman sıkıntıya düşsem resim yaparım. Son zamanlarda kötü günlerde

ben resme sığındım. Resim de kitaplar gibidir bende. Benim kütüphanem yok, okuduğum kitapları çevreme dağıtırım. Resimde de aynı şekilde dağıtıyorum insanlara. Benim dağıtıcı bir tarafım var.

İşte bu yüzden resim benim için sığınak oldu, hâlâ da fırsat bulursam önümdeki deftere bile çizmeyi severim. Öyle bir yönüm var.

Günümüz gençliği için ümitvar mısınız, bugün günümüzde kuşaklar arası değişimi nasıl yorumlarsınız?

Günümüz gençliğinden ümitvar olup olma- ma bir yana günümüz gençliğini çok zor şartlar bekliyor onu söyleyebilirim. Yani hem kişisel hayatında mektep okumak zor, hayat şartlarıyla mücadele etmek zor, ev kurup çocuk sahibi olmak zor. İki arada bir dere- de kalmış bir Türkiye var karşımızda. Hem modern hem muhafazakâr, modernlikten de vazgeçemiyoruz, muhafazakarlıktan da vazgeçemiyoruz. Ne o ne bu, ikisini birden yürütmeye çalışıyoruz. Tabii çok zor oluyor bu. Amerikan tarzı bir hayat yaşıyoruz doğ- rusunu söylemek gerekirse. Fast food... Hıza ve hazza koşan bir hayat, sürekli bir koştur- maca içinde.

Dolayısıyla gençler bu atmosferde nasıl bir çıkış yolu bulabilecekler, bunu düşün- düğüm zaman gençlerin gerçekten sıkıntı içinde olduklarını görüyorum. Allah yardım etsin size. Bizim dönemimizde şartlar daha farklıydı. Sosyal medya yoktu mesela, şimdi sosyal medyada olsan bir türlü olmasan bir türlü. Cep telefonu taşısan bir türlü taşıma- san bir türlü. Doğum günü yapsan bir türlü yapmasan bir türlü. Eskiden doğum günü yoktu, sevgililer günü, anneler günü, baba- lar günü vesaire. Yine dahil olsan bir türlü olmasan bir türlü.

"Onlar öyle kutluyorlar ama biz öyle kutlamı- yoruz, biz başka türlü kutluyoruz." Yani nasıl şekilde kutlarsan kutla doğum günü yapı- yorsun sonuç olarak. Ee, onu yapma bunu yapma o zaman ne yapacağız?

Bir düğün yazısı yazmıştım. Bayağı yankı uyandıran uzunca bir yazı. Dede, baba, torun

köyden gelip şehre yerleşmişler. Torun evle- necek, ona nasıl bir düğün yapacağız? Dede diyor ki "Ya kardeşim, bizim köyde dağda veya bahçede kadınlar ve erkekler ayrı bir tarafta yapardık." diyor. Ama işte burası şe- hir, nasıl yapacaksın burada? "Falan cami- nin altında bu işleri yapıyorlar, kadınları ayrı erkekleri ayrı salonda. Kadınlara bir vaize hanım vaaz ediyor, erkeklere de hoca efendi vaaz ediyor. Sonrasında etli pilav, ayran ve baklava ikram ediliyor. Ve bu kadar, bitti düğün işi." diyor. Çok da temiz oldu. Babay- la anne de diyor ki "Olmaz, işte bizim eşimiz var dostumuz var, salon tutalım, insanlar gelecek davet edelim." Çeşit çeşit salon dü- ğünleri var. Çeşitli enstrümanlar var, kılıçların altından geçiyorlar, meşaleler patlıyor, çalgı çengi vesaire...

Oğlanla kız diyorlar ki "Ya bunlar geride kal- mış şeyler biz kır düğünü yapmak istiyoruz. "Dede bilmiyor kır düğününü. Bir anlaşmazlık var ortalıkta. Kız tarafını ele alalım onlar da başka türlü düşünüyorlar. Sağda solda in- sanlar bu gençler herhangi bir şekilde evlen- sinler, diye söylüyorlar. Herhangi bir şekilde bir araya geliyorlar fakat hiç kimse memnun değil, kız tarafı değil, dede memnun değil, çocuklar da memnun değil. Hiç kimsenin istediği olmamış. Şehirde bir düğün yapamı- yoruz geleneklerimizi koruyamıyoruz, arzula- rımız yerine gelmiyor.

İşte ben iki arada bir derede kalmayı böyle yorumluyorum. Gençlere Allah kolaylık versin.

Eserleriniz arasında sizin için özel bir yere sahip ola- nı var mıdır?

"Rüzgârlı Pazar" kitabımı çok severim. Dokunaklı bir hikâ yesi vardır. Bütün hadise şe- hirdeki bir üst geçitte geçiyor. TRT bunu diziye uyarlayacak inşallah. Bir de tabii "Uzun Hikâ- ye" var. Çok kült bir kitap oldu, herkes okuyor. Filmi de var. Bu ikisinin yeri başka. "Uzun Hikâye" biraz benim hayatımla da irtibat- lı. Bir baba-oğul hikayesi. Ben ba- bamı çok küçük yaşta kaybettim.

10-12 yaşındaydım, bir baba hasreti kalmıştı içimde. Dolayısıyla öyle bir hikâye ortaya çıkmış olabilir.

Sizce insan niçin okur?

Adam olmak için. Adam gibi adam... Tabii ki insanın bir ahlak sahibi olması lazım. Bilgi sahibi, meslek sahibi olması lazım. Yetiştmesi lazım her hâlükârda. Bilgiye olan ihtiyacı- mızdan dolayı okuruz. Sonuçta kitaplar bizi bilgilendirir

İmam Gazzâlî'nin "Sadra şifa olmayanın satırda yeri yoktur." sözünü nasıl değ- erlendirirsiniz? Bu cümleyi şiar edinmek iste- yen biz gençlere tavsiyeleriniz nelerdir?

Yaptığınız iş, söylediğiniz söz, yazdığınız kitap bir işe yarasın. Yani insanları doğru yola ile- sin. İnsanların problemleri varsa çözüversin. Yoksa sadece eğlenmek, hoşça vakit geçi- rirmek için yazmak, çizmek, konuşmak bir yere kadar... Ondan ötesi bir işe yarasın. Sadra yani imana, kalbe demek istiyor orada.

Diğer sorumuz dergicilikle alakalı, uzun bir süre "Dergâh" dergisinde çalıştığınızı bili- yoruz. Bir dergi çıkarmak vesilesiyle sizinle buluşan bizler için dergicilik yaptığınız dönemle alakalı paylaşmak istediğiniz bir şey var mı?

Tabii... 30 sene boyunca dergicilik yaptım. Şimdilerde dergi işi biraz aksadı, yazılı basın- dan görsel basına geçildiği için. Gazetecilik de aynı şekilde... Artık internetten öğreniyor-

sun gazeteden öğreneceğin şeyleri. Der- giciliğin yerini de dijital dergicilik aldı. Basılı dergilerin artık modası geçti diyelim. Ancak ne şekilde dergi yaparsanız yapın, ortaya koyacağınız iş belirli bir zihniyete sahip ol- malı, derginiz sizin amacınıza hizmet etmeli. Kimin için, neyi, hangi amaçla yaptığınız açık bir şekilde ifade edilmeli. Dergicilikte muha- tabını iyi seçmek çok önemlidir. Öyle bir der- gi çıkarırsın ki kimsenin ilgisini çekmez, belirli bir kesime hitap etmez ve sonucunda başa- rısız olursun. Bu yüzden doğru bir dergiciliğin ilk adımı muhatabını iyi seçmektir. Ayrıca dergicilikte dikkat edilmesi ve kaçınılması gereken önemli bir durum daha vardır: se- viyenizin üzerindeki meselelerle ilgilenmek... Yani mesela ne diyeyim, Gazzalî'de kalbin halleri ya da Heidegger'de varlık felsefesi vesaire gibi. Siz henüz çok gençsiniz, kendi seviyenize uygun ancak yine de kaliteli me- seleler üzerinde çalışmanızı tavsiye ederim. Tabii bu kendinize uygun meseleleri doğru şekilde seçmek konusu da oldukça düşün- dürücü gençler için. Size kendinize uygun bir müzik seçmenizi söyleseler nasıl bir müzik türü seçersiniz mesela? Yani rap mi olacak, pop mu olacak, klasik müzik mi olacak yoksa türkü mü olacak? Şimdi seçim önemli, çünkü seçeceğiniz şey sizi temsil edecek şey ola- cak. Ancak seçim yaparken de bazı durum- ları gözetenek ikiyüzlülük yapmamak lazım. Yani bir taraftan Batı müziği dinliyorsundur belki de fakat hocaların yanına geldiğinde Türk sanat müziği dinleyen bir öğrenci imajı çiziyorsundur. Böyle bir şey olmaz yani, ney-

sen o olmak lazım geliyor. Bence bu durum kişiliğimizin oluşmasında da çok önemlidir. Mesela içinizden bir şey geçiyor; siz onu kalben, fikren, zihnen sahipleniyorsunuz. Fakat anaya, babaya, etrafa kendinizi başka şekilde sunuyorsunuz. Ben bu tür bir ikileme düşmenizi istemem. Bu durum bana sorarsanız, muhafazakâr gençliğin başlıca problemidir. Kendinize yakışan sözü söyleyecek, yakışan hareketi yapacak, yakışan şeyi giyineceksiniz. Kendi düşünceleriniz sizin şahsiyetinizi belirleyecek. Bu hususta da sizin tercihleriniz ve düşüncelerinizin esaslı olması çok önemli. Tercihiniz esaslı olursa şahsiyetiniz de belirgin olur. Böylece kendinizi kalıplar arasına gizlemek ve tercihlerinizi saklamak zorunda hissetmezsiniz. Mesela münasip bir söz söylemek, kendine yakışır bir davranışta bulunmak... Bunlar hep şahsiyet belirtisidir. Benim de en çok üstünde durduğum şeylerden birisi budur. Benim cemiyet tarifinde sahip olduğum bir düşünce vardır. Biliyorsunuz, cemaat fertlerden oluşur. Cemaatin ferdi ezmesine izin vermemek gerekir. Eğer ki cemaat ferdi ezerse şahsiyet çıkmaz ortaya. Fert de eline imkân geçip de toplumun başına geçerse, cemaati hor göremez, onu aşağılayamaz. Eğer ki cemaati kendi istekleri doğrultusunda yürütmeye kalkarsa da bu istibdat olur. Yani fert cemaate, cemaat ferde uygun ortamları hazırlayacak. Benim fikrim bu şekildedir.

Mazlum coğrafyalar baktığımızda mevcut durumu nasıl değerlendirebiliriz?

Tabii ben bu soruya bir hukukçu ya da siyasetçinin gözüyle değil de Mustafa Kutlu olarak naçizane fikrimi söyleyerek cevap vereyim. Ben her hafta çarşamba günü Yeni Şafak gazetesinde bir yazı yazıyorum. Yarın çarşamba, bir yazım çıkacak. Eğer yarın Yeni Şafak alıp da okursanız o yazı bu sorunuza cevap olacak. Yazının başlığı "Zulmün Dünkü ve Bugünkü Hâli" 31 sene önce yazdığım bir yazıydı o benim. Ve 31 sene önce yazmış olduğum şeyler günümüzde hâlâ devam ediyor. 31 sene sonra tekrar yayınladım o yazıyı. Çünkü aynı şeyler yaşanıyor. Sadece tarih değişiyor.

Zulmün Dünkü ve Bugünkü Hâli

Geride bıraktığımız yılın son günlerinde Basın Müzesi bir fotoğraf sergisine sahne oldu. Dünyanın 93 yılında en başarılı görülen basın fotoğrafları sergisiydi bu.

Sergiye girmeye hak kazanan fotoğrafların kendi alanlarında bölümlere ayrıldığı görülmüyordu. (Savaş fotoğrafları, doğa ve çevre, bilim ve teknoloji, çocuk basını vb.)

Birincilik kazanan fotoğraflar Somali ve Bosna konulu idiler. Sergi broşürünün kapağına konulan en iyi fotoğrafta bir Somalili kadın vardı. Uçsuz bucaksız uzayıp giden çorak toprakların ortasında yapayalnız bir kadın. İki büküm olmuş ve yüzü gözüküyor. İyi ki gözüküyor diyorum içimden. Çünkü bu kadın kucağında bembeyaz kefeni sarıllı bir çocuk cesedini taşıyor. Kendi çocuğu.

Kadın yalnız.

Açlıktan bir deri, bir kemik kaldığından kefenin içinde ancak kırık bir çizgi gibi duran çocuğunun üzerine eğilmiş. Onu defnedecek bir yer aradığı besbelli. Kimi kimsesi yok, cenazeyi taşıyacak insanlar bir yerlere gitmişler. Gökkubbenin altında, kucağında ölü çocuğunu taşıyan bu kadının yalnızlığı, çaresizliği, acısı insanın göz pınarlarındaki yaşları kurutacak derecede.

İkincilik kazanan fotoğraf bu tespitin bir öncesi dönemi belgeliyor. Burada da açlık ve yoksulluk yüzünden artık takatleri kalmamış, kendilerini mukadder akıbete bırakmış, yerlerinden kalkmaya mecali olmayan, üzerlerinde uçuşan sinekleri bile kovacak güçten yoksun bir anneyle çocuğu var. Az sonra belki onlar da bu kahırlı hayatı terk edecekler.

Somalî'nin kaderi bu. Kuraklık ve iç savaş. İki yılda iki milyon ölü. Üçüncü fotoğraf yılın en iyi çocuk basını ödülünü kazanmış. Yine Somali, yine kan ve gözyaşı.

Üzerindeki paçavraları zor taşıyabilen ve her nasılsa ayakta kalabilmiş, beş-altı yaşlarında bir Somalili çocuk, çıplak ayaklarıyla toprak yolda, ileride bir hedefe doğru bütün gücü ile koşuyor. Çocuğun sol tarafında bir Fransız lejyoneri, fundalıklar gerisinden otomatik silahını doğrultmuş, çocuğun koştuğu hedefe doğru eli tetikte, dikkatlice bakıyor. Sanki çocuğa "sen koş, ben seni kollarım" diye emir verilmiş.

Anlaşılan ileride bir yerlerde yardım malzemesi dağıtılıyor. Fransız lejyoner dağıtılan yardımın yağmalanmaması için önlem almış. Çocuk besbelli geç kalmış. Belki de o, yardımın dağıtıldığı yere vardığında her şey bitmiş olacak. Orada paketlerden dökülen bisküvi kırıntılarını toplayacak.

Bir başka köşede Güney Afrika Cumhuriyeti'ndeki ırkçı çatışmaların kurbanları yer alıyor. El arabasında bir çocuk cesedi, yarısı paçavra ile örtülmüş. Umutsuz ve güçsüz mezar kazıcıları nöbetleşe kazma sallıyorlar. Direğe bağlanarak kurşuna dizilmiş ve ölümünün üzerinden epeyce zaman geçmiş bir zenci. Ona bakan

çocuklar. Çocukların gözlerinde dehşet. Elleri ile burunlarını tutuyorlar. Belli ki ceset kokmaya başlamış. Sonra yaralıları, bağırانlar, kaçışانlar, cesetlerle dolu Bosna sokakları. Bojan Stojanovic'in "Tekler spot haber fotoğrafı" dalında birincilik kazanan, ürpertici fotoğrafı:

Üniformalı bir Sırp polisi tarafından sokak ortasında başından vurularak öldürülen bir Bosnalının dramı. Fotoğraf polisin tam silahını ateşleyeceği anı tespit ediyor. Bosnalının sırtı dönük, omuzlarını kaldırmış ve başını içeri doğru bir savunma içgüdüleriyle çekivermiş.

Aziz okuyucular,

Doksan üç yılının fotoğrafları Müslümanların çektikleri acıları, gördükleri zulmü belgeliyor. Kuzey'in Güney'e olan bitmez tükenmez baskısını dile getiriyor. Tablonun eksik kalan köşelerinde Azerbaycan ve Keşmir gibi bölgeler de bulunmalıydı.

Başım önümde, boğazımda bir düğüm çıkıyorum sergiden.

"Mazlumların ahi yerde kalmasın yâ Rab" diye dua ediyorum.

BOSNA ŞOYKIRIMININ REDDİ

RAVZANUR KOÇ

Soykırımın inkârı, o soykırımın küçümsenmesi ya da inkâr edilmesi anlamına gelir. Kitlesel şiddetten kurtulabilenler ve bu şiddetin kurbanlarının aileleri için inkâr, aynı zamanda potansiyel bir tehdit oluşturur. Çünkü soykırımın inkârı failleri güçlendirir ve cesaretlendirir, geçmiş şiddetin tekrar yaşanma olasılığını büyük ölçüde artırır.

1992-1995 Bosna Savaşı sonrası 6 Temmuz 1995'te SC (Sosyalist Cumhuriyeti) Bosna'nın kuzeydoğusundaki küçük Srebrenica kasabasına saldırdılar. Boşnak evlerini ateşe verdiler, 8.000'den fazla Boşnak erkek ve çocuğu öldürdüler, 25.000'den fazla kadın, yaşlı ve çocuğu zorla bölgeden çıkardılar. Bu yıllarca süren katliam, zulüm ve yıpratmanın zirve noktasıydı ve BM'nin belirlediği 'güvenli bölge' içinde gerçekleştirildi. Bu dikkat çeken hareketlerinin üstüne Uluslararası Adalet Divanı ve Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi Srebrenica'da işlenen suçların soykırım fiilleri olduğuna karar verdi. Bu karardan sonra SC, soykırım kanıtlarını sistematik bir şekilde temizlemeye başladı.

Bosna Soykırımının İnkârı Nasıl Başladı?

Bosna soykırımının inkâr faaliyetleri; katletme, sınır dışı etme ve toplama kampları ile eş zamanlı olarak çalışmaya başladı. Srebrenica soykırımı sırasında failler sürekli olarak anklav içinde ve çevresinde meydana gelen olaylar hakkında uluslararası topluma yalan söylediler ve delillerin sistematik olarak gizlenmesi, imhası ve temizlenmesi işine koyuldular.

SC'nin siyasi ve askerî liderleri, yoğun saldırılarını haklı göstermek için Bosna Hersek Cumhuriyeti güçleri tarafından Birleşmiş Milletler "güvenli bölgesi" içinde "terörist faaliyetler" yürütüldüğü yalanını dillendirmeye başladılar. Bosna'daki BM birliklerinin komutanına Temmuz 1995'te gönderilen bir mektupta Ratko Mladić, Bosna Ordusu'nun, anklavdan Sırp sivilleri hedef alan saldırılar düzenlediğini ve yüzden fazla yaralı olduğunu yazdı. Srebrenica'da yapılması planlanan soykırım ile ilgili olarak "Bu harekât teröristleri etkisizleştirmeyi amaçlamaktadır. Faaliyetlerimiz sivillere veya BM'ye yönelik değildir." diye yazdı. Sırp Cumhuriyeti'nin siyasi ve askerî yapılarının diğer unsurları tarafından müridane bir şekilde tekrar edilen Mladić'in bu iddiaları kesinlikle yalandı.

11 Temmuz'da habercilerin önünde "intikam zamanı" olduğunu açıkça ilan etmiş olmasına rağmen Mladić ve subayları, Srebrenica'daki niyetlerinin soykırım olarak görünmemesi için olağanüstü tedbirlere başvurdular.

Örneğin, bu ilanının hemen ertesi günü bir itfaiye aracı ve birkaç su kamyonu SC'den Potočari'ye geldi. SCSG subayları, televizyon ekiplerinin önünde, kamyonlardan Boşnak mültecilere ekmek, şeker ve su dağıttılar.

Ancak kameralar kapatılır kapatılmaz askerler yiyecek ve suyu geri aldı, toplanan kalabalık ise şaşkın ve korkmuş bir halde kalmadı. SC askerleri, Hollandalı BM askerlerine ve Potočari'de toplanan kalabalığa, teslim olan kişilere zarar verilmeyeceğini defalarca söyledi. İtfaiye aracı saçmalığı ile aynı gün Ratko Mladić, Srebrenica sakinlerine "Gitmek isteyen herkes; büyük, küçük, genç ve yaşlı buradan taşınacaktır. Korkmayın, sakin olun. Önce kadınlar ve çocuklar gitsin... Kimse size zarar vermeyecek." dedi. Bundan kısa bir süre sonra da SC askerleri, erkekleri kadınlardan ve çocuklardan ayırmaya başladılar.

Erkek nüfusa savaş suçları ile ilgili kimlik sorgulaması yapılacağı söylendi, ancak böyle bir sorgulama gerçekleşmedi. SC askerleri, neredeyse tamamı sivil olan Srebrenica'nın bütün erkeklerini gözaltı merkezlerine ve oradan da kitlesel infaz alanlarına götürdüler. Küstahça bir kurnazlıkla SC askerleri, Potočari'deki Hollanda birliklerinden BM üniformaları ve nakliye araçları aldılar. Uluslararası barışı koruma kuvvetleri gibi davranan SC askerleri, büyük bir şevk ve az bir denetim altında katliamlarını gerçekleştirebildi.

SUÇ ORTAKLARI

Anklava konuşlanan BM birlikleri sadece masum görgü tanıkları değildi. Hem eylem hem de eylemsizlikleriyle Bosnalı Sırların yalan ve hilelerini kolaylaştırdılar. Srebrenica'ya yönelik saldırıyı haber veren günlerde ve haftalarda, Hollandalı birlikler; Sırp birliklerinin hareketleri, yeni takviye birlikleri, anklava getirilen büyük hacimli yakıt ve sarf malzemeleri gibi açık saldırı belirtilerini raporlamada başarısız oldular. Srebrenica'daki soykırım ortaya çıkmaya başlayınca da BM taburunun bu suç ortaklığı ve görev ihlali devam etti. Hollandalı birlikler sadece Srebrenica'nın sivil nüfusunu korumak için müdahale etmemekle kalmadı, aynı zamanda şiddetteki ve Sırların soykırım niyetlerindeki bariz artışları da raporlayamadı. Anklavın düşüşünü araştıran soruşturmalarda, Srebrenica'daki soykırım sırasında Hollandalı birliklerin hem suçluyu ortaya çıkaracak hem de potansiyel olarak hayat kurtaracak delilleri gizleme ve imha etme gibi görev suistimallerini ortaya çıkaran çok daha şaşırtıcı iddialarla karşı karşıya gelindi.

"Asanacija" ve Delillerin Yok Edilmesi

1995 yılının Temmuz ayında SC, Srebrenica kurbanlarının cesetlerini infaz alanlarına yakın bir dizi toplu mezara gömerek işlediği suçları gizlemeye çalıştı. Ancak, bu toplu mezarların halk tarafından tespit edilmesi üzerine, Ağustos ve Kasım 1995 arasında daha titiz ve karmaşık bir örtbas operasyonuna girişti. SC bu süre zarfında, cesetleri ilk gömüldükleri toplu mezarlardan çıkararak son derece organize ve iyi planlanmış bir yöntemle daha küçük ikinci mezar alanlarına taşıdı. Bazen de ikinci mezarlara gömülmüş olan cesetleri çıkararak üçüncü mezarlara taşıdı. Yeniden gömme işlemi, temizlik veya hijyen tedbirleri anlamına gelen asanacija olarak adlandırıldı. Toplu katliamı örtbas etme niyetiyle toplu mezarların açılması ve kalıntıların ikinci veya üçüncü yerlere taşınması sistematik süreci, Bosna soykırımı dışında, dünyanın hiçbir yerinde rastlanmayan bir olgudur. Örtbas etme işlemi, ilk olarak, SC'nin ana kadrosu altında

görev yapan Zvornik ve Bratunac tugaylarının mühendislik birimleri tarafından gizlice gerçekleştirildi. Ancak, askerî kaynaklar bu görevin yerine getirilmesi noktasında yetersiz kalınca, SC liderleri hem Zvornik hem de Bratunac'tan özel temizlik şirketleri de dâhil olmak üzere sivil insan gücü ve altyapısıyla suç ortaklığı yapmak zorunda kaldılar.

İşlenen savaş suçları sonrasında yazılı delillerin imhası, SC'nin üstünü örtme ve inkâr kampanyasının bir başka sistematik parçasıydı. SC içinden birkaç tanığın ICTY'ye (Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi) verdiği ifadelerden anlaşıldığı üzere, işlenen suçlar standart prosedüre göre dikkatlice belgelendikten sonra, suç unsuru olma potansiyeli taşıyan belgeleri imha etmek için kapsamlı bir operasyon gerçekleştirilmiştir. Momir Nikolić ve Dragan Obrenović ICTY önünde suçlarını kabul ederken, Drina Kolor-dusu ve bağlı birliklerin Srebrenica'da işlenen soykırım ile ilgili tüm belgeleri imha etmeye yönelik örgütlü girişimlerinden de bahsettiler. Nikolić, 1996 yılında SC'den ayrılırken üst düzey yetkililerin huzurunda Srebrenica ile ilgili tüm belgeleri imha ettiğini belirtti. Öte yandan Obrenović, Kosova'daki 1999 NATO hava saldırılarının başlamasından hemen önce, Bosna Hersek'teki uluslararası birlikler tarafından tespit edilebileceği korkusuyla, Srebrenica ile ilgili bütün belgeleri YUO-Sırbistan'a taşıdıklarını itiraf etti.

İnkâr Araçları

Tartışmasız adli delillere ve dünyanın en saygın uluslararası mahkemelerinin birden fazla kesin kararına rağmen, Srebrenica soykırımının inkârı hem Sırbistan ve SC yerelinde hem de uluslararası toplumun çeşitli ortamlarında devam etmektedir. Srebrenica'daki soykırımı küçümseyen revizyonist anlatıların sorumluları arasında, siyasi aktörlerin yanı sıra akademisyenler, gazeteciler ve çeşitli kurumlar yer almaktadır. İnkârın siyasi ve sosyal olarak modaya uygun bir duruş haline geldiği durumlarda, bu duruşu benimsemek kişinin maddi çıkarlarını tehdit edebilir. Sosyal ilişkilerin, sosyal statünün ve hatta iş fırsatlarının kaybı, hâkim inkâr anlatısına karşı çıkabilenlerin karşı karşıya kalacağı muhtemel sonuçlardır.

Bosna ve Sırbistan'da Soykırım İnkârcıları

Srebrenica soykırımının inkârı, Balkanların bölgesel siyasetinde, özellikle inkârın sorumluluk kavramıyla iç içe geçtiği Sırbistan ve Bosna-Hersek'te önemli bir rol oynamaktadır. 2002 yılında, Sırp Cumhuriyeti Savaş Suçları Araştırma Dokümantasyon Merkezi, Sırp Cumhuriyeti ICTY İlişkiler Bürosu ile birlikte "Srebrenica Raporu" yayınladı. Raporda ileri sürülen pek çok çirkin iddiadan birisi, Srebrenica'da öldürülen Bosnalı Müslümanların sayısının 2000'den fazla olmadığı ve onların da sivil değil silahlı askerler olduğu yönündeydi. İşlenen soykırımı "iddia edilen soykırım" olarak niteleyen rapor, Uluslararası Kızılhaç Komitesini Srebrenica ile ilgili bulgular üretmekle suçlamaktadır. Hem Birleşmiş Milletler hem de Uluslararası Kriz Grubu tarafından korkunç bir tarihsel revizyonizm vakası olarak kınanan bu rapor, Srebrenica soykırımının inkârının birçok kapsamlı resmî örneğinin sadece ilkiydi. 2004 yılında, Srebrenica soykırımının kabulü konusunda SC Hükûmeti tarafında kısa bir süreliğine bazı ilerlemeler kaydedildi. BM Bosna-Hersek Yüksek Temsilcisi'nin baskılarıyla da olsa, 2003 yılı sonunda Srebrenica ile ilgili yeni bir soruşturma yürütmek üzere bir SC komisyonu kuruldu. Söz konusu komisyon, Haziran

2004'te nihai raporunu, aynı yılın Ekim ayında ise bir ek belge daha sundu. Söz konusu resmî rapor, SC Hükûmeti'nin milliyetçi unsurlarının ağır eleştirilerine rağmen, SC askerlerinin Srebrenica'da en az 7000 yetişkin erkeği ve çocuğu öldürdüğünü kabul etti.

"Kısıtlı zaman" ve "kaynakları çoğaltma" ihtiyacına atıf yapan Komisyon aynı zamanda tarihsel arka planı ve "savcılığın Radislav Krstić" davasında vermiş olduğu ikinci inceleme kararını kabul etti. Kararda ICTY, Srebrenica'daki soykırımı "yardım ve destekte bulunmaktan" sanığı mahkûm etmişti. Aynı yılın ilerleyen günlerinde SC Cumhurbaşkanı Dragan Čavić kişisel olarak SC Hükûmeti adına resmî özür beyan etti: "Rapor, Temmuz 1995'te Srebrenica bölgesinde çok büyük suçların işlendiğini açıkça ortaya koyuyor. Bosna Sırp Hükûmeti Srebrenica kurbanlarının ailelerinin acılarını paylaşıyor, üzüntülerini ifade ederek trajediden dolayı özür diliyor." Ancak, SC yönetiminin en üst kademesinden gelen bu şaşkıncı pişmanlığın ömrü çok uzun olmadı. Raporun çileden çıkardığı Bosna Sırp toplumunun milliyetçi unsurları kısa süre içinde SC Hükûmeti'ne ağırlıklarını koydular. Mart 2008'de SC, Hollanda'da kayıtlı "Srebrenica Tarihi Projesi" isimli bir STK'yi finanse etmeye başladı. Geçiş dönemi adaleti ve uzlaşma ile ilgili çalışmalar yürüten Batı STK'lerinin terminolojisini ve faaliyetlerini sahte bir biçimde taklit eden Srebrenica Tarihi Projesi, Srebrenica soykırımı ile ilgili hukuken kabul edilmiş gerçekleri inkâr ederek Temmuz 1995 olaylarını, Bosna Sırplarının mağduriyeti teması etrafında tarihsel bir sahte anlatımla yeniden biçimlendirdi. Bu resmî düzenlemeyi SC'nin Srebrenica ile ilgili ilk raporunda yer alan yaklaşım ile tutarlı hale getirmek isteyen SC Hükûmeti, bahse konu raporun

uluslararası baskıların ürünü olduğunu ve Srebrenica'daki Boşnak kurbanların sayısını büyük ölçüde abarttığını iddia ederek Nisan 2010'da 2004 tarihli raporda değişiklikler yaptı. İlerleyen yıllarda, SC Hükûmeti'nin üst düzey üyeleri, Srebrenica Soykırımı ile ilgili bu revizyonist anlatımı sürekli olarak dillendirdi. BH Cumhurbaşkanlığı'nın geçmişteki Sırp üyesi Milorad Dodik, Srebrenica soykırımını "uydurulmuş bir mit" ve "yirminci yüzyılın en büyük aldatmacası" olarak nitelendirdi. 2004 raporunu ve Srebrenica kurbanlarının ailelerinden özür dilenmesini kabul etmeyen Dodik, Srebrenica'nın hikâyesini yeniden yazan sahte tarihî girişimlere öncülük etti. SC'in o günkü Cumhurbaşkanı Željka Cvijanović, Dodik'in bu girişimlerini destekleyerek "Srebrenica, Hakikat ve Yalan" isimli son konferansta Srebrenica'nın, BH Cumhuriyeti Ordusu'nun Bosnalı Sırlara karşı işlemiş olduğu suçlar bağlamında değerlendirilmesi gerektiğini söyledi. Srebrenica'nın 2016-2024 yıllarında belediye başkanlığını yapan Mladen Grujičić de 1995 Soykırımı'nı ateşli bir biçimde inkâr ederek uluslararası mahkemelerin kararlarını tanımamakta ve Potočari'deki Anıt Mezarlık'ta gömülü olan kurbanlarla ilgili komplo teorileri üretmektedir. Srebrenica Soykırımı'nın inkârı, Sırbistan siyasetçilerinden de aynı şekilde itibar görmektedir. 2012 yılında Karadağ Devlet Televizyonu'na konuşan dönemin Sırbistan Cumhurbaşkanı Tomislav Nikolić, "Srebrenica'da soykırım olmadığını" ifade etti. Nikolić'in halefi olan Sırp İlerleme Partisi lideri Alexander Vučić yönetimindeki Sırbistan Hükûmeti, Temmuz 1995 olaylarını soykırım olarak tanımayı reddederek, serbest kaldıktan sonra Sırbistan'a geri dönen savaş suçlularına kucak açtı ve ülkenin siyasi ve resmî kurumlarında önemli görevler verdi. 10 - 11 Temmuz 2019'da, 24. Srebrenica Anma Merasimi'nden bir gün önce, iktidardaki Sırbistan İlerleme Partili Sırp Milletvekili Vladimir Đukanović şu tweeti attı: "Srebrenica'nın bağımsızlık gününde Sırp halkını kutlamak istiyorum. Başarılı askerî operasyonu için General Ratko Mladić'e teşekkür ediyorum." Bu tweetten sadece iki gün sonra Sırbistan Savunma Bakanı Aleksandar Vulin,

"Sırp halkı soykırımın faili değil, soykırımdan kurtulan halktır." Bu siyasetçiler ve onların propagandasını yapan medya kuruluşlarına ek olarak, Srebrenica soykırımının inkârı hem SC hem de Sırbistan'daki din, kültür ve eğitim kuruluşları tarafından da yaygın olarak dolaşımda tutulmaktadır. Sırp Ortodoks Kilisesi hem SC hem de Sırbistan'daki tehlikeli milliyetçi eğilimleri körüklemekte, Sırp Patrik Irinej, "Sırbistan, Sırp'ların yaşadığı her yerdir." gibi sözler sarf etmektedir. 2013 yılında, Srebrenica Anıt Mezarlığı ve Srebrenica kurbanlarına ait toplu mezarın yakınına, uluslararası toplumun geniş bir kısmı tarafından "anlamsız bir provokasyon" olarak kınanan Budak Ortodoks Kilisesi'nin inşa edilmesi, Sırp'ların soykırım sonrası Srebrenica'sı ile ilgili revizyonist anlatılarına Ortodoks Kilisesi'nin verdiği desteğin sadece bir biçimidir. Aynı şekilde, Sırbistan ve SC'nin her yerindeki okullarda ve kültür merkezlerinde çocuklara, Bosna Hersek'teki savaş ile ilgili alternatif tarihî hikâyeler anlatılmakta, Srebrenica'nın hikâyesi ya tersinden anlatılmakta veya tamamen yok sayılmaktadır.

Uluslararası Toplumdaki Soykırım İnkârcıları

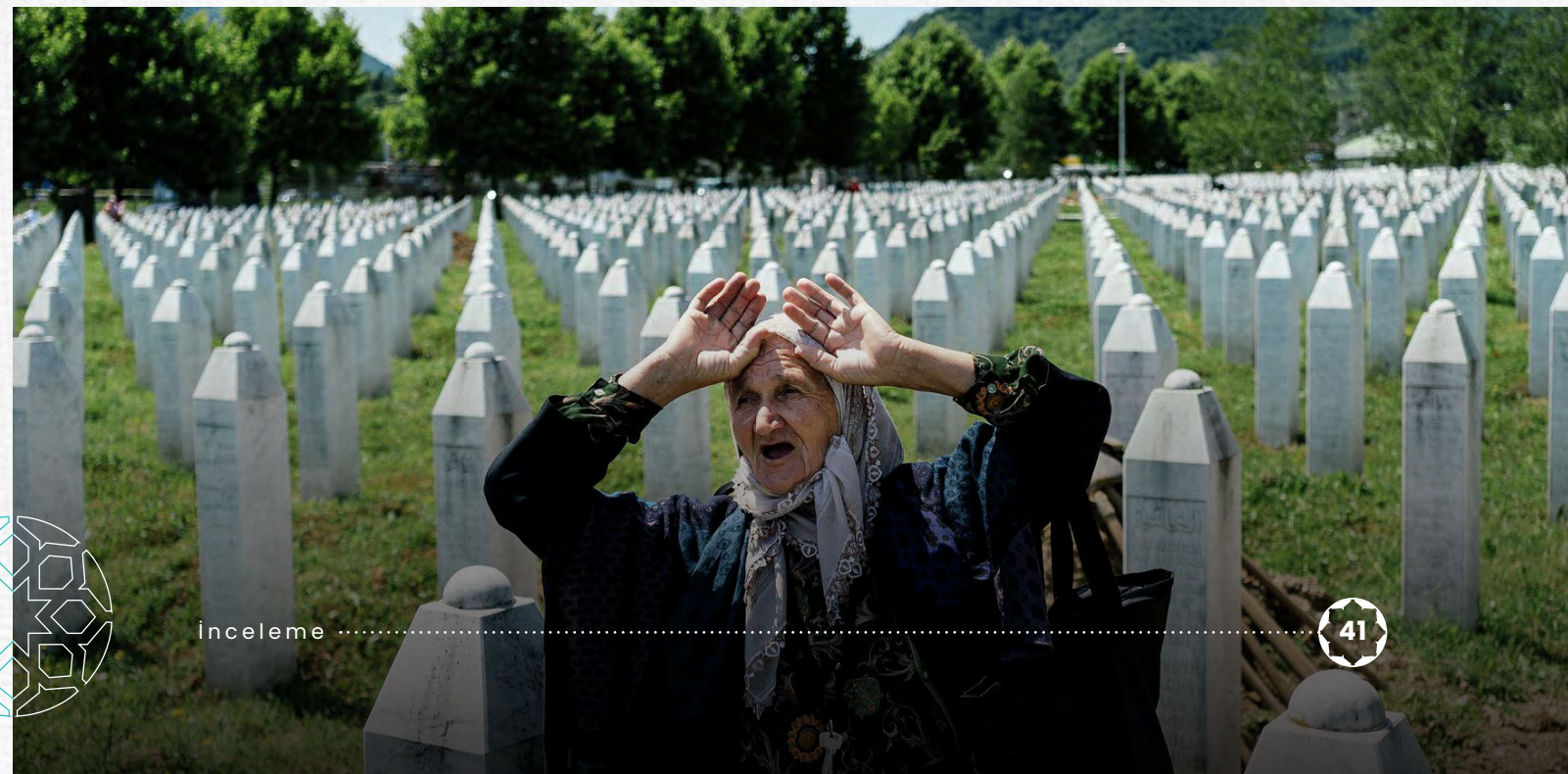
Balkanların bölgesel siyasi çevreleri dışında, bir grup uluslararası aktör de Srebrenica soykırımının inkârı kervanına katıldı. 2015 yılında Rusya, Çin, Angola ve Venezuela, Temmuz 1995'te Srebrenica'da meydana gelen olayları resmen soykırım olarak tanıyan bir teklifi BM Güvenlik Konseyi'nde reddetti. Bu hükümetlerin kararını, siyasi korkaklığın menfur adımı olarak anlayışla karşılayabiliriz, ancak Rusya Federasyonu, Balkanlar'daki soykırım inkârını ve Sırp milliyetçiliğini desteklemek için diğer tüm yabancı devletlerden daha fazlasını yaptı. Rusya, mahkemenin Sırp karşıtı bir önyargıya sahip olduğu yönündeki Sırp suçlamalarını tekrarlayarak ICTY'nin meşruiyetini zayıflatmaya çalıştı. Diğer eleştirilerin yanı sıra Rusya, ICTY'nin, mahut Bosnalı-Sırp savaş suçluları Radovan Karadžić ve Ratko Mladić'le ilgili mahkûmiyet kararlarını "siyasi" olarak nitelendirdi. Rus devletinin aktörleri, Batılı güçlerle jeopolitik hesaplaşmalarının bir parçası olan Balkanlar'daki etkilerini artırma amacıyla Sırp halkı ile ezeli tarihî, kültürel ve Ortodoks akrabalık anlatısını kullanmaktadır. Bu amaçla, Rusya, yalnızca Sırp milliyetçilerinin veya siyasi mekanizmalarının soykırımın inkârındaki tarihî revizyonist çabalarını desteklemekle kalmamakta, aynı zamanda bir sonraki soykırımın faillerine yardım ederek Sırbistan ve SC'deki paramiliter güçlere ve polis kuvvetlerine parasal yardım, silah ve askerî eğitim sağlamaktadır. Sırbistan ile ne jeopolitik çıkar ne de "tarihî-kültürel" akrabalığın olduğu Batı'da ise Srebrenica soykırımının inkârı, esas olarak aşırı sol akademik çevreler ile medya kuruluşlarında devam etmektedir. Bu Batılı revizyonistlerin belki de en tanınmış, Bosna Savaşı'nı sona erdiren NATO müdahalesine sert bir şekilde muhalefet eden Noam Chomsky'dir. Chomsky; Boşnak tutukluların öldürüldüğü, işkenceye ve tecavüze maruz kaldığı Bosna Sırp'ları toplama kamplarının sadece sıradan "mülteci kampları" olduğunu iddia etti. Chomsky ayrıca, revizyonist Edward Herman ve David Peterson tarafından yazılan ve Bosnalı Sırp'ların sadece askerlik çağındaki Boşnakları öldürdükleri hadsiz iddiasıyla

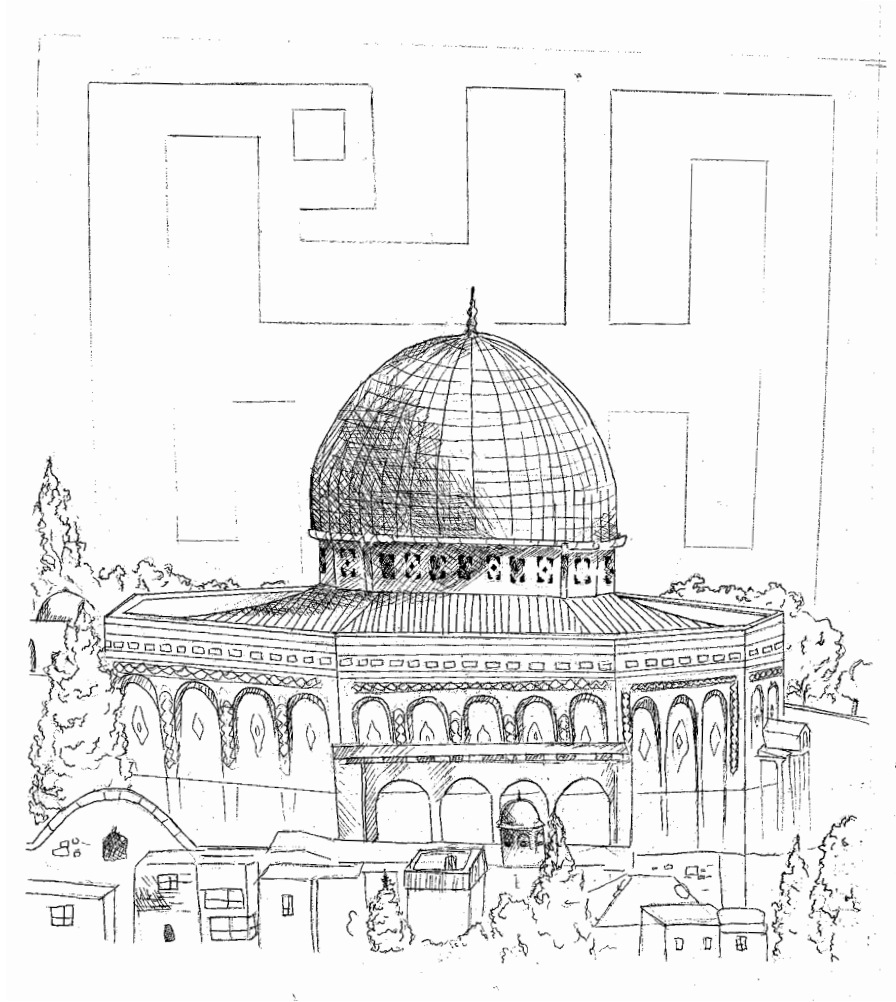
Srebrenica Soykırımı'nı inkâr eden "Soykırım Siyaseti" isimli kitaba da ön söz yazdı. Herman ayrıca, "Srebrenica Polisi" ve John Robels ile ortak yazdığı "Srebrenica Katliamı Koca Bir Siyasi Sahtekârlıktır" isimli makale gibi çok sayıda revizyonist makale kaleme aldı. Soykırım inkârının sol kanat entelektüel kampta öne çıkan diğer revizyonistleri John Pilger, Michael Parenti, Jared Israel, Tariq Ali, Mick Hume ve Diana Johnstone'dur.

Delilleri Ortaya Çıkarmak

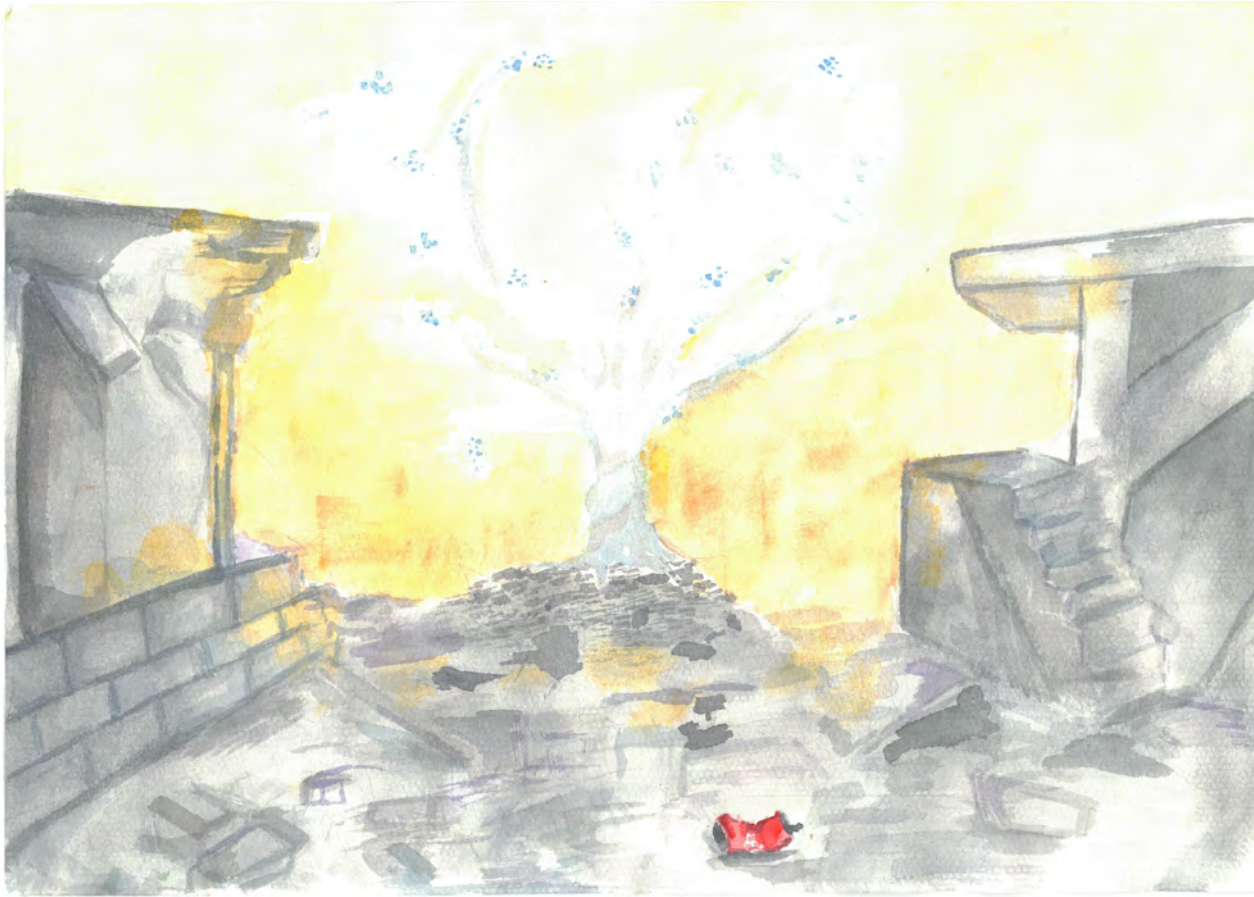
Ağustos 1995'te ABD Dışişleri Bakanı Madeleine Albright, Srebrenica'da işlenen suçların ilk delillerini uluslararası toplumla paylaştı. Albright, Nova Kasaba'da yakın zamanlarda kazılmış toplu mezarları gösteren, ABD askerî casus uçakları tarafından çekilmiş hava fotoğraflarını BM Güvenlik Konseyi'nin kapalı oturumunda sundu. Bundan kısa bir süre sonra Amerikalı gazeteci David Rohde, fotoğraflardaki yeri ziyaret etti ve topraktan dışarı çıkan bir insan bacağı ve kurbanlara ait bazı kişisel eşyalarla karşılaştı. Bu bulgular doğrultusunda, Temmuz 1995'te Srebrenica'da meydana gelen savaş suçları ile ilgili gerçeği ortaya çıkarmak ve failerin uluslararası hukuka hesap vermesini sağlamak amacıyla titiz bir soruşturma başlatıldı. SC tarafından gerçekleştirilen kapsamlı örtbas etme operasyonu, araştırmacıların ve DNA analistlerinin çalışmalarını kuşkusuz çok daha zor bir hale getirdi. ABD istihbarat uzmanlarının

uydu fotoğrafları, daha sonra uluslararası uzmanlarca kazılan ve analiz edilen toplu mezarların yerlerini belirleme konusunda kritik bir rol oynadı. Srebrenica ve çevresindeki toplu mezarlardan çıkarılan kurbanların tanımlanması zorlu bir iş oldu. Bozulma sürecindeki cesetler, SC'nin örtbas etme girişimleri sırasında ağır makineler kullanılarak bazen birkaç defa toplu mezarlardan çıkarılmış, taşınmış ve yeniden gömülmüştü. Bu işlemler, kalıntıların birbirine karışmasının yanı sıra daha fazla parçalanmasına neden olmuş ve kimlik tespiti sürecini daha da zorlaştırmıştı. Bazı durumlarda, bir kişiye ait kalıntılar dört kadar farklı mezarda bulunmuş ve bu nedenle tek bir kurbanı tanımlamak için on üç DNA testi yapmak gerekmiştir. Bununla birlikte, uluslararası bilim adamlarınca yıllardır sürdürülen titiz çalışmalar, araştırmacıların Srebrenica'da gerçekleşen vahşeti yeniden gün yüzüne çıkarmalarını sağladı. Toprak, doku örnekleri, giysi parçaları ve bu suçların işlendiği yerlerden elde edilen diğer delilleri karşılaştırarak, mağdurların nerede ve nasıl öldürüldüğünü ve cesetlerinin düzinelerce toplu mezar arasında nasıl bir yolculuk yapmış olduğunu anlama fırsatı bulduk. Bugüne kadar, Srebrenica'da 94 adet toplu mezar kazılmış ve 6.900'den fazla kurbanın kalıntıları kesin olarak tespit edilmiştir. Ancak, hâlâ bulunamamış olan 1700'den fazla kurban için arama faaliyetleri devam etmektedir.

BÜŞRA ŞAHİN

ZEYNEP GÜLSÜM GÜNDAŞI

ELİF NUR POLATCAN

Dedesinin Ruhunun Ruhu Gazze'nin Melek Kızı

Dünyanın en masumları, en safları, en merhametlileri çocuklardır. Bu masumluklarından belki savaşların en çok çocukları vurması, en çok onlara zarar vermesi. Allah korkusu olmayanların belki de bu yüzdendir onların gözyaşlarına acımayışları...

Rim de siyonistlerin Filistin'de yaptığı soykırımda şehit düşen çocuklardan, insanlıktan yoksun İsrail ordusunun katlettiği onlarca candan yalnızca biriydi. Şehit düştüğünde henüz daha beş yaşındaydı fakat koskocaman bir kalbi vardı. Belki geleceğe dair umutları, hayalleri vardı. Barbar İsrail ordusu onun hayallerini, umutlarını ve nefesini çaldılar, tıpkı Filistin'deki diğer tüm şehitlere yaptıkları gibi.

Bizler Rim'i, şehit düştüğünde onun gözlerinden öperek ve onu **"ruhumun ruhu"** diyerek seven dedesi Halit Dede'nin videosundan tanıyoruz. Halit Dede'nin torununa olan büyük sevgisini ise ona hediye olarak aldığı küpeleri şehit düşene kadar yakasında taşımasından anlıyoruz.

Bugün Rim ve Halit Dede, Gazze'nin sembolü haline geldiler ve Halit Dede bir ümmetin dedesi, Rim ise merhamet sahibi olan binlerce insanın kız kardeşi oldu. Onların birbirlerine olan düşkünlüğü ise insanlara belki de kısa bir süreliğine de olsa vicdanlarını sorgulattı. Şu an Rim ve Halit Dede, Allah'ın izniyle cennette birbirlerine kavuştular. Peki ya biz ahiret gününde Rabbimizin karşısına çıktığımızda ve bize "Müslüman kardeşleriniz zulüm altındayken neden sustunuz, neden bu zulme karşı çıkmadınız?" diye sorulduğunda cevap verebilecek bir yüze sahip miyiz mühim olan soru bu.

Onlar sınavlarını geçtiler, peki ya biz?

Direnış Çiçekleri

MERYEM ÇAKMAK

Siyah bir kumaş bırakılırken dünyanın üzerine,
Dikilmiş dudaklar uyumaya gitti sessizce.

Bomba yağmurları altında parladı
yeryüzünün kalbi

Enkazın içinde rengârenk direniş çiçekleri.

Ölümsüzler şehrinde, inancın parlak çocukları
Dimdik omuzlarında insanlığın haysiyetini taşırdı.

Petrol yağmurları altında yıkandı şehitlerin kanı
Enkazın içinde rengârenk direniş çiçekleri.

Boğaz düğümlenen kelimelerin sesi,
konuşamayan gözler

Büyük kalplerde yaşar korkusuz Selahattinler
Mermi yağmurları altında bir genç, elinde
direnış çiçeği

Haykırdı herkese sonsuzluk dizelerini

"Elbet bir gün konacak hür kuş zeytin dalına
Dalgalanacak bayrağım memleketimin her
karışında

Unutma sakın

Gözyaşlarımızla sulanan toprağı

Asla."

Duruş ile İmtihan

ASYA SEVRA AY

Zulümle titrer yer, gök; bir ah eder yürekler

Adalet arar insan, susar mı mazlum sesler?

İnsanlık tarihi boyunca her çağda ve coğrafyada zulmün izlerini görmek mümkün. Zulüm, bir insanın diğerine yaptığı haksızlıkla başlayıp topluma yayılan bir hastalık gibidir. Ancak bu hastalık sadece zalimin eylemlerinden değil, mazlumun sessizliği ve seyircilerin tepkisizliğinden de beslenir.

Peki, buna karşı nasıl bir duruş sergilemeliyiz? Öncelikle anlamalıyız ki zulüm sadece zalimin işi değildir. "Bana dokunmayan yılan bin yıl yaşasın." anlayışı, zulmün en büyük destekçisidir. Eğer bir insan, başkasının acısını görüp sessiz kalıyorsa o acının kaynağının bir parçasıdır. Mazlum için adalet sadece bir hak değil, bir ihtiyaçtır. Adalet insanlığın ortak vicdanıdır. Ne zaman ki bir zulüm karşısında sesimizi yükseltirsek o zaman adaleti yaşatmış oluruz. Unutmayalım, zulüm payidar olmaz. Tarih bize zulümle yükselenin, adaletle yıkıldığını defalarca göstermiştir.

Hakikatin yolu dar, döner mi sözle?

Mazlumun ahı çıkar, bir gün hesapla gözle.

İnşirah Edebiyat Dergisi

"Davud Yıldızı, Nil ve Fırat Arası"na Karşı

AFİFE MERYEM YAĞCI

İncinmek bir zaman;

Bir ananın çocuğuna sevgisi gibi samimi ve menfaat gözetilmeksizin,

Vücutundan bir azanın koparılması gibi sancılı,

Bir oyunculuk barındırmayan hakiki ve sahiden.

Zulüm öz vatanında vuku bulur gibi: İNCİNMEK, samimiyetle, yanarak, hakikatli.

Bir zeytin dalı bekleyişi çocuğun,

Karşılığı mı oldu bu?

Gel benimle ol deyişi çocuğun,

Cevabı bu mudur?

Çağırışı cennetin onu,

Davetiyesi midir bu bombalar?

Demedik mi insan vicdandan peyda olur?

İnsan mı kalmadı, insanlık mı.

Aksa'm; artık davan çocuklar davası, Keşke,

Olsaydı tüm insanlığın davası.

Başkaldırmak yeniden,

Varlığını unutup yokluğuna alıştığımız köhne malikiyetimiz için,

Unutulan varlığımız ve hâkimiyetimiz için bu beldelere.

Hâlsizliğin, durağanlığın, fersizleşmenin getirdiği aciziyet ve çaresizliğe,

Sarsıntılar ve travmaların neticesi gözü peklığe yaklaşmayan ürkekliğe,

BAŞKALDIRMAK, öfkesiz fikirlere, zulme diz çöken zelillere.

Fikirler, öfkeye; suskunluk dirilişe;

Korku, cesarete; esaret hürriyete,

Muhtaç oldu.

Sessizliğimiz bulamadı hâlâ sözcüklerin yolunu.

Neye mi kızdım, kardeşim?

Yalnız kalışına, yalnız bırakılışına.

şii

45

Türkistan'da *Kanayan Bir Yara:* DOĞU TÜRKİSTAN

MÜNİRE EMİN

Çin Hükümeti Doğu Türkistan'daki kardeşlerimizin özgürlüklerine ve dinlerine yüzyıllardır kirli ellerini sürmektedir. Bu acımasız zulmün en önemli politikaları; bölgenin müslüman kimliğini değiştirme çabası, Uygurları kimliğinden uzaklaştırmaya çalışması, ailelerin parçalanmasıdır. Fakat, bundan daha fazla soykırım ve zulüm yaşanmaktadır Doğu Türkistan'da.

Bugün Doğu Türkistan'da Çin, Han Çinlilerinin bölgeye göçünü teşvik ederek Uygurları kendi yurtlarında azınlık hâline düşürüyor.

Bugün Doğu Türkistan'da Çin, hamile kadınları "plan dışında" hamile kalırlarsa hamileliklerinin son gününde olsalar dahi kürtaja zorluyor.

Bugün Doğu Türkistan'da Çin, Uygurları "terörist, bölücü, radikal İslamcı" olarak yaftalıyor. Sonra da onları bu "kötü düşüncelerden temizlemek" bahanesiyle içerilerine kamera sokmadıkları toplama kamplarında alıkoyuyor.

Bugün Doğu Türkistan'da Çin, evlere polis baskını yapıp dinî bir kitap bulursa hepsini toplayıp evin sahibini hapse veya toplama kampına göndermeye varan cezalar veriyor.

Bugün Doğu Türkistan'da Çin, farklı Türk lehçeleri konuşan halkı Çince konuşmaya zorluyor, eğitim kurumları ve üniversitelerden ise Uygurca'yı kaldırıyor.

Bugün Doğu Türkistan'da Çin, ibadet ettiğini tespit ettiği veya ibadethaneye uğradığını gördüğü Uygurları işlerinden ve okullarından atıyor.

Bugün Doğu Türkistan'da Çin, evlere koyduğu Çinli gözetmenler ile Müslüman ailelerin oruç tutmasını engelliyor ve onları alkol içmeye zorluyor.

Doğu Türkistan'da pek çok camiyi yıkan veya boşaltıp kendi istekleri doğrultusunda kullanan Çin, keyfi olarak Doğu Türkistanlıları tutuklayabiliyor ve sorguya çekebiliyor.

Bugün Doğu Türkistan'da Çin, insanların seyahat özgürlüklerini kısıtlıyor, Uygurlara pasaport çıkarmıyor, hatta pasaportu olanların pasaportuna el koyuyor.

Bugün Doğu Türkistan'da Çin, iş güvenliği ve sağlığı sigortası yapmadan Uygurları fiziki güç gerektiren işlerde çalıştırabiliyor.

Anlaşıldığı üzere Çin, attığı her adımda Doğu Türkistan'ı bir parça daha kendi benliğinden koparıyor, dünya kendi meşgaleleri ile meşgulken kanlı ama sessiz bir soykırımı tam da planladığı gibi devam ettiriyor.

Türklerin ana yurdu olan Türkistan bölgesinde Hunlar, Göktürkler, Karluklar gibi devletlerin hâkimiyeti sürüyordu. Uygur Türkleri, 840 yılında bu bölgeye yerleşmelerine rağmen Kırgızların Uygur Devleti'nin başkentine girmesinden sonra kendilerini toparlayamamışlardır. Bunun üzerine bir kısmı Kuzey Çin tarafına yani Kansu bölgesine bir kısmı ise bugünkü Doğu Türkistan yani Turfan ve Kaşgar tarafına göç etmişlerdir.

Bu göç sonrasında 1755 yılına kadar bölge çeşitli devletlerin hâkimiyeti altına girmiştir. 1755 yılında ise Hocalar hâkimiyetinin zayıflığını fırsat bilen Çin, Doğu Türkistan'ı işgale başlamış ve bu işgal 1862 tarihine kadar sürmüştür. Bu süre içerisinde 42 isyan hareketi olmuştur. Direniş hareketleri sonucu Mehmed Yakup Bey öncülüğünde Kaşgar merkezli olacak şekilde bir devlet kurulmuştur. Fakat desteklere rağmen kurulan devlet uzun ömürlü olmamış ve Yakup Bey'in 1877 yılında vefat etmesi üzerine Çin hemen Doğu Türkistan'a saldırmış ve 18 Mayıs 1878'de Doğu Türkistan'ın tamamını işgal etmiştir. 1931 yılında Kumul kentinde bağımsızlık mücadelesi neticesinde bölgedeki Çinlilere karşı zafer kazanılmış ve 12 Kasım 1933'te Kaşgar'da Doğu Türkistan İslam Cumhuriyeti kurulmuş, Hoca Hacı Niyaz cumhurbaşkanı ilan edilmiştir. Bu kuruluşun ardından devlet birçok kez yıkılmış ve tekrar ayağa kaldırılmaya çalışılmıştır. Ancak bu cumhuriyet, sadece birkaç ay sürebilmiştir çünkü Çin Hükûmeti ve Sovyetler Birliği tarafından desteklenen güçler buna engel olmuştur. Uygur milletinin bu baskılara karşı ayaklanmaları, bölgedeki etnik ve siyasi gerilimleri artırmıştır. 1940'lı yılların ortalarında, İkinci Dünya Savaşı'nın sonlarına doğru, Doğu Türkistan'da yeniden bir bağımsızlık hareketi başladı. Bu kez, Doğu Türkistan'ın kuzeyindeki üç bölge (Altay, İli ve Tarbagatay) bir araya gelerek 1944 yılında İkinci Doğu Türkistan Cumhuriyeti'ni kurdu. Bu hareket, Sovyetler Birliği'nden destek aldı ve Çin hükûmetine karşı oldukça başarılı bir şekilde direndi. Ne yazık ki bu özgürlük mücadelesi de uzun sürmedi. Mao'nun Çin'e hakim olmayı başarması ve Doğu Türkis-

tan'daki Çin birliklerinin komünist Çin hükûmetine bağlılıklarını bildirmeleri üzerine Çin hiçbir askerî güç kullanmadan 1949 yılının Eylül ayında Doğu Türkistan'ı tekrar işgal etti.

Bu işgal günümüzde hâlâ etkisini her gün arttırarak ve hem Batı'nın hem de İslam ülkelerinin sessizliğinden güç alarak devam etmektedir. Eğer bu sessizlik sürmeye devam ederse Türklerin ana yurdu ve Müslüman olan bu topraklar işgal altında kalmaya devam edecek, mazlumların sessiz çılıkları gökleri inletecek, anaların ve çocukların acı dolu feryatları dünyanın duyulmayan sesi olacak.

Bu soykırımı asla unutmayalım, unutturmayalım!

Uygur Türkü arkadaşlarımızı unutmayalım, onlara sahip çıkalım!

DOĞU TÜRKİSTAN'IN KAHRAMANLARI

Kaşgar'ın Şanlı Kumandanı:

HOCA HACI NİYAZ

1889 yılında Doğu Türkistan'ın Kumul ilinde dünyaya gelen Hoca Hacı Niyaz, halkın 1907 yılında Kumul'un irsi hükümdarı Maksut Şah'a karşı isyanlarına katılmasıyla, 18 yaşındayken ilk isyanına katılmış oldu. Hoca Niyaz bu isyanda yenilgiye uğradıktan sonra Turpan bölgesine kaçtı, buradayken "Astana" medresesinde bir yıl ders gördükten sonra Turpan'ı terk etti. Hac seferi için Mekke'ye gitti böylece de "Hacı" ünvanını aldı. Hoca Niyaz, 1923 yılında Doğu Türkistan'a geri döndü. Gulca'ya gittikten sonra Urumçi'de yeraltı devrimci grupların örgütlenmesinde ve yeni bir isyanın planlanmasında katkıda bulundu. 1927'de yeni bir isyan daha örgütledi.

Hoca Niyaz, Aksu şehrinden geri çekildi ve Tanrı Dağları'nın içinden geçip ta Kaşgar'a kadar yaklaşık 500 kilometre yol yürüdü. Buraya varınca kendi bağımsızlığını tek taraflı olarak ilan etmiş, Birinci Doğu Türkistan Cumhuriyeti'nin cumhurbaşkanlığını üstlendi.

Nisan 1937'de General Mahmut Muhiti'nin önderliği altındaki 6. Uygur Tümeni'nin Eyalet Hükûmeti'ne karşı Kaşgar'da yürüttüğü isyan sonrasında Hoca Niyaz Urumçi'de tutuklandı. 1938'de idam cezasına mahkûm edilen Hoca Niyaz, son sözleri olarak şunları söyledi: **"Bu idam hükmü bana göre yeni bir şey değildir. Öleceğim, ama halkım yaşamaya devam edecektir.Devrime son verilmeyecektir."**

Altayların Kahraman Komutanı:

OSMAN BATUR

1899'da Doğu Türkistan'ın Altay şehrinde dünyaya geldi. 40'lı yaşlarına kadar çiftçilikle uğraştı. 1940 yılında da Çinliler silahların toplanmasını isteyince babasının ısrarlarına rağmen silahını vermedi. Tarihe de altın harflerle yazılacak şu sözü söyledi: **" Bugün silahını veren yarın canını da verir, istiyorlarsa gelip alsınlar."**

Altay'da Ruslara maden arama izni verilmesinin ardından Osman Batur'un içinde yanan intikam ateşi alevlendi ve 1941'de emriyle Altay'da görevli birçok Rus kurşuna dizildi. Bu olaydan sonra millî ayaklanmanın liderliğini Osman Batur üstlendi. Altaydan Çin ordusunu sürüp çıkarmasından dolayı Osman "Batur" lakabını aldı. Çin'i sürüp çıkardıktan sonra Altay şehrine vali olarak atandı, bu sebeple Çin Hükûmeti çocuklarını hunharca katletti ve Osman Batur'u 6 ay boyunca aradı. 17 Şubat 1950 akşamı ise Çin Hükûmeti'ne esir düştü, haftalarca ağır işkencelere maruz kaldı ve hakkında idam kararı verildi. Önce kulakları sonra elleri kesildi, ardından kurşuna dizilerek son sözü olan **"Allahu Ekber"** nidasıyla şehit edildi.

"Bu idam hükmü bana göre yeni bir şey değildir. Öleceğim, ama halkım yaşamaya devam edecektir.Devrime son verilmeyecektir."

Özgürlüğün ve İffetin Sembolü:

NUZUGUM

1808 yılında Kaşgar şehrinde Naggaşi Yusuf ailesinde dünyaya geldi. 1827 yılında Çin Hanedanlığı ordusu Kaşgar'ı işgale geldiğinde elinde taş, toprak, kürek ve testereden başka hiçbir şeyi olmayan halk ile tam silahlanan Çin leşkerleri arasında savaş başladı. Bu savaşta sayısız sivil katledildi, savaştan sonra deve kervanının arkasına binlerce sürgün alınıp gidildi. O sürgünlerden biri de 21 yaşındaki Nuzugum idi. Sürgün'ün 12. günü ise Nuzugum'u Mançu askerlerinden bir Çinli ile evlendirmek istediler. Düğün günü Mançu askerini bir şekilde öldürüp kaçtı. Teslim olmaksızın idam cezasına çarptırılmayı tercih etti.

6 ay boyunca kaçıp saklandı mağaralardan mağaralara. Yağmur suyu, susuzluğu; otlar, yemeği; yer, yatağı; gökyüzü, yorganı oldu. Yaz geldiğinde saklandığı mağaralardan çıktı, ama tekrar Mançu askerlerine yakalandı. Baş kesilerek idam edildi. Nuzugum için yaşamın anlamı özgürlük mücadelesiydi. O namusunu korumak için ölümü tercih etti. **O ve onun gibilerin şehadeti Doğu Türkistan'ın özgürlüğü ve bağımsızlığı yolunda savaşan Uygurların mücadele azmini arttırdı.**

Doğu Türkistan'ın Ölümsüz Ozanı:

ABDURREHİM HEYİT

Uygur halk sanatçısı ve bestekâr. 1 Haziran 1962'de Doğu Türkistan'ın Kaşgar şehrinde dünyaya gelmiştir. Abdurrehim Heyit, sanatını dutar adı verilen çalgıyla icra etmiştir. Müzik eğitimini Pekin'de almıştır ve Çin genelinde ulusal sanatçı grupları ile birlikte yer almıştır. "Atalar" isimli bir şarkı çalması sebebiyle Mart 2017'de tutuklanıp sekiz yıl hapis cezasına çarptırılmıştır. Bu şarkı, eski bir Uygur şiirine dayanmakta ve "savaş şehitleri" hakkında, genç neslin kendi atalarının fedakârlıklarına saygı göstermeleri gerektiği yönünde bir çağrı şeklindedir. En ünlü ve en beğenilen şarkısı ise "Uçraşkanda" (Karşılaşınca) adlı şarkısıdır.

Heyit, Çin'de hakkında herhangi bir suç isnat edilmediği hâlde 2017'de Urumçi'de gözaltına alınan ve 8 yıl hapse mahkûm edilmişti. Heyit'in ölümünün ölmediği ise tam olarak bilinmemektedir.

Direnış'in Öğretmeni:

ABDULHALÛK UYGUR

Küçük yaşlarından itibaren ailesinin yanında dinî ilimler, Arapça ve Farsça öğrenen Abdulhalûk, daha sonra Turfan şehrinde Çince öğrenir. 1923 yılında birkaç genç arkadaşıyla beraber Sovyetler Birliği'ne giderek burada üç yıl boyunca eğitim ve öğretim görür. Sovyetlerde üç yıl kalan şair 1926 yılında tekrar vatana dönünce Uygur halkını fakirlik, cahillik ve baskısı altında tutan güçlerle mücadele etmeye başlar. Kısa zaman içinde 1927 yılında "Akartiş Birleşmesi" (Medenileştirme Derneği) adı altında eğitim ve öğretim derne-

ğini kurarak okul açar. Onun açmış olduğu bu okulda okuyan gençlerin bir kısmı Sovyetler Birliği'ne giderek, eğitim ve öğretim görüp halkın medeniyet seviyesini yükseltmede önemli rol oynar.

Abdulhalûk, Çin Gomindan Partisi (Çin Ulusal Partisi) ile amansızca savaşır ve halkını Gomindan'a karşı teşkilatlandırarak mücadele etmeye davet eder.

Onun bu amansız mücadelesi karşısında Gomindan Partisi, çareyi Abdulhalûk Uygur'u ortadan kaldırmakta bulur. 1933 yılında Sheng Shicai Turfan şehrine gelerek şairi ve arkadaşlarını tutuklayarak hapse atar. Şair, hapisteyken 13 Mart 1933 tarihinde idam edilir.

Doğu Türkistan'ın Efsanevi Lideri:

MEHMET EMİN BUĞRA

Mehmet Emin Buğra; Uygur siyasetçi, yazar, Doğu Türkistan İslam Cumhuriyeti'nin kurucusu ve ilk Cumhurbaşkanı. Mehmet Emin Buğra, 1901 yılında Doğu Türkistan'ın Hoten şehrinde saygın bir ailede dünyaya geldi.

1922-1930 yılları arasında Hoten ve Karakaş'ta tefsir ve hadis konularında hoca olarak görev yaptı. Buğra, ilmi ve hitabet yeteneğinden dolayı kısa zamanda bölgede saygın ve nüfuzlu din alimlerine verilen "Hazretim" unvanını aldı.

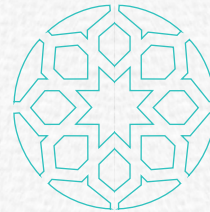
Doğu Türkistanlı lider, 1931'de altı aylık Doğu Türkistan gezisine çıktı. Amacı bölgedeki Çin varlığı ve askerî durum hakkında bilgi toplamaktı. Gulca'da din alimi Sabit Damolla ile tanıştı. Buğra, Damolla ile yaptığı görüşmeler sonucunda Doğu Türkistan'ın Çin esaretinden kurtulması gerektiğine ve bağımsızlık için Çin'e karşı silahlı bir direnişin şart olduğuna kanaat getirdi.

Hoten'e dönünce Eylül 1932'de Millî İnkılap Teşkilatını kurdu. Âlim olduğu kadar iyi bir siyasetçi, şair, yazar ve tarihçi bir kişiliği de olan Buğra, 12 Kasım 1933 tarihinde Kaşgar'da ilan edilen Doğu Türkistan İslam Cumhuriyeti'nin tesisine büyük katkılarda bulundu. Yeni kurulan cumhuriyete, ekonomik ve askerî alanlarda yardımlarda bulundu. Cumhuriyetin kısa süre içerisinde Çinli Müslümanların ve Rus kuklası militarist Şing Şi Say'ın eliyle yıkılması dolayısıyla Buğra, vatan ve millet davasını yürütmek için 1934 yılında Hindistan'a hicret etmek zorunda kaldı.

1940 yılında halen bir şaheser olarak kabul edilen "Şark-ı Türkistan Tarihi" adlı kitabı ortaya çıktı ve eserin ilk baskısı da Kabil'de yapıldı. Doğu Türkistan'ın efsanevi lideri Mehmet Emin Buğra, 14 Haziran 1965'te Ankara'da vefat etti.

İNSANLIK DIŞI YASAKLAR

1. Çadır sahibi olmak
2. Çin sloganlarına karşı çıkmak
3. Yurt dışına çıkanlar veya yurt dışından gelenler ile sohbet etmiş olmak
4. Delici/kesici alet bulundurmak

5. Başka birine "günah işleme" demek
6. Yurt dışına çıkmış olmak
7. İhtiyaç fazlası gıda bulundurmak
8. Sahurda imsak vaktinden önce bir şeyler yemek
9. Yurt dışına çıkmış birini tanımış olmak
10. Pusula bulundurmak
11. Yetkililer ile tartışmak
12. Çin'in diğer ülkelerden daha geride olduğunu söylemiş olmak
13. Fazla bıçak bulundurmak
14. Yerel yöneticileri (üst makamlara) şikâyet etmiş olmak
15. Fazla çocuk sahibi olmak
16. İçki içmemek
17. Yetkililerin evinde yemek yemesine, konaklamasına, yatağında yatmasına izin vermemek
18. VPN (Sanal Özel Ağ) kullanmak
19. Sigara içmemek
20. Kimlik bulundurmamak
21. WhatsApp kullanmak
22. Anne babası vefat ettiğinde yas tutmak, üzüntülü olmak
23. Hükûmet yetkililerinin DNA örneği toplamasına engel olmak
24. Film izlemiş olmak
25. Çin bayrağı önünde başı örtülü olmak
26. 45 yaşından küçükken başörtüsü takmış olmak
27. Camilere ve mescitlere gitmiş olmak
28. Dua etmek
29. Oruç tutmak
30. Dinî vaaz dinlemiş olmak
31. Yetkililerin, irislerini taramasına karşı gelmek
32. Yetkililerin, kişisel alanları işgal etmesine karşı gelmek
33. Yetkililere kendi ses kaydını vermemek
34. Okulda ana dilinde konuşmak
35. Hükûmet ve resmî dairelerde ana dilinde konuşmak
36. Skype, WeChat ve başka kanallar ile konuşmak
37. Üzerinde Arap harfleri bulunan bir gömlek giymek
38. Sakal bırakmak
39. Dini çağrıştıran kıyafetler giymek
40. Zorunlu propaganda derslerine katılmamak
41. Zorunlu bayrak çıkarma törenlerine katılmamak
42. Halka ibret-eleştiri toplantılarına katılmamak
43. Halka ibret-eleştiri toplantılarında kendi ailesinden bireyleri ve kendini eleştirmemek
44. Ölülerini İslami usulde defnetmek
45. Polisin izni alınmadan ve kaydı yapılmadan evine misafir davet etmiş olmak
46. Yukarıda sayılan suçlardan herhangi birini işleyen biri ile ilişkisi olmak

Emine Bingöl

FİLİSTİN'İN DİRENİŞ TARİHİ

FEYZA GÜÇLÜ

Kudüs başta olmak üzere Filistin toprakları; Müslümanlar, Yahudiler ve Hristiyanlar için kutsal bir öneme sahiptir. Tarih boyunca siyasi, dinî ve kültürel mücadelelerin yaşandığı bu coğrafya dört asırlık Osmanlı İmparatorluğu hakimiyetinin ardından İngilizlerin kontrolüne geçti. Osmanlıların bu bölgeden çekilmesini fırsat bilen siyonist Yahudiler bir devlet kurmak istedi ve İngilizlerin desteğiyle Filistin'i işgal etmeye başladılar. Fakat Filistin halkı hiçbir zaman bu işgale sessiz kalmadı, nice canlar feda ederek büyük direniş gösterdiler ve hâlâ sancaklarını savunmaya devam ediyorlar.

19. yüzyılın sonlarında dünyanın farklı bölgelerinde yaşayan Yahudiler, Filistin'e göç etmeye başladılar. 1917'de, İngiltere Dışişleri Bakanı Arthur Balfour'un Filistin topraklarında Yahudi halkı için millî yuva vadettiği bir deklarasyon yayınlaması ile beraber Aliyah -göç- süreci hızlandı ve Yahudi devletinin temelleri atıldı. Filistin, 1920-1948 yılları arasında Milletler Cemiyetinin kararıyla onaylanan İngiliz manda yönetimi altında kaldı. Bu süreçte Araplar ve Yahudiler arasındaki düşmanlık kanlı çatışmalara dönüştü. Araplar yönetime karşı isyan etti ve tepki gösterdiler. Aralarından İzzeddin el-Kassam gibi vatansever isimler, Yahudi devleti destekçisi İngiliz askerleri tarafından şehit edildi.

Filistin'i yıllardır idare eden İngiltere, siyonist-Arap çatışmasını çözme sorumluluğunu 1947'de BM Genel Kuruluna devretti. 29 Kasım 1947'de BM Genel Kurulunda Filistin topraklarını Arap ve Yahudi olmak üzere ikiye bölmeye yönelik "Taksim Planı" kabul edildi. Bu kararla beraber toprak sahibi olan Yahudiler, 14 Mayıs 1948'de İsrail İşgal Devleti'ni kurdular. Eş zamanlı olarak Deyr Yasin'de siyonistler, Filistinlilere saldırdı ve yüzden fazla insan katledildi. İsrail'in kurulmasıyla beraber 750 binden fazla Filistinli yerinden edilip sistematik göçe zorlandı. İsrail'in kuruluşunun ertesi günü olan 15 Mayıs "Nekbe" (Büyük Felaket) olarak isimlendirildi. Ertesi yıl İsrail parlamentosu Batı Kudüs'e taşındı.

1967'de 6 Gün Savaşları gerçekleşti. Bu savaş sonucunda Birleşmiş Milletler kararlarına rağmen İsrail; Ürdün, Suriye, Mısır topraklarının bir kısmını ayrıca Kudüs ve Batı Şeria'yı işgal ederek topraklarını 4 kat genişletti. 1980'de ise Kudüs'ü sözde "ebedî başkent" ilan etti.

1987'de işgale karşı Gazze Şeridi'nde Filistinlilerin millî mücadelesi olan Birinci İntifada başladı ve İsrail'in saldırıları sonucunda 1162 kişi hayatını kaybetti. 90 bin kişi ise yaralandı. 1993'te FKÖ (Filistin Kurtuluş Örgütü) ve İsrail işgal güçleri arasında "Oslo Anlaşması" imzalandı. Anlaşmaya göre İsrail, Gazze ve Batı Şeria'dan geri çekilecek ve özerk Filistin yönetimi kurulacaktı. Fakat İsrail hiçbir zaman işgaline son vermedi. 2000 yılında İsraili muhalefet partisi lideri Ariel Şaron'un Mescid-i Akşa'nın bulunduğu kompleksi ziyaret etmesinden dolayı tepki olarak Filistinlilerin başlattığı pro-

testolar "İkinci İntifada"ya dönüştü. 5 yıl süren İkinci İntifada sonucu 4 bin 412 Filistinli ve 1069 İsraili hayatını kaybetti. 2007 seçimlerinde Gazze halkı Hamas'ı iktidara taşıdığından dolayı bir ceza ambargo uygulandı ve bu süreçte Gazze bir açık hava hapishanesine dönüştü. İsrail, Filistin'e saldırılarına dinî günlerde de devam etti. 2019'da Ramazan ayı öncesi Gazze Şeridi'ne saldırdı. 10 Mayıs 2021 Kadir Gecesi'nde ise Mescid-i Akşa'da teravih namazından sonra Şam Kapısı önünde toplanan Filistinlileri plastik mermi ve ses bombası ile dağıttı.

7 Ekim 2023'te İsrail işgalinden kurtulmak için Hamas diğer adıyla İslami Direniş Hareketi, İsrail'e "Akşa Tufanı" adını verdiği beklenmedik geniş çaplı bir saldırı düzenledi. Buna karşılık olarak İsrail, Gazze'ye hava saldırıları ve kara harekâtı başlattı. Çoğunluğu çocuklar ve kadınlar olan binlerce sivil şehit etti. Dünyanın gözü önünde hastaneleri, okulları, camileri hedef alarak savaş suçu işledi. Dünyanın farklı bölgelerindeki vicdanlı insanlar Filistin için seferber oldu. İsrail ve destekçilerine boykot çağrısında bulundular. Özgür Filistin sloganlarıyla yürüyüşler düzenlediler. 15 ay sonra Gazze'de ateşkes için müzakereler başladı. Gazze'de 19 Ocak 2025'te yürürlüğe giren ateşkes ve esir takasının 42 günlük birinci aşaması 1 Mart 2025'te sona erdi.

Filistinliler, kahramanca yaptıkları özgürlük mücadelesinden hiçbir zaman vazgeçmeyecekler ve onların mücadelelerindeki dayanak noktası olan Allah'a derin bağlılıklarıyla da insanlığa örnek teşkil edeceklerdir.

Vatanım Umudu

MEDİNE SATUKBUĞRA

Gecenin zifiri karanlığında bir yıldızdı umut,
Kalbime soğuk tedirgin bir ışık ve ısı veren
Çölde kalmış bir yolcu misali,
Hem acımsı hem garip, bilinmez dolu bir umut...

Neredeyim peki, o karanlık odalarda mı?
Yoksa o dilsiz sokaklarda mı?
Ya da bambaşka bir ülkede belki...
Tutuşur kalbim hep bir "vatanım" umuduyla.

Gözden ırak, gönülden ırak olur mu ki hep?
Söyle!
O gözyaşları sadece bir toz kaçması mı?
Halbuki o belirsiz silüetler, manzara, kesitler
zihnimden belli belirsiz geçen
İşte onlardı dik tutan beni, belki hayal meyal
belki de bir umut.

Kaybetmeden bilinmez mi değer,
Çekilmez mi hasret,
Anlaşılmaz mı o "vatan" çarpıntısı derinlerdeki,
Oysa zalim de insandı mazlum da
Elden gelen ise sadece bir parça umut ve dua...

Korku Vermeyen Ölüm

ENİS GÜL - SELİM PİŞKİN

Bir güneş vurdu zeytin ağacının dalına
Yıkık duvarlar bile korkuyordu bombadan
Bembeyaz kelekler umuduydu mabedin
Upuzun bir sela sesi korkusuydu evlerin

Kurduğum bu düşlerin
Son sözüydü seslerin,
Kalkanıydı bu şehrin

Şimdi gel anlat bana,
Yılmadan ve susmadan
Korku vermeyen ölüm!

Zulmün en büyük "kan"ı
Ağlayan çocukların,
Neydi ki günahı?
Sokaklarda kıvranır

Bir çocuk, elinde taş
Korkmadan ve durmadan
Yürüyor sormadan
Zalimin tankına

Mübarek Ayda, Ramazan'dayız

HİCAP ÖZEL

Düşünsenize...
Kudüs'e gidiyoruz; günümüz Müslümanlarının
umursamadığı, belki de artık unuttuğu
peygamberler diyarı şehrimize,
Kudüs'ümüze...

Çok özlemişiz o kadim toprakları.
Varınca oraya, peygamber kokuları geliyor
burnumuza.

"Ah Kudüs'üm." diye mırıldanıyorum.
"Kalbimin gözdesi, Peygamberimin mescidi,
Selahattin'in şehri, Meryem'in müjdesi..."
Sonra, gözlerim kara postallı adamlar arıyor.
O kara postallarıyla sokaklarında dolanan,
seni kirleten,
Kara yüzlü, kara kalpli adamlar...
Yine bir çocuk ağlaması bekliyorum.

Bir şehit haberi.
Zılgıt çekip ağıt yakan bir kadın sesi...

Yine uzun saçlı pis siyonistler göreceğim
zannediyorum.
Kapatıyorum gözlerimi, kulaklarımı.
Çöküyorum dizlerimin üzerine.
Kalbimi bir hüznün kaplıyor, gözlerimi ise sıcak
yaşlar...

Ama, ama hiçbir şey olmuyor.
Bir anda güneşin sıcak ışıklarıyla açıyorum
gözümü.
Yaşlar, kanlı yaşlar bir anda kuruyuveriyor.

Güneş doğmuş.

Aksa'ya güneş doğmuş.
Kudüs'e güneş doğmuş.
Filistin'e güneş doğmuş.

Ne pis İsrail askerleri görüyorum, ne uzun saçlı
siyonistler.
Ne bir çocuk ağlaması var, ne de ağıt yakan
anneler...

Bir anda ezan okunmaya başlıyor.
Allahu Ekber, Allahu Ekber...

Allah'ım, bu nasıl bir huzur?..
Hemen secdeye kapanıyorum.

Bu kez gözyaşlarım acıdan değil, sevinçten
akıyor.
Ezan bitince bir evin penceresine
yaklaşıyorum, televizyon açık.
Eli kanlı siyonist Netanyahu'yu değil, Ebu
Ubeyde'yi görüyorum ekranda.

O esnada artık emin oluyorum: Dünyanın en
mutlu insanı benim artık.
Gökyüzüne bakıyorum. Kuşlar..
Gökyüzünde kuşlar, bu kez mutluluktan
uçuyorlar, özgürce..
Özgür Kudüs'ün üzerinde.
Özgür Filistin'in üzerinde.
Özgür Filistin çocuklarının üzerinde.

Benim üzerimde.
Gönlü hür, aklı hür, fikri hür, düşüncesi hür,
kendi hür tüm insanların üzerinde.
Koşarak geliyorum Kubbetü's-Sahra'ya.

"Artık özgürsün." diye mırıldanıyorum.
Hayır hayır, mırıldanmıyorum, bağıriyorum.
"Kuşlar bile özgürlüğünü kısılanıyor artık.
Sen Kudüs'sün. Sen Aksa'sın."

Kalbimin gözdesi, peygamberimin mescidi,
Selahattin'in şehri, Meryem'in müjdesisin."
"Ve sen, artık özgürsün..."

"Kuşlar, sizin kadar hür olmaktı hayalim..."
Kim bilir, belki de yalnızca bir hayal değildir...
Kim bilir, ne zaman gelir kuşların
özgürlüğümüzü kısılanacağı o gün?..

Hakk Yolunda Mazlum Yanında

MUSTAFA CUMALİ CAMBAZ

"Sakin Allah'ı zalimlerin yaptıklarından habersiz sanma. Allah onları, ancak gözlerin dehşetle bakakalacağı bir güne erteliyor."¹ "Zulüm ile abad olanın ahiri de berbat olur." der atalarımız. İnsanoğlu dinine bağlı, geçmişinin farkında olarak yaşadığı her an zulümden de uzak durabilir, zalimden de. Çünkü bilir ki zalimler için dünyada rezillik, ahirette ise büyük bir azap vardır.

Öyle bir zamanda yaşar olduk ki bütün iyi ve beşerî duygularımızı kaybediyor gibiyiz. İnsaf gibi, merhamet gibi, vicdan gibi ve en önemlisi adalet gibi... Zulmün sıradanlaştığı ve zalimin korkusuzca desteklendiği bugünlerde gözü dönmüşler, kan ve gözyaşından beslenir olmuşlar da haberleri olmaz. Çok uzağa gitmemek lazım. Dünyanın gözü önünde yaşanan, "Her gün daha beter ne olabilir?" diye bizleri düşündüren masum Filistin halkının her sanıyesi bu zalimliğin göstergesi değildir de nedir? Çocuk, yaşlı, kadın demeden bombalar yağdırmak, baskıyla şiddetle evlerinden çıkarmak, yaşam haklarını ellerinden almak hangi hak ve hukukun kanunlarına uyar bilinmez. Kudüs ve çevresinde her türlü maneviyat çiğnenirken, inançlar ve insanlık ayaklar altına alınırken bir şeyleri değiştirmek, dur demek için daha neyi beklediğimizin sorgulanması da kaçınılmazdır. "Ancak biz inanıyoruz ki mazlumla Allah arasında perde yoktur."²

Yeryüzünün neresinde olursak olalım, hiçbir kulun gönlü asla zulme razı değildir. Zulme taraftar olunmaz, zulüm alkışlanmaz, susulmaz. Sadece dimdik ayakta durulur. Sonuçları can pahasına olsa da. Efendimiz de öyle buyurmuyor mu bizlere: "Kim bir kötülük görürse onu eliyle düzeltsin, eğer buna gücü yetmiyorsa diliyle düzeltsin. Buna da gücü yetmezse kalbi ile o kötülüğe tavır koysun. Bu da imanın asgari gereğidir."³

Adalet terazisini bir kez yanlış kullanırsak işte o zaman zulüm her zaman ağır basacaktır. Hayatımızdaki her olaya zincirleme etki edecek olan bu denge, gerek hareketlerimizle gerek sözlerimizle dışı vurumda aynı ölçüde olmalıdır. Senin benim için değil herkes için olmalıdır adalet. Her birimiz eşit olarak açmıyor muyuz gözlerimizi hayata, peki neden eşit devam edemiyoruz? Empati duygumuzu asla yitirmemeliyiz. Yaşadığımız coğrafya, yetişme tarzımız, gelenek göreneklerimiz bizleri farklı yaşam koşullarına itse de bu durumun bizi adaletten, insanlığımızdan ayırmasına asla izin vermemeliyiz. Adalet kavramı toplumun en küçük yapı birimi olan ailede geçerli değilse; işte bizi çöküşe huzursuzluğa, kaosa götüren süreç içindeyiz demektir. Çünkü aile toplumun mihenk taşıdır. Zincirin en önemli halkası belki de kilit noktasıdır. Bir çocuk yahut bir birey ne kadar bu kavramların bilincinde olursa etrafına onu yansıtır, aksini yapması asla düşünülemez. Lakin içeride hak hukuk gözetmeyen birisi dışarı çıktığında bizim sarsılamaz, yıkılamaz diye tabir ettiğimiz adalet kavramını bir anda yerle bir edebilir. Kendini düşünen birisi olarak etrafına yayacağı tek enerji zalimlik olur çünkü benmerkezlidir. Aksi bir durum yaşandığında veya istekleri yerine getirilmediğinde zulme başvurur, eziyet ve işkenceye başlar. İşte bu noktada anlıyoruz adalet ve zulmün ne kadar bağlantılı, iç içe ve aslında çok derinden birbirine bağlı olduğunu.

Koskoca bir evrende her birimize yetecek hava ve su bahşetmiş yüce Yaradan. Bizlere düşen çok az bir farkındalık. Vakit benlikten öte birlik ve infak vaktidir. Toplum huzuru refahı için, barış ve birliğin daimi için, maneviyatımızın ferahı için, zulme zalime fırsat vermemek için; düşüncemizde, sevgimizde, hal ve hareketlerimizde adil olma vaktidir. Unutmayalım ki adaletli davrananlar Rahman yanında nurdan minberler üzerinde ağırlanacaklardır.⁴

¹ İbrahim suresi 42.ayet.

² Buhari, Zekat, 63.

³ Muslim, İman, 78.

⁴ Nesai, Adabul-kudat, 1.

ESLEM NİDA ÖZTÜRK

BEN ZALİM Olmak İstiyorum

AHMET SAFA MERMER

"Ben zalim olmak istiyorum. Ben herkese zulmetmek istiyorum." "Şaka gibi laflar değil mi?" Böyle şeyler söyleyen birisini muhtemelen görmemişsinizdir. Peki ya "Ben her zaman, herkese, her şeye adil davranacağım." diyen birisini gördünüz mü? Evet, kesinlikle görmüş olmalısınız. Hatta kendiniz bile demişsinizdir. Ben hak edene hakkını vereceğim, demişsinizdir. Ben hakkım olmayanla uğraşıp ona zulmedeceğim, gibi sözleri asla söylememişsinizdir.

Böyle şeyler söyledim mi, diye düşünmek bile rahatsız edici.

Peki ya siz de bir zalimsiniz, desem? Evet, bu biraz ağır olabilir.

Az evvel sizi kızdırmadım. İçinizde yatan ve her an uyanabilen zalimi birazcık gıdıkladım. Siz değil misiniz kendinize zulmetmek isteyen? Siz değil misiniz her daim kötülüğe meyleden? Siz değil misiniz sürekli iyi ve kötü arasında kalma acziyetinde olan? Eğer bizim içimizde bir zalim yatmıyorsa neden sürekli kendimize, çevremize, zamanımıza -aklınıza gelebilecek her şeye- zulmetmek, kötü davranmak istiyoruz? Çünkü biz belki de bir zalim olabiliriz. Biz, bize ikram edilen nimetlerin -imanın, zamanın, canın, sağlığın, zekânın, ailenin- hakkını ödemekte neden zorlanıyoruz? Neden onlara, ahiretteki ve dünyadaki bize zulmediyoruz? Neden hesap vermemizi zorlaştırarak kendimize zulmediyoruz?

Çünkü biz bir savaştayız ve bu dünya da bir savaş alanı. Siz de belki bu savaşta bayılmış bir askersiniz. Belki şu an sarsıldınız, belki şu anda gözleriniz aralandı. Kafanızın üstünde uçan savaş uçaklarını, yıldız gibi kayan füzeleri görmüyor musunuz, duymuyor musunuz? Bakın, etrafta kaçışan askerler var. Bağırarak çağıran, bir şeyler için uğraşan askerler var. Ölmek için direnen, yerde kıvrılan askerler

var. Siz ne duruyorsunuz? Gözlerinizi kapatmayın, korkaklıktan vazgeçin!

Bu savaşta kazanmak için sadece çabalamak gerekiyor. Çabalamamız yetiyor. İstiyorsan şayet silahımız, zırhımız, gücümüz olan Kur'an her daim bizimledir. Bak o da yanında duruyor. Beklemeye gerek yok, zamanla yaşlanacak, güçsüz düşeceksin. Hatta belki de birazdan kafana bir mermi isabet edecek. Ne zaman öleceğini çok düşünme ama asla unutma. Birazdan ölecekmiş gibi savaş. Aslolan kiminle, kime karşı savaştığındır. Zalim olmamaya çalış, her türlü zulme karşı mukavemet göster.

Şu an ayağa kalktıysan ne mutlu sana. Ne mi yapacağız? Düşmanımız olan şeytanla, içimizdeki sinsi düşman nefsimizle, kâfirlerle mütamadiyen cephede çatışacağız. Yorulduğumuzda sığınağımızda dinlenebiliriz. Bu arada tek sığınağımız olduğunu hatırlatayım. Evet, Allah'ın rahmeti. Yorulduğun zaman buradan başka hiçbir yere sığınma ve "illallah" de. Düşmanımız korkak ve yalancı olduğundan sığınağı çok ama nafiye. Sen yeter ki doğru sığınakta olduğundan emin ol. Savaşabilmek için kendimize bakalım, düşmanlarımızı defaatle gözlemleyelim. En iyi nasıl, nerede savaşabilirim diye düşünelim. Taktiklerini, hamlelerini öğrenelim ve onu alt edelim. İşimiz basit ama işimizi zorlaştıran içimizde katman katman olan sinsi bir zalim var. Çok dikkatli olmalıyız.

Şimdi tekrar ne yapsam dedirtme bana yarabbi taşınacak suyu göster, kırılacak odunu kaldı bu silinmez yaşamak suçu üzerimde bileyim hangi suyun sakasıym ya rabbelalemin tütmesi gereken ocak nerde?

NE OLDU EY KUDÜS?

ZEHRA NAZ

Ne oldu bize?

Anaların ağrıları, çocukların haykırısları
unutuldu da
İtlerin sesine mi kulak kesildi dünya?
Ümmet-i Muhammed çılgın çılgına iken
Sessizlik kuyusuna mı düştü kaybolmuş
ruhlarımız?

Ne oldu sana ey insan?
Yaratılmışların en yücesiyken
Esfel-i safilinde kendine yer mi edindin?
Kardeşinin kanı dereleri doldururken
Ansızın kendini o dereden kana kana içerken
mi buldun?

Ne oldu kalplerimize?
Davamıza girecek kapı, sığınacak çatı ararken
Yanlış handa bir kuyumcu dükkânında mı
düşürdük?
Yavaş yavaş boğulurken nefis denizinde
Elimizden kayıp gitti mi sevdamız?

Ne oldu ey Kudüs?
Tüm dünya bir tip oyununda da
Yalnız konuşanın ağzına mı giriyor yılan?
Akse'nin yaşları yâdıma düştükçe
Ezilecek miyim yer ile ufuk arasında?
Yoksa aşacak mıyım semaları durmadan...

SAVAŞMAK UĞRUNA ÇAĞIRIR SENİ

SALİHA SABIRLI

Yeşermemek adına düşmüş yapraklar
Kireçten vurulmuş yara yarıklar
Kanlara bulanmış kara topraklar
Seni çağırır mı, Ümmet-i Muhammed'i?

Pençelere karşı canı şuurunda
Gün ağartır şehitler âlâ
Hak yolunda, cihat uğruna
Çağırır seni, Ümmet-i Muhammed'i.

Yıkılmayız yıkılsak da
Kalmayız kanasak da
Savaşırız, düşe kalka
Bil ki bizimle Hak Teâlâ.

Ey genç çocuk, uyan hadi
Daya kulağı yere, dinle şimdi
Duymuyor musun, minik bir kuşun
Kurtuluşa çırpınan kanat seslerini?

Ey genç çocuk, dayan hadi
Düşmana direnmenin tam vakti
Düşmüş insanlığın tek ümidi
Seni çağırır, Ümmet-i Muhammed'i!

O Kadar Çok İstiyorum ki Kudüs'ün Özgürlüğünü

HİCAP ÖZEL

O kadar çok istiyorum ki Kudüs'ün özgürlüğünü...
"Allah'ım" diyorum. "Mescid-i Aksa'ya özgürlük ver.
Kimselerin onu incitmesine izin verme."
Sonra dilimin ucuna hüznü ama umutlu bir şarkı gibi düşünüyor adın.

"Kudüs" diye...
"Kudüs, şehirlerin en güzeli. Filistin topraklarındaki bir inci tanesi. "

Her köşesinde dedelerimizden hatıra saklayan gizli hazinemiz.
Çok zaman önce seni çekip aldılar elimizden.

Ağaçların, kuşların, sokakların, insanlarınla sana ne kadar da hasret kaldık.
Çok deneyen oldu, seni geri kazanmayı.
Ama ümmetin sessizliği yüzünden bir türlü başaramadık.

Sen de üzgünsün, kanatların kırık biliyorum, uçamıyorsun. Ama yine de dimdik ayakta. Çünkü senin uğruna şehit olması için çocuklarını bile cihada gönderen analar var.
Ölümü göre göre senin için savaşa giden evlatlar var.

Tüfeğe karşı sapanla seni savunan çocuklar var.
Sırf senin yanında, senin peygamberinin ümmetinden olduğu için, büyüüp de seni savunmasın diye şehit edilen yedi günlük bebeler, anne karnındaki ceninler var.
Kassamlar var... Kanının son damlasına kadar seni savunmaya yeminli Kassamlar, Ebu Ubeydeler, Ahmet Yasinler, Rantisiler, Heniyyeler var.
Son saniyelerinde dahi asla pes etmeyen, gücünü senin uğruna savaştığını bilmekten alan Yahya Sinvarlar var...
Dahası, İbrahim'i ateşten, Musa'yı Firavun'dan, Yusuf'u kuyudan kurtardığı gibi seni de kurtaracağını adımız gibi bildiğimiz Allah var.
Peygamberler tarihinin saklı günlüğü gibisin. Müslümanların ilk kıblesi!
Sana dokunsam duyar mıyım mis kokusunu Peygamberimizin?
Efendimizin miraca yükseldiği mukaddes şehir...
Anlatır mısın, o gece yıldızlar nelere şahitlik etti?
Gelsem sana, koşsam sokaklarında, seni fethedip aydınlık günlere kavuşturan Selahattin Eyyubi çıkar mı karşıma aniden?

Gelsem Ömer Mescidi'ne, iki rekat namaz kılsam, ilk fatihin Hazreti Ömer, gelir mi yanıma, okşar mı başımı, "Kızım!" diye sorar mı bana "Ümmet neden suskun, alem neden suskun, insanlar neden suskun, Müslümanlar nerede?"
Sonra çıksam kapına, görür müyüm Meryem'in Mesih'i getirişini?
Konuşmaya başlamasını, Zekeriya'nın sevincini...
Bir zamangaç gibisin ey kutlu belde, Her köşesi buram buram tarih ve medeniyet kokan şehir...
Bizim şehrimiz, bizden olan şehir, bizden olanların şehri...
Bizim tarihimizin şehri...
Oysa, oysa yok ki şu an hiçbiri sokaklarında. Sana gelsem ancak kara tüfekli adamlar görürüm şimdi.
Kanlı caddeler görürüm, yıkık binalar görürüm, pis siyonistler görürüm, ağlayan çocuklar görürüm.
Senin dalgalanan bayrağını değil, siyonistlerin paçavralarını görürüm sallanan. Bunlar geliyor şu an aklıma, ve dilim yeniden duaya dönüşüyor:
"Allah'ım, Filistinli çocukların barış ve mutluluk içinde yaşamalarına yardım et.

Gökyüzünde füzeleri değil, kuşları görsün onlar da.
Uçurtma uçursunlar o kadim sokaklarda. Saklambaç oynasınlar, Mescid-i Aksa tebessümle izlesin onları.
Zeytin ağaçlarının ardına saklansınlar. Kekik kokusu alsınlar, dağ kekiğinin kokusunu. Ama kanla karışık bir koku olmasın bu, sadece kekik, Kudüs kekiği...
Tıpkı limon ve kekiğin kardeşliği gibi, diğer ülkelerdeki Müslüman kardeşlerinin de onları unutmadıklarını bilsinler.

Müslümanları da birleştir Allah'ım.
Durmasınlar yerlerinde, duramasınlar Mescid-i Aksa işgal altındayken.
Hep Filistin sokaklarında koşacağımız o aydınlık günleri hayal etsinler. Haykırsınlar semaya:
"Özgür Filistin, özgür Kudüs, özgür Aksa, özgür Gazze!" diye.
Ve desinler İsrail'e:
"Ey İsrail! Bekle bizi beklediğin her yerde. Ve bekle bizi, beklemediğin her yerde!"
Tüm çocukları, kuşları, zeytin ağaçlarını, limon yapraklarını, camileri ve mescitleri koru Allah'ım...

Küçük Bir Yıldızın Hikâyesi

SELİM PİŞKİN

Bir yıldız parlıyor Filistin'de
Gözleri yaşlı, sesi ağlamaklı
Bağırsa sesini duyuramayacaktı.

Bir ışık vuruyor yıldızın gözlerine
Alevler göğe doğru yükseliyor.
Cayır cayır yanan bir ateşte
Kefen giyiyor yıldızlar
Babalarının ceketiyile.

Bir ses geliyor alevler içinden,
Çığlıklarla bir başlangıca doğru.
Uçup süzülen mermiler içinde
Kalan sadece kanlı gözyaşları...

Bir güneş batıyor Filistin'de
Ve doğuyor binlerce yıldız öldürerek.
Her gün yeni bir can
Göğe doğru yükselirken
Sönüyor ışıkları yıldızların
Son nefeslerinde şehadetle.

Şimdi buradayız, yeni bir başlangıçta
Aslında her yıldız, birer çocuk
Her çocuk, birer anne baba
Her anne baba, birer çığlık
Her çığlık, birer şehadet
Her şehadet, birer kefen
Her kefen ise bir başlangıç...

Kör Gözlerin Gördükleri

GÜLSEN AHSEN

Sabahları uyanmak için ne gerekir insana,
Bir kuru güneş midir karanlıkları aydınlatan?
Uyuduğumuz uykudur ki kabusları andıran
Bir kaçıştır bu, bizi hakikatten alıkoyan.

İnsanı uyandıran ümidi değil midir?
Bilmem ben sabahları lakin aydınlıktır uyanılan.
Filizdir ki topraktan ümitle başını kaldıran,
Öyleyse ümidi olmayan yalnızca ölü bir can!

Kara bulutlar mıdır uzaklardan gelen,
Ey pencерem, yok mu gösterecek başka manzaran?
Gözlerim hep kan oldu şu bitmeyen hazandan
Bana yakınları göster o meşhur uzaklardan.

Neredesin ey kıymetli, ey destansı!
Bana sabahları ver ki uyanayım yalanlardan,
Gözlerim bir seni görmek istiyor ısltından,
Güneş yetmiyor, bu felaket dinmiyor sen olmadan.

Ümidimi ver ki anılmasın canım bir ölü gibi,
Üstadın dediği "Diriliş" ki toprakta yatan bir diri!
Üzerine yemin edilen zeytin ki arzı sarsıyor kökleri
Bırak şehirde bir ağaç olayım da anlatayım direnişi.

Zulüm nasıl ayak bastı senin mübarek toprağına?
Ömer dahi yayan girmişti yurdunun kapısından,
Adaletin temsilcisi Ömer'e emanetti bu vatan,
Şimdilerde ise esir gibisin lanetliler tarafından.

Sana seslenmeye yetmiyor hiçbir kelimem,
Kelimeler hep boşalmış, her biri yoksun anlamından.
Biliyorum bana daha yakınsın olduğundan
Ancak uzaktasın diyorlar, dünyadan ve tüm yakınlardan

Neredesin ey kubbesinde göğü taşıyan?
Nerede Ömer'in, dünyaya hakkı haykıran,
Nerede Selahaddin'in, destanlar yazdıran,
Neredesin Ey MESCİD-i AKSA!
Yokluğun uykudan değil, gözlerimiz kör inan ...

İnsan Hakları

ZEYNEP BETÜL KURTOĞLU

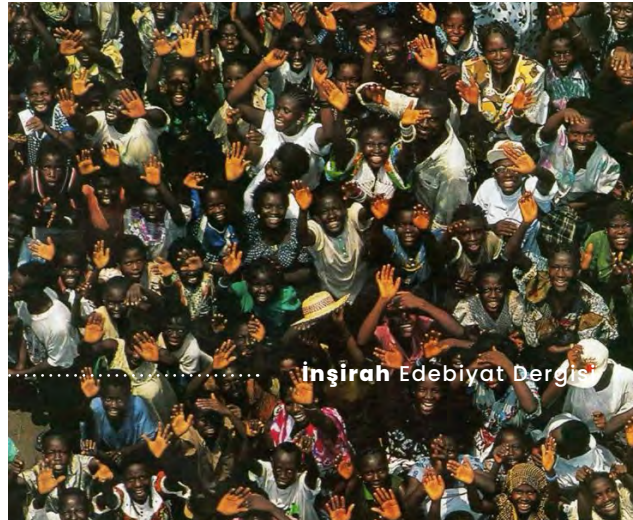
Söz konusu beyaz bir ten olmayınca, insan haklarını dahi geçip insan canını bir paçavraymışçasına köşeye atmaktan çekinmeyen, bunu olabildiğince normal algılayan ve algılatan zihinlerin yön verdiği dünyada, bir gün daha sahip olduğumuz haklar için birbirimizi kutlayalım. Çünkü bugün "Dünya İnsan Hakları Günü."

İnsan haklarının tanımlanmasını, insanlığını kaybetmiş robotumsulara bırakınca savundukları görüşler ile büyük bir çelişki içinde bulundukları görülüyor, biz de trajikomik bir safsata ile karşılaşmak durumunda kalıyoruz. Bu durum can sıkıcı olduğu kadar can alıcı da! Filistinli çocukların canlarını alıcı! Yaşamak öylesine insancıl bir hak olsa da sözde insan hakları bunu Müslümanca yaşamak isteyenlere layık görmeyerek savaşın, insanlarla beraber bu hakkı da canice katletmesine müsaade ediyor.

Hümanizm adı altında yapılanlar hiç bu kadar aşağılık ve insanlık dışı olmamıştı. Peki insan kavramının tanımlanması bize kalsaydı? Bu konuda yaptığımız yorumlar bizleri akla getiren cümlelerden mi oluşurdu? Elbet insanoğlu hiçbir vakit mükemmellik abidesi olmamıştır. Ama içimizde geliştirilmesi gereken vicdan, merhamet, sevgi ve saygı gibi değerlerimiz olmalıdır. Bahsettiğim değerleri baz alarak kurulan cihanşümül bir örgüt, çıkarları uğruna üç maymunu oynuyor! Bu kuruluşun kötülükle tanışmamış, özü masumiyet olan bebeklerin, çocukların büyüyebilme şansına sahip olamadan toprak oluşuna ses dahi çıkarmayıp, insanlık adına içler acısı bir durumdur. Her şey tüm çıplaklığıyla gözler önündeyken arsızca insan haklarını kutlamak da nedir? Utanma duygusunun da yalnız insana has bir duygu olduğu unutulmamalıdır. Tıpkı empati gibi...

Enkazın altında kalan kendi hayalleri olmayınca, karıncanın taşıdığı suyu hor gören, empati duygusuna hasret kalmış toplumlar için, bana dokunmayan yılan bin yaşasın!

İnsan Edebiyat Dergisi

Bir Rahmet Meyvesi

AHMET SAFA MERMER

Memlekete ekildi sürüyle tohum,
Toprak diyor, yeter artık doydum!

Sümbül, diken, fitne, fesat;
Bu gidişle bizim işler kesat.
Surata gelince o yeğin tokat,
Diyecek herkes, bunları çöpe at.

Ey insan! Bulamayacaksın, artık fark et,
Kabullen, vardır sende fitri bir acziyet,
Göreceksin, vardır ilahi bir kuvvet,
Artık âlemdaki gerçek gücü keşfet.

Kuvvet ki alemlere rahmet,
Her emrinde muayyen bir hikmet,
İşte bunları anlamaz her basiret.

İstemem, sonumuzu bir felaket,
Herkeste olsa feraset,
Bulacağız birazcık sekinet,
Hasta, olmayacak bir ceset.

İstiyoruz herkes için şahadet,
Sonu ise ebedi bir selamet,
Her derde devadır davamız İslamiyet.

Şiir

Ekâbir

HALİD MÜCAHİTOĞLU

Toplanıyorlar...

Süslü salonlarda süslü yemeklerini yedikten
sonra süslü konuşmalar yapıyorlar

Konuşuyorlar...

Elmas yürekli çocukların sayısını söylüyorlar

Kınıyorlar...

Katilleri fonlayanların arabalarından inip
kınıyorlar

Üzülüyorlar...

Büyük festivallerin ardından üzülüyorlar

Bildiriyorlar...

Ellerinde onca imkân varken bildiriyorlar

Karar alıyorlar...

Her çocuk öldükten sonra aynı aciz kararlar!

Bir rüyam var görüyorum

Kokluyorum etrafa yayılmış bahar kokusunu

İşitiyorum kuşların güzel, narin cıvıltılarını

Yakındır geliyor

Gelecek elbet bu cengâverler getirecek

Göreceğiz göstereceğiz o müzehher baharı

İşiteceğiz işittireceğiz o kutlu sadayı

İslam orduları bir bir selam dururken
kubbene

İşıl işıl sarı sarı parlarken

Gurur vuslat ve bir parça hüzün

Ve nihayet beklenen

Zalimler için yaşasın cehennem yaşasın
cehennem...

67

66

Adalet Üzerine (Düşünceler)

CAN MUHAMMED KILINÇ

Adalet, dünyanın merkezindeki boşluğa bir ucu konulacak olan pergelin üzerinde yazması gereken en önemli kavramdır. Önemini var olmadığı durumun aciziyetinden alır. Bunun bir kanıtı olan zulüm, yerinden etmektir. Pergelin ucunu yanlış noktaya koymaktır. Bu yüzden yerlerinden olmuş canlılar, mazlumlardır. Bu önerenin tanım kümesi sadece insan veya fiziki manada korunmasını sağlayacak çatısından olmuş kimse değildir. Olması gereken yerde olmayan her şeydir. Adalet bu yersizliği ortadan kaldırarak, yerine göre iadeitibar yerine göre ise iadeimekân yapan yegâne kuvvettir.

Adaletin önemini anlamaya yönelik bir metafor kullanacak olsak çöllerde gündüz sıcaklığının baş döndürücülüğü ile gecenin vahşi soğuğuna karşı su kadar hayati önem taşıyan çadırı, çadırı ayakta tutan omurga timsali çadır direğini ya da fiziki veya sosyal bir yapıyı inşa ederken betonun harcına katılarak tüm yapının geleceğinde önemli rol oynayan ürünü örnek gösterebiliriz. Peki bu denli önemli bir kavram hangi değerleri temsil eder? Evrensel midir mesela? Güneşin doğduğu yerden battığı yere kadar uzanan canlı yaşamında aynı şekilde mi tecelli eder yoksa yerinden etmeye kuvvet bulanın doğası ile oynayarak kendi çıkarına göre değişikliğe uğrattığı idea mıdır? Herkesin pastadan "eşit" pay alması mı yoksa muvazeneli bir şekilde pastanın dağıtılması mıdır?

Tüm tatlı su yaşamı bu sorulara fikrî manada aynı cevabı verir. Bıçağın kendi kemiğine dayanmadığı, ölümün sesinin alt mahalleden masal gibi geldiği, canından ve cananından olmadığı müddetçe herkes, doğrunun yanın-

da zalimin karşısında olduğunu dile getirir. Bu yadsınamayacak kadar tabii bir süreçtir. Lakin kırık bir bardağa su doldurmak gibi hissettiren kısım sadece dile getirilmesidir. Tuzlu sularda ve fırtınada, yağmur misali yağın bombalar altında kalmadan, yerinden olmanın ne demek olduğunu tam manasıyla anlayamayacağız. Belki de bu yüzden imanın en zayıfına sahibiz.

Mehmet Akif'in "Kenar-ı Dicle'de bir kurt aşır-sa koyunu/Gelir adl-i ilahi sorar Ömer'den onu" vecizesini hepimiz biliriz ama kaç tanemiz aynı oksijenden hayat bulduğumuz canlıların karşılaştığı adaletsizlik karşısında sorumluluk kabul ederiz? Ağaç gibi tek ve hür olmaya gelindiğinde sanki uçurumun kenarında asıldıkları ağaç dalı olarak kabul ettikleri düşünceler bir orman gibi kardeşçe olup birbirlerinin dertleriyle dertlenmeye geldiğinde kendilerine dokunmadığı müddetçe başkasını sokan yılanın bin yıl yaşaması izin vermeyi tercih ediyor vicdan denen o ehliyetin şah damarı kesilmiş olanlar. Başkaları kanarken kendilerinin kan arları parçalanıyor.

Hız. Ömer'in yaktığı mumu hepimiz biliriz lakin sadece samimiyet denen o ilahi kudrete sahip olanlar onun ışığından aydınlanıp onun ateşinde ısınmayı kendilerine dert edinir. Aynı şekilde yalnızca adalet denizinden heybesini dolduranlar, cümle cihanın hakkının olduğu diğer mumu söndürebilir. Tüm bunlarda nefsinin ahiretine yaptığı zalimliğe karşı gelemeyen zulmün hak olduğu zalimler ise eriyip giden ve dibine ışık vermekten başka katkısı bulunmayan mumlar kadar kalıcıdır. Çünkü Hak gelecek, batıl zail olacaktır. Ve batıl zail olmaya mahkûmdur.

MEBDE

ORGANİK ÜRÜNLER

3'ü bir arada ve yerinden...

Aydın, Balıkesir ve
Bursa'dan,

Nazım Demirci
0535 224 54 84

sofralarınıza...

Adalet Sağlanır mı?

HARUN EMİR GÜŞEN

Sizce? Sizce adalet gerçekten sağlanır mı? İlginç... Bu soru herkese ilginç gelir. Çünkü herkesin düşüncesi farklıdır, farklı olabilir. Evet, unutmayalım: "Herkesin düşüncesi farklıdır." Benzer yanlar kesinlikle vardır ama bir yandan da farklı düşüncelerimizin olduğu hakikattir. Sorumuz şu: Adalet Sağlanır mı? Düşüncelerimizin farklılığı sebebiyle her birimizin cevabı bu soru için farklı olabilir. Bu soru için benim cevabım bir başkasının cevabında da yer alabilir. Veya benim kabul edemeyeceğim bir cevap bir başkasının cevabında bulunabilir. Bu tür durumlarda eğer kızarsanız unutmayın ki eleştiriye yani düşünce özgürlüğüne kızmış olursunuz.

Konumuzla ilgili olarak ilk önce adalet nedir ne değildir onu öğrenmemiz, bilmemiz gerekir diye düşünüyorum. Adalet hem adil olanın sağlanmasını hem de felsefi açıdan neyin adil olduğunun tartışılmasını içerir. Dünyada adaleti sağlamak için çalışmalar yapılmaya çalışılıyor. Çalışılıyor dedim. Çünkü farkındaysanız eğer adalet olsaydı ne savaşlar ne fakirlik ne susuzluk ne açlık ne zulüm yaşanırdı.

Adalet tabii ki de sağlanabilir. Sistemdeki açıklıklar bulunduğu zaman bu açıklıkların kapatılması adaletin sağlanmasında önemli bir yer tutar. Yani bir düşünün, güzel bir adalet sisteminiz var fakat açıklıkları var. Siz bu açıklığı hem kendi lehinize hem de suçluların lehine olduğunu bildiğiniz hâlde kendi menfaatinizi öne çıkarabilirsiniz. İşte bu yeryüzün-

deki asıl adaletsizliğin genel sebebidir: Kişisel menfaatler. Buna kısaca nefis denilebilir. Nefis unutulmamalıdır ki şeytandan ilham alarak hüküm sürer. Bu nefsin tarihte binlerce kötülüğünü görürüz.

İlk insan Hz. Adem'den (as) tutalım, son insana kadar. Hz. Adem'in cennetten atılmasına vesile olan nefistir. Şeytan onun beynini çeler ve nefesine fısıldar. Nefis şeytana uymayı o kadar sever ki işte sorumuza neden olan soruna bile nefis neden olur. Adaletin sağlanabilmesi için nefsi tutmak gerekir. İnsan, adalet sistemindeki açığı kendisi yararlanmadan görüp kapatmalıdır. İşte o zaman nefsinin dizginlenmiş olur.

Nefis ilk maddemiz. Adalet için ikinci olarak zulmetmemeyi söyleyebiliriz. Merhamet etmeye merhamet olunmaz. Ne de güzel söylemiş Peygamberimiz (sav). Zulmetmek dünyadaki en büyük suç ve günahdır ama önemli olan bizim zalime karşı hangi mesafede oluşumuzdur. Bu da adalet için önemlidir, yani zalime karşı kişisel çıkarımız uğruna yakın durmamız adaletin önünü kesecektir. Müslümanlar olarak bizler ne zaman direneceğiz, ne zaman silkelenip kendimize geleceğiz?

Ezcümle, adalet bu üç madde yerine gelirse sağlanır. Bunlar: nefsi tutmak, zulmetmemek, zulmedene kişisel çıkar uğruna yardım etmemektir. Eğer bunlar gerçekten sağlınırsa adalet tesis edilir.

Avrupa'nın Kudüs'ü BOSNA

SÜEDA GÖKKUŞ

Öncelikle Kudüs'ü Kudüs yapan özellikler neler? Bunu anlayalım ki daha sonra neden ikisini bağdaştırıyoruz bunu bilelim.

Kudüs'ü Kudüs yapan özelliklerden birincisi şüphesiz üç din için de önemli olmasıdır. Bu durum Osmanlı dönemindeki Bosna için de geçerli. Osmanlı'da da pek çok dinden insanlar yaşıyordu.

İkinci ortak noktaları ise her ikisine de Müslümanlar olarak sahip çıkmayıdır. Ne yazık ki şu an Müslümanlar olarak Kudüs hakkında yeterli bilgiye sahip değiliz. Bu durum Bosna için de geçerli. Orada ecdadımızın pek çok eseri olmasına rağmen, eseri geçelim tarih sahnesinde uzun süre orada kalmamıza rağmen Bosna şu anki Müslümanlar için pek bir anlam ifade etmiyor. Unutmamalıyız! Şu an her ne kadar harita sınırı olsa da Bosna bizimdi, inşallah bir gün yine bizim, yine Müslümanların olacak!

Kudüs'le olan üçüncü benzerliği ise ikisinin de işgal altında olması. İşgallerin arasındaki tek fark türleri... Biri fiziken diğeri ise zihnen işgal altında. Kudüs'te işgalci İsrail, işgal etmeye çalışıyor. Bosna'da ise zihinsel olarak bir işgal var maalesef. Osmanlı'nın orada yaptıklarını, tarihimizi yok etmeye çalışıyorlar. Zihinlerimizden ecdadımızı silmeye çalışıyorlar. Aslına baktığımız zaman bunu başarıyorlar da... Şu anda pek çok Müslümanın Bosna hakkında neredeyse hiçbir bilgisi yok, Bosna'da yaşayan Müslümanların da pek bilgisi yok. Sadece evet Osmanlı bir dönem oradaymış. Bilgimiz sadece bundan ibaret ne yazık ki...

Her ne kadar Bosna şu anda bizden alakasız, apayrı bir ülke gibi dursa da orada çok büyük bir tarihimiz var ve bu tarih unutulacak kadar basit değil kesinlikle. Bu yüzden kendimiz Bosna'yı öğrenmeli ve çevremize sonra da çevremize anlatmak için çabalamalıyız.

Bosna'da Bir Tekke: Blagay Tekkesi

"Blagay" kelimesi mana olarak muhasebe anlamına geliyormuş. Blagay Tekkesi'nde pek çok kişi İslam'a kavuştu. Belki de bu sayede tekke hem sularıya hem de insana kattıklarıyla bir terbiye mekânı oldu. Belki de bu yüzden insana yaptırdığı muhasebesiyle gönüllerin tercümanı oldu ve kişiye kendi içinde bir muhakeme yaptırdı, bir hidayet merkezi oldu.

Bölge ile ilgili olarak Fatih'in orayı fethettiği zamana kadar yaşananlar ve bölge hakkında pek fazla bilgimiz yok. 1463'te Fatih'in Bosna'yı fethedişinin ardından dervişler İslam'ı güzel bir şekilde yaşamaya çalışarak halka örnek olmak için çaba sarf ediyorlar. Tekke 1550'li yıllara doğru Bektaşî dervişleri tarafından yapılmıştır. Tekkeyi yaptıran kişinin adı bilinmemektedir. Tekkenin adı ise halk arasında "Alperenler Tekkesi" olarak geçmektedir.

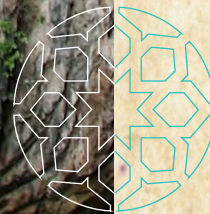
"Yaratılanı Yaradan'dan ötürü sevmek" mottosuyla kurulan tekke tarihi boyunca Kadiri, Rufai, Halveti ve Nakşibendi tarikatlarına ev sahipliği yapmıştır ve bu durum hâlâ devam etmektedir. Tekkenin ibadet odaları, zikirhane, mutfak, hamamlık, iç avlu, abdesthane bulundurması yönüyle de Peygamber Efendimiz'in (sav) kurduğu suffeye benzediğini söyleyebiliriz.

Tekkeyi anlatırken Sarı Saltuk'u da atlayamazdık zira kendisi Blagay Tekkesi'nin öne çıkan simalarından biri ve türbesi de Blagay Tekkesi'nde bulunuyor.

II. Dünya Savaşı'ndan önce Blagay'da halk tasavvuftan uzaklaşıyor. Fakat Bosna Savaşı döneminde zikre olan ilgi artıyor. Bu sayede bölge daha aktif olmaya başlıyor.

Tekke'nin son şeyhi Seydoviç'in ölümüne kadar tekke aktif olarak çalışıyor fakat İkinci Dünya Savaşı'nın ardından tekke ve derviş faaliyetleri yasaklanıyor. 70'li yıllara kadar Bosna Hersek Ulusal Müzesi tarafından yönetiliyor. Bu tarihten 1974'e kadar ise belirli bir yöneticisi bulunmuyor. 1974'ten itibaren İslam Birliği yönetimden habersiz bir şekilde tekkeyi korumak için kendi bünyesine alıyor. Şu anda ise pazar ve perşembe günleri zikir halkaları oluşturuluyor. Ayrıca yılda bir defa da Mayıs ayının ikinci cumartesi günü yatsı namazından sabah namazına kadar zikirler çekiliyor.

Tekkenin bugünkü durumu hakkında birkaç söz söylemek uygun olacaktır: Maalesef pek çok tarihî mekânımızda olduğu gibi bu tekemiz de turizme alet edildi. 1952'ye kadar avcılık yasağı varken şu anda her iki yakası da balıkçı lokantalarıyla istila edilmiştir. He-diye dükkânları vs. de cabası... Ne yazık ki biz Müslümanlar olarak yine, yeniden İslami dokumuza sahip çıkmayı pek başaramadık. İnşallah bir gün tekrar bilinçle uyanırız ve böyle bir "Tevhidhane"yi İslam'la yeşertebiliriz.

AHMET TARIK KABASAKAL

TÜRK MÜSLÜMANLIĞI ÜZERİNE MESELELER

1. Müslüman Türklerin Tarihi

Her millet tarih sahnesi boyunca başından sonuna kadar savunacağı ve bağlı kalacağı bir "maya" ve bu mayaya bağlı bazı idealler ve hedefler bulmuştur.

Türkiye'nin ise bu mayayı bulması Talas Savaşı sonrasında başlamıştır.

Talas Savaşı'ndan sonra İslam'ı kabul eden aziz Türk milleti İslam inancını kısa süre içerisinde Türk toplumu içinde bir maya hâline getirmiş ve bugün Türk-İslam sentezi denilen "ideoloji" yahut "fikir" ortaya çıkmıştır. Ancak İslam ve Türklük birbirinden bağımsız şeyler midir ki bir senteze ihtiyaç duysun?

Herhangi bir senteze ihtiyaç var mıydı ki böyle bir düşünceye ihtiyaç duyuldu ve böyle bir düşünce ortaya kondu?

Mesela Helenizm kültürü bir senteze ihtiyaç duyuyordu çünkü Yunan ve Doğu kültürleri birbirinden tamamen bağımsız şeylerdi bu noktada da Helenizm'e ihtiyaç duyuldu ve uygulandı.

Ancak İslam ve Türklük senteze ihtiyaç duyacak kadar derin ayrıklara sahip midir? Elbette değildir.

Bu sentez yıkılmak üzere olan Devlet-i Aliyye'nin son zamanlarında devleti toparlamak için ortaya konulan ümmetçilik politikası ve aynı amaçla ortaya konan milliyetçiliğin bir sentezi olarak ortaya çıkmıştır. Bunu iki farklı düşünce olarak ele almak tamamı ile yanlış bir değerlendirmeye olacaktır.

Zira Müslümanlık ve Türklük Talas Savaşı'ndan sonra yüzyıllar boyunca birbirinden ayrılmaz bir bütün oldu ve hâlâ da öyle olmalı.

Oluşturulan maya dâhilimizdeki çatal dilli hainler tarafından "maya'nın eksidiği" nedeni ile terk edilmiştir.

Oysa içerisinde İslamiyet'i barındıran maya asla ekşimez, eğer birisi ekşidiğini söylüyorsa bunun sebebi o kişinin çatal dilidir.

Ve şu anda neden biz bu iki düşünceyi tıpkı yıkılmak üzere olan Devlet-i Aliyye'nin son döneminde ortaya konulan iki birbirinden bağım-

sız unsur olarak ele almaktayız. Yıkılmak üzere olan bir devleti kurtarmak için ortaya konulan anlayışlarla günümüz Türkiye'sini yönetmek ve bu anlayışı baki kılmak ne kadar mümkündür?

Velhasılkelam Talas Savaşı'ndan sonra elde edilen mayadan rahatsız olan ve bunu bozmak ve zayıf etmek isteyen dâhilî ve haricî birçok mihrak bulunmaktadır. Ancak bilinmelidir ki her ne kadar bu maya uzun bir süredir terk edilmiş bulunsun da yine Türk toplumuna huzur ve güven getirecek olan maya budur. Bu mayadan herhangi bir şeyi çıkardığınız zaman Talas Savaşı'nda elde edilen maya olmaktan çıkıp yıkılan bir devleti tekrar imar etme yolunda ortaya konan bir düşünce olacaktır. Bu durumda da Talas Savaşı'ndan sonra oluşan fikrî mayadan kopulmuş olunacaktır. Ve elbette ki Talas'tan bizlere miras kalan bu mefkûrenin de birçok dâhilî ve haricî düşmanı vardır.

2. Kim Dost? Kim Düşman?

Talas'tan beri süregelen bu Türk-İslam fikrî mayasının kendisine ya da seçtiği tarafa zarar getireceğini düşünen bu sebeple de Müslümanların ve bilhassa Türk Müslümanlarının muzaffer olmasını istemeyen ve bu sebepten ötürü Türk Müslüman'ının önüne engel koyan birçok taraf ve kişi vardır.

Türk Müslümanları olarak birinci vazifemiz dostumuzu ve düşmanımızı tanımdır. Bu sayede bu maya ile bu topraklarda varolabilir ve bu mayayı bu topraklarda muhafaza ederek hâkimiyet kurabiliriz.

İşte Müslüman Türk'ün Düşmanları:

a) Romalılar

Başlık sizleri yanıltmasın. Sakın ola "Roma mı kaldı?" diye sormayın.

Zira Avrupa devletleri geçmişte varlığını sürdürdüğü Kutsal Roma İmparatorluğu'dur ve bu motivasyon ve hedeflerle de yollarında ilerlemektedirler. Senelerdir her yerde karşısına çıkan Türklerden hem korkmakta hem de intikam almak istemektedirler.

Avrupa için İstanbul Konstantinopolis'tir, Avrupa için Hatay Fransız'a, Erzurum ise Ermeni'ye aittir. Bu sebepten ötürü Avrupa hiçbir zaman dostumuz olamaz. Bu dostluk sadece bir safsatadan ibarettir.

Yine aynı Avrupa; Türk bile olmayan Boşnaklara karşı giriştiği soykırım ve harpte Devlet-i Aliyye-i Osmaniye'den intikam alma motivasyonu ile Osmanlı'ya ait olan Mostar Köprüsü'nü havaya uçurmuş, binlerce kişiyi çoluk çocuk demeden katletmiş yüzlerce kadına tecavüz etmiş ve gelip geçtiği her yeri yıkmıştır.

Bu sebeple Romalılar düşman olarak görülmesi gereken ilk katmandır.

Ve yine unutulmamalıdır ki seneler geçse de Avrupa Kutsal Roma'dır, aynı şekilde bizler de seneler geçse de Osmanlı İmparatorluğu'yuz.

b) İtilafçılar

Tutturmak için yıllarımızı harcadığımız mayaya düşman olan başka bir grup ise itilafçılardır.

Bu İtilafçılar seneler önce istiklalimiz için verdiğimiz Kurtuluş Savaşı'nda kafirlerden yana aldıkları tutum ile Ermeni'den Ermeni, Rum'dan Rum, Romalıdan Romalı olmuş ve her zaman onların safında saf tutarak onların kapısından medet beklemişlerdir.

Unutulmamalıdır ki Anadolu'nun bereketli topraklarında tarih boyunca pek çok hain yetişmiştir, Anadolu'nun haini pek meşhurdur.

İşte bu hainler Aziz Türk milleti her dara düştüğünde kendi toprağından, kanından ve dininden kişileri sırtından vurmuş her koşulda ihanet ederek Romalı efendilerine en güzel biçimde hizmet etmişlerdir

Romalı efendileri bu hainler işleri bitince o zincirlerle boğmak üzere zincirlerle bağlamış ve kontrol etmektedirler, bu zincirleri bir kere bile isteye boynuna geçiren bir daha bu boyunduruktan kurtulamaz.

İşte Müslüman Türk'ün bu noktada yapması gereken şey Talas'tan itibaren koruyageldiğimiz bu mayayı gelecek nesillere aktarmak için tarih şuuruna binaen bu hainleri günlük hayatta karşısına çıkan her yerde tespit ederek uzaklaştırmaktır.

3. Beklenen Türk

Tarih boyunca bu millet sürekli diğer milletler tarafından beklenmiş, sürekli zulmü bitirip adaleti getirmesi için ellerinde bayraklarla yolu gözlenen bir millet olmuştur.

Özellikle Müslümanlar için tarih çerçevesi önünde bir hamilik görevine sahip olan Türk milleti ayak bastığı tüm coğrafyalarda barış ve huzuru sağlamış Müslüman-gayrimüslim hepsinin barış içerisinde adil bir biçimde yaşamasını sağlamıştır.

Bu sebeple zalimler tarafından her zaman nefret edilen Türk milletine karşı olan nefret öyle bir boyuttadır ki Türk olan Osmanlı'dan intikam almak için Türk bile olmayan Boşnaklar sırf Osmanlı zamanından beri orada oldukları için hunharca katledilmiştir. Velhasılkelam zalim her zaman Türk'ten nefret eder.

Tarih boyunca hiçbir aklı başında Müslümanın "Amerka çıkıp gelse de bizi kurtarsa..." veya "Ruslar gelse de bu düşmanı kovalasa..." dediğini duyamazsınız çünkü tüm Müslüman coğrafyalar bilir ki bu taraflar onlara ancak kan kusturmak için oraya giderler.

Bu tarafların geldiğine sevinenler olsa bile sonrasında bu tarafların geldiği gün öfkelerle, pişmanlıklarla anılmıştır.

Velhasılkelam tarih boyunca Türk milleti sürekli diğer milletler tarafından ve bilhassa Müslümanlar tarafından aranan Türk milleti bugün neden eskisi kadar aktif değildir?

Sadayişrefimilel neden kesilmiştir?

BAŞAKŞEHİR CERRAHİ TIP MERKEZİ

19 FARKLI BRANŞTA 39 FARKLI HEKİM

SAĞLIĞINIZ İÇİN YANI BAŞINIZDAYIZ

Poliklinik Hizmetleri, Diş Bölümü, Ameliyathane, Laboratuvar, Acil Servis, Yatış Servisi, Medikal Estetik ve Güzellik Birimi, Görüntüleme, Sünnet Tüm Branşlar..

Başakşehir Cerrahi Tıp Merkezi

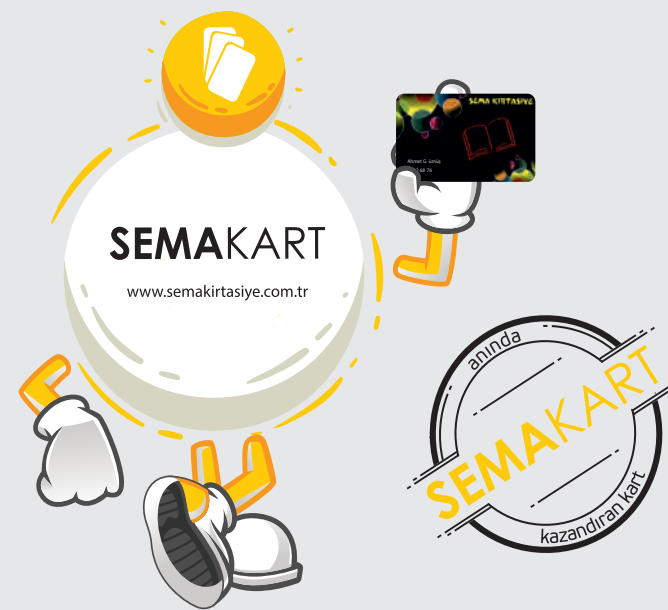
24 saat hizmet veren bölümleri modern altyapısı tecrübeli uzman hekim kadrosu ile hizmetinizde. Ailenizin her zaman yanı başında...

Teşhis ve Tedavi Süreçleri

BAŞAKŞEHİR TIP MERKEZİ
0212.485 57 80

Başakşehir, Hürriyet
Bulvarı, Emiroğlu Sok
No:1, 34480
Başakşehir/İstanbul

SEMA KARTLI OLMAK AYRICALIKTIR

Anında indirim sağlar | Her alışverişe puan verir
Puanlar Silinmez, Devreder, Birikir | Özel günlerde hatırlar
Yanında taşıma zorunluluğu yoktur | Her zaman kazandırır.

   / kirtasiyesema

SEMA KIRTASIYE

SEMA KIRTASIYE®

1.ETAP 0(212) 485 25 72
0(212) 485 72 50
5.ETAP 0(212) 500 19 04

www.semakirtasiye.com.tr

4. İpler Nasıl Koptu?

Hâlâ bizlerden medet uman Müslüman milletlere neden zamanında dönmedik? Neden Osmanlı'dan bize kalan ümmet mirasını korumadık?

En başında unutulmamalıdır ki Türkiye, Türkiye Cumhuriyeti'nin sınırlarına hapsedilemeyecek kadar büyük bir coğrafyayı kapsar ve bunu kendisine miras beller. Akli başında olan hiçbir Türk, Yunan için İstanbul Konstantinopol olduğu müddetçe Musul'dan, Kerkük'ten, Filistin'den, Halep'ten, Trablusgarp'tan ümidini kesemez, kesmemelidir.

Türkiye'yi Türkiye'nin sınırları içine hapsetmek bu ülkeye yapılabilecek en büyük ihanettir.

Velhasılıkelam zaman içerisinde bu millet maalesef ki ümmet ile olan tüm bağını kesmiş ve sadece meşgul edildiği dâhili sorunları ile boğuşmaya başlamıştır ancak Müslüman coğrafyalar böyle olmasına rağmen hiç ümidini yitirmemiş hep haber beklemişlerdir.

Devleti yöneten kadrolar ise bilerek ya da bilmeyerek Türkiye'yi ümmetten uzak tutmuştur.

Ümmet ile olan bağlarımıza bilerek ya da bilmeyerek verilen hasarlar bugün maalesef ki Türkiye genelinde şuursuz bir hâle gelen nesiller yetiştirmek üzere bir yol çizmiştir.

Ancak Müslüman Türk kendisine tarih içerisinde ayrılan bu dar tabutluktan çıkacak ve yeniden beklenen Türk olarak hayat bulacak, genişleyecek, ferahlayacaktır.

5. Kriz Refleksimiz

Tüm milletlerin zaman ve rehavet içerisinde belli etmeseler de tetikte bekleyen bir kriz refleksleri vardır. Bu kriz refleksleri zamanı gelince ortaya çıkar ve o millettten yeni bir millet yaratır.

Bu kriz refleksi bazen ideolojik bazen de dinî kökenlidir ve millet dara düştüğünde bu kriz refleksi sayesinde içerisinde bulunduğu zor durumdan sıyrılabilir.

Ruslar için bu Ortodoksluk iken Yunanlar için Katoliklik olabilir.

Türk için kriz refleksi ise İslam dinidir.

Türkler Kıbrıs'ta dara düşerse "mücahit" olur, Kafkaslarda dara düşerse Kafkas İslam Ordusu'na katılır, Anadolu'da dara düşerse Kuvayımilliyeci olur.

Yani Türkler günlük hayatlarında her ne kadar dinden uzak ve bihaber yaşarsa yaşasınlar zor duruma düştüklerinde birlik ve beraberliği korumak suretiyle içinde bulundukları zor durumdan kurtulmak için İslam'a sarılırlar.

Türk; İslam için savaşmalı, cihat etmelidir. Bu Türk'ün özelliğidir, Türk mücahittir. İslam'ın kılıcı ve hamisidir. Türk her ne kadar günlük hayatında dinden uzak bir biçimde oruç tutmadan ve namaz kılmadan yaşasa da yeri ve zamanı geldiğinde Allah adı için dövmekten gocunmamalıdır. İslam'a uzanan ele ve dile gereken cevabı kendi şanına yakışır biçimde vermelidir.

KİŞİ NEDEN SUÇ İŞLER?

ZEHRA AKDENİZ

Bu soruya bu sorun ile ilgilenen birçok insanı tatmin edebilecek seviyede ortak ve nesnel cevaplar verilebilir. Hatta öyle cevaplar verilir ki bir bilim dalı ortaya çıkar: kriminoloji Yani suçlu davranışın nedenlerini inceleyen bilim dalı. Aslında paragraflarca suçun ekonomik, sosyal ve hatta siyasi nedenlerinden bahsedebiliriz. Mesela herhangi bir göçmen düşünün, bu bireyin içerisinde bulunduğu kültür kendi milletinin kültüründen yüksek ihtimalle bir hayli farklılık gösterecektir. Bu farklılıklar da en azından bir süre göçmen bireylerin içerisinde bulunduğu topluma ayak uyduramamasına sebep olur. En azından bir süre ve ne yazık ki bu alışamama sürecini toplumdaki diğer bireylerde göçmen bireye karşı bir ön yargı ve kabul edilemeyecek bir dışlama takip eder. Tüm bu olumsuzluklar da zaten yaşadığı yere ve beraber yaşadığı insanlara ayak uyduramayan kimsede haklı bir öfke oluşturacaktır. Öfke duygusu da kişiyi her zaman olmasa da kuralların dışına çıkaracak ve kanun önünde kabul edilemeyecek olaylara sebebiyet verecektir.

Ekonomik nedenler ise bence bu başlıklar arasında en masum görülebilecek başlıktır. Hatta dünya edebiyatının en çok okunan bazı eserleri vardır ki konusu büsbütün parası olmadığı için suç işleyen insanlardır. "Sefiller" kitabında mahkumun neden hapse girdiğini hatırlayın. Jean Valjean kız kardeşinin aç kalan çocuklarını doyurmak için fırından bir somun ekmek çalar ve 19 yıl boyunca hapis yatar. Nereden bilinebilirdi ki aç kalan bir yoksulun yıllarca hapis yatacağı ?

Yani toplumda geçimini sağlayamayan insanlar olduğu sürece bu insanlar çaresizce çalmaya başvuracaktır. Bu cümleler suçu meşru kılma cümleleri değildir. Bir ülkenin refah seviyesi yüksek olduğu sürece parası olmadığı için suç işleyen insan oranı zaten yüksek olmayacaktır. Ama naçizane benim fikrim, en çok bu insanlar istememiştir bu niteliği kazanmayı.

Aslında her insan potansiyel birer suçludur. Çünkü yaratılış itibarıyla bizler fitratımızda bir sürü olumlu ve olumsuz davranışa meyilliyiz. Fakat hangi davranışı sergileyeceğimiz bizlerin tercihi olduğuna göre tam olarak burada birbirimizden ayrılıyor. Yani beni suçtan alıkoyan o şey ne ise diğerini neden vazgeçiremedi? Ya da o diğeri dediğimiz suçlunun sosyal ahlakı nasıl bizden bu kadar farklı bir hâle gelebildi?

Psikanalize göre kişi süper ego ve ego gelişiminin yetersiz olması durumunda dürtülerini barındıran alt benliğini kontrol edemediğinde suç işler. Daha açık bir ifade ile çok gelişmiş alt benlik denetim altına alınamadığı zaman kişiye suç işletmektedir.

Psikiyatri ise suçu değil, suçluyu açıklar. Mesela şizofreni bir endojen psikoz durumudur ve bu hastalığın temel belirtisi normal bir insanda neşe, heyecan, üzüntü, merhamet gibi duygular uyandıran olaylarda tepki vermemek ve duygusuz kalmaktır. Bu duruma "duygusal kütlük" adı verilir. İşte bu duygusal yoksunluk kişinin başka birine zarar verme düşüncesinin en ufak boyutunda bile tehlikeli hâle gelip katil bir kişilik oluşturabilir.

Şizofreni dışında mani-depresif hastalık ve paranoya adını verdiğimiz psikoz hastalıklar da ne yazık ki hastaya suç herhangi bir davranışı çok kolay yaptırabilir. Mani-depresif hastaları mani ve melankoli olmak üzere 2 ayrı hâle sahiptirler. Maninin şiddetli hâli kişiyi daha saldırgan bir hâle getirir ve bu saldırganlık sonucunda istenmeyen durumlar ortaya çıkabilir. Daha birçok psikoz ve nevroz hastalık ile örnekler çoğaltılabilir.

Peki o zaman suç işlemek düşündüğümüz kadar da kişinin kendi ellerinde olmayan bir durum olabilir mi? Ancak bu soruyu düşünmek beraberinde herkese var olan adalet anlayışını da sorgulatabilir. Haliyle bu durum hem toplum içerisinde hem de yönetimde karışıklığa yol açabilir. Suçluyu suça teşvik eden ve onu sağlıklı düşünce yapısından ayıran öznenin sadece toplum olduğu düşüncesi de çıkışı olmayan karmaşık bir yoldur bana kalırsa. Çünkü psikolojik nedenleri incelediğimizde bu hastalıkların bazılarının beyin fonksiyonlu olduğunu görebiliyoruz.

Yani her ne kadar meyilli olsak da bir bireyin suç işlemek için önce bunu bilinçli bir şekilde tercih etmesi gerektiğinin farkındayız. Aynı zamanda bazı bireylerin de çevresinden ve içine doğduğu hayatın şartlarından olumsuz bir şekilde etkilenip hayatına bunu ister istemez yansıttığını biliyoruz. Yani suçu tanımlayabiliyoruz, suçun nedenlerini anlıyoruz. Fakat ya suçlular gerçekten kafamızda çizdiğimiz kadar düz çizgiler ile ayrılmamışsa birbirinden ve hatta normal birinden...

Bir "Çocuk Kalbi" Burukluğu

MEDİNE SATUKBUĞRA

7 yaşında bir çocuk düşünün, bir yolculuk sonucu hayatı değişen... Çok böyle örnek. Bir nazlı vatan gülü sanki içinde, hep yeşeren çiçekler olan. Göğsü baktığında içindeki hayalleri canlanan... Derin bir nefes anlatır belki her şeyi, belki de o sessiz gözyaşları ya da içindeki o susmayan sesler. Tüm istediği anlaşılmak, yargılanmamak ya da biraz olsun destek olan o minik kalp ve taşıdığı tüm kırıklıklar. Sonrasında gelen olgunluk, yorgunluk ve ağır sorumluluk... Masal mı? O kadar gerçek ki keşke masal olsa. Kolay sanılır, keyfi sanılır bilmezsen eğer gerçeği, istediğin sanılır. Böyle düşünülebilir tabii ancak o çocuk için tam bir hayal kırıklığı olan bir düşünce bu.

Siz de akrabalarını sevemeyenlerden misiniz? Belki bir 10 yıl uzak kalsanız, yine sevmez, özlemez miydiniz? Sadece kişiler mi ah keşke. Ya o topraklar, şehirler, anılar ve kalan her şey...Boğazımda bir düğüm, gözümde bir damla yaş, dil ve kelimeler, hasret, kolay mı? Soruyorum size! Gerçekten kolay mı bitmemiş bir ömrün yarısını o hayallerde bırakmak. O gök mavisine hasret kalmak.

Adalet ve Zulüm

AHMET ARIF MISIRLI

Adalet nedir, daha doğrusu neydi? Şimdi ne oldu? Zulüm neydi, şimdi ne?

Eskiden adalet, haklıya hakkını vermektir. Zulüm ise buna engel olmaktır. Peki, şimdi? Günümüzde adalet, artık zulmün kılıfı olmuş durumda. Adalet adı altında zulüm uygulanıyor.

Örnek olarak ülkemizden bir durumu ele alalım: "Kadının beyanı esastır." ilkesi. Bu ilke, "Kadın kendi namusu üzerine yalan söylemez." anlayışına dayanıyor. Ancak bu, namuslu erkek ve kadınlar için bir zulümdür. Neden mi? Çünkü bir kişi, kendi namusu üzerine yalan konuşabilir ve bu yalanı sebebiyle namuslu bir erkeğin hayatı altüst olabilir. O erkek ya ömür boyu maddi ceza ödeyecek ya da uzun yıllar hapis yatacaktır. Anayasa'ya göre bu bir adalet uygulamasıdır. Ama gerçekten adalet midir?

Yakın coğrafyamıza bakalım. Afganistan'da yaşananlar... Amerikan ekonomisine zarar vermek üzere gerçekleştirilen ve 3.000 kişinin ölümüyle sonuçlanan 11 Eylül Saldırısı'nı zulüm olarak gösterenler, milyonlarca insanın

ölmesine ve 2 milyon çocuğun yetim kalmasına neden olan Afganistan işgalini "adalet" olarak sundular. Bu, gerçekten adalet mi?

Ya Suriye? 13 yıl boyunca süren Sünni katliamını bize "iç güvenlik meselesi" olarak anlatılar. "Bu, Hz. Hüseyin'in intikamıdır." dediler. "Bu, adalettir." dediler. Ancak bugün, Suriye halkını tehdit edenlere, öldürenlere uygulanan cezaları "zulüm" olarak göstermeye çalışıyorlar.

Peki, bu adil mi?

Ya Gazze? Gazze'deki çocuklara adalet adı altında yapılanlar... Hamas'ı "sözde terör" örgütünü bitirmek adına şehit edilen Gazzeliler... Peki, bu adil mi? Birleşmiş Milletlere göre adil. Peki, ey vicdan sahibi insan, sana soruyorum: Bu adil mi?

kapanışı bir ayetikerime ile yapıyorum:

"Ne oluyor size, ey müşrikler? Nasıl böyle sine çarpık bir mantık yürütüyor, ne kadar çirkin hüküm veriyorsunuz?"¹

¹ Saffat Suresi, 154.ayet.

ADALET VE ZULÜM

EBUBEKİR UBİN

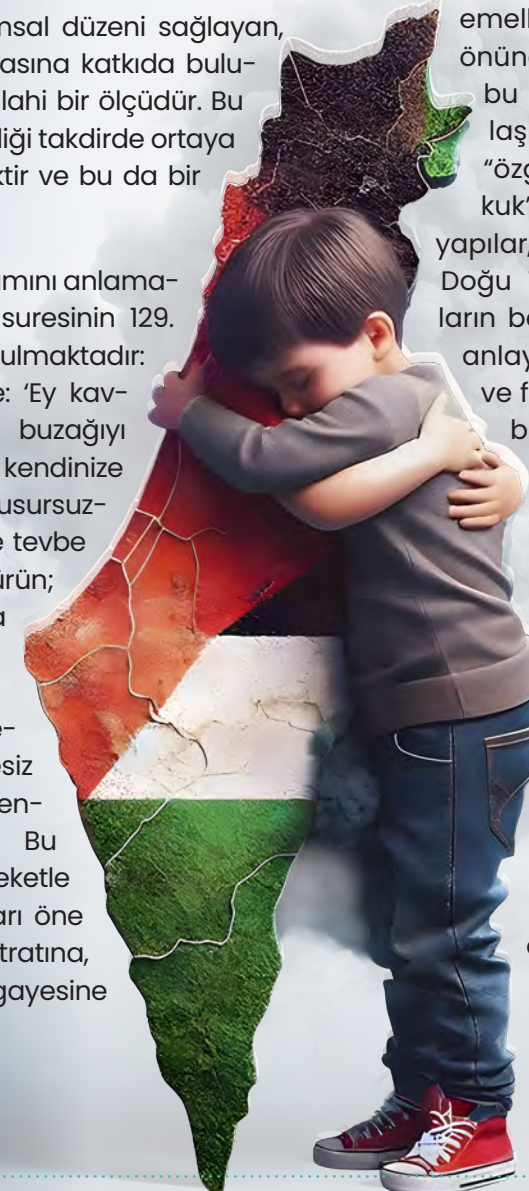
Nedir bu insan hayatını en derin şekilde etkileyen iki kavram? Bu iki kavramı daha anlamlı hâle getirebilmek için, rehberlerin rehberi, indirilenlerin en hayırlısı, sözlerin en beliği olan Kur'an-ı Kerim'deki bazı ayetlere bakalım. Mâide suresi 8. ayetinde "Ey iman edenler! Allah için hakkı ayakta tutan ve adaletle şahitlik eden kimseler olun. Bir topluluğa duyduğunuz öfke, sakın sizi adaletsiz davranmaya sevk etmesin! Adaletli olun, takvaya en uygun olan budur. Allah'a karşı gelmekten sakının. Şüphesiz Allah, bütün yaptıklarınızdan haberdardır." buyrulmaktadır. Bu ayetten çıkarabileceğimiz çıkarımlarla adaletin tanımı şudur: Adalet; toplumsal düzeni sağlayan, ahlaki yapının oluşmasına katkıda bulunan, birliği diri tutan ilahi bir ölçüdür. Bu ölçüye riayet edilmediği takdirde ortaya çıkan şey, adaletsizliktir ve bu da bir bakıma zulümdür.

Şimdi ise zulüm kavramını anlamaya çalışalım. En'am suresinin 129. ayetinde şöyle buyrulmaktadır: "Hani Musa, kavmine: 'Ey kavimim! Gerçekten siz, buzağıyı (tanrı) edinmekle kendinize zulmettiniz. Hemen, kusursuzca yaratan Rabbinize tevbe edip nefislerinizi öldürün; bu, yaratıcınız katında sizin için daha hayırlıdır.' demişti. Bunun üzerine Allah, tevbelerinizi kabul etti. Şüphesiz O, tevbeleri kabul edendir, merhametlidir." Bu ayetikerimeden hareketle zulüm; nefsanî arzuları öne alarak kişinin kendi fitratına, hakikate ve yaratılış gayesine

karşı çıkması, yani insanın kendi kendine yaptığı bir haksızlık şeklinde tanımlanabilir.

Birbirine zıt bu iki kavrama daha geniş bir perspektiften baktığımızda, adalet insanı insan yapan temel değerken zulüm, aşağılık bir duruma düşmeyi sağlayan sapmadır. Ne var ki günümüzde adalet ve zulüm kavramları çoğu zaman modern ve dinî olarak iki ayrı kategoriye ayrılmaktadır. Ancak bu ayırım, hakikati yansıtmamakla beraber aldatıcıdır. Çünkü bugün modern ve çağdaş sistemler altında şekillenmiş birçok adalet anlayışı, ne yazık ki işlevsiz kalmış ve asıl emellerinin adalet olmadığı gözler önüne serilmiştir. Hatta çoğu zaman bu sistemler, zulmün kurumsallaşmış hâline bürünmüştür. Sözde "özgürlük", "insan hakları" ve "hukuk" adı altında adaleti öğreten yapılar, bugün Gazze'de, Yemen'de, Doğu Türkistan'da yapılan katliamların başaktörleri hâline gelmiştir. Bu anlayışların temelinde fitne, haset ve fesat tohumları bulunmaktadır; bu yüzden dünyada zulüm git-tikçe artmaktadır.

Sonuç olarak açıkça anlaşılmaktadır ki hakiki adalet, barışın ve huzurun temeli olan İslam'da yer alan adalettir. Zulüm ise ancak bu anlayışın hâkim olduğu toplumlarda son bulabilir. İnsanlığın yeniden adaletle kavuşabilmesi için, modern sloganlardan değil, Kur'an'ın hakikatinden beslenen bir adalet anlayışına dönmesi şarttır.

İSLAM AHLAK

Felsefesinde

Temel Erdemler

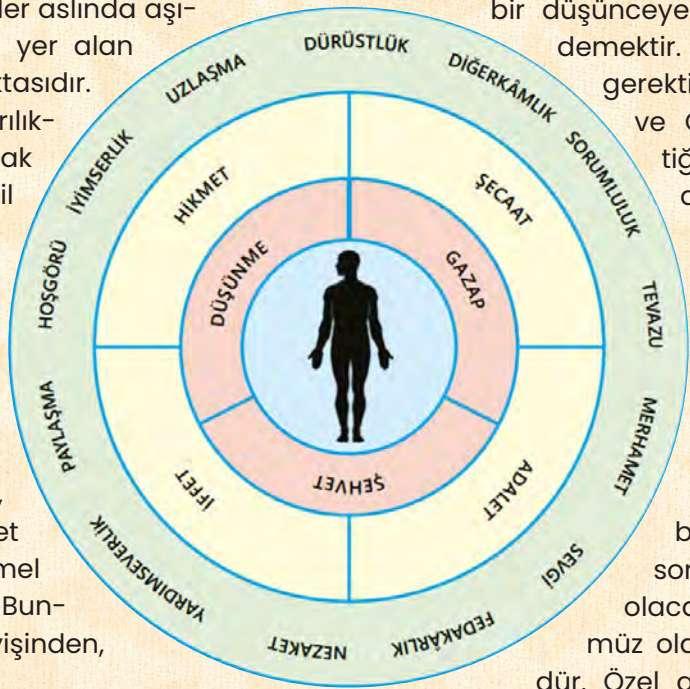
Halid KURTOĞLU
Meslek Dersleri Öğretmeni

Ahlak; insanın iyi veya kötü olarak vassıflandırılmasına yol açan manevi nitelikleri, huyları ve bunların etkisiyle ortaya koyduğu iradeli davranışlar bütünüdür.¹ Güzel ahlaklı veya kötü ahlaklı insan olabilir ama ahlaksız insan olamaz. Güzel ahlak; bizi iyi davranmaya teşvik eden, kötü ve çirkin davranışlardan uzak tutan, benliğimize yerleşmiş güçtür. Varlıklar içinde davranışlarını ahlaki açıdan sorgulayarak onların bazılarını iyi bazılarını da kötü diye nitelendiren tek varlık biz insanlarız. Neyin iyi, neyin kötü olduğuna ise içinde yaşadığımız toplumda yerleşik olan ahlaki değer yargılarına göre karar veririz. Her toplumda o toplumun değerlerine uygun davranışlar iyi, bu değerlere uygun olmayan davranışlar ise kötü olarak nitelendirilir. Güzel ahlakın gereği olan bütün erdemler aslında aşırılıkların ortasında yer alan itidal (denge) noktasıdır. İslam, insana aşırılıklardan uzaklaşarak dengeli ve mutedil davranmayı telkin eder. Bu sebeple denebilir ki İslam ahlakı, denge ahlakıdır. Müslüman ahlak felsefecilerine göre insanın düşünme, gazap ve şehvet olmak üzere üç temel yeteneği vardır. Bunların dengeli işleyişinden,

şu dört temel erdem ortaya çıkar: Hikmet (bilgelik), şecaat (cesaret), adalet ve iffet. Diğer bütün erdemler bu dört erdemin yansımalarıdır. Şimdi bu dört temel erdemi ve bunların yansımaları olan diğer bazı erdemleri görelim.

Adalet

Adalet, bütün dinlerin ve hukuk sistemlerinin en önemli kavramıdır. Adalet kavramını biri genel diğeri özel olmak üzere iki boyutta değerlendirebiliriz. Genel anlamda adalet, "her şeyi yerli yerine koymak"tır. Mesela Allah'ı Allah olarak tanımak adalettir. O'na şirk koşmak Kur'an'da en büyük zulüm olarak ifade edilir. Zulüm adaletin zıddıdır. Zira şirk koşan kişi, hiçbir eksiklik ve ortak kabul etmesi düşümlenemeyecek olan Allah hakkında yanlış bir düşünceye ve inanca sapmış demektir. Yani Allah'ı olması gerektiği gibi tanımayarak ve O'na olması gerektiği gibi inanmayarak adaletten sapmış olmaktadır. Yaşadığımız dünyayı atalarımızdan emanet alıp bir süre onda yaşadıkten sonra bizden sonrakı nesle dünyayı düzgün bir şekilde bırakmak adalet, onu sonsuza kadar sahip olacağımız kendi mülkümüz olarak görmek zulümdür. Özel anlamda ise adalet,

¹ Mustafa Çağrı, "Ahlak", TDVİA, c. 2, İstanbul: TDV, 1989, s. 1.

insanlar arası ilişkilerde hakkaniyete uygun davranmak, menfaat, yakınlık, düşmanlık, ön yargı vb. duyguların etkisinde kalmadan her hakkı hak sahibine vermektir. Hak denildiğinde, sadece maddi şeyler anlaşılmalıdır. Her insanın maddi hakları olduğu gibi manevi hakları da vardır. Mesela onurlu yaşamak her insanın hakkıdır. Dini, dili, ırkı, rengi ne olursa olsun tüm insanları Allah'ın yarattığı en değerli varlık olarak görüp her insanın onuruna ve izzetine saygılı olmak adalet; onları küçümsemek ve onların onurunu rencide edecek davranışlar sergilemek ya da doğuştan getirdikleri haklarını ellerinden almak zulümdür. Adaletin eşitlikle yakın ilgisi varsa da ikisi aynı şey değildir. Adalet, herkesin her konuda eşit olması değil, ehliyeti ve işe liyakati ölçüsünde hak sahibinin hakkını elde etmesidir.² Bir iş yerinde çalışan herkesin aynı ücreti alması eşitliğe uygundur ama adaletle uygun değildir. Çünkü her insanın kabiliyeti, becerisi farklı farklıdır. Bu iş yerinde herkese aynı ücreti vermek, daha çok çalışan ve daha çok üreten insanlara zulüm olur.

Her insanın iç dünyasının derinliklerinde güçlü bir adalet duygusu vardır. İnsan, kendisine karşı yapılan haksızlığın ne kadar kötü bir şey olduğunu hissettiği gibi kendisinin başkasına haksızlık yapmasının da ne kadar çirkin bir şey olduğunu içten içe hisseder. Ama o; kıskançlık, bencillik, kibir, düşmanlık gibi olumsuz duyguların etkisiyle başkalarına haksızlık edebilmektedir. Erdemli insan sadece kendi lehine olduğunda değil kendi aleyhine bile olsa adaleti talep eden ve uygulayan kimsedir. Sevgili Peygamberimiz bu konuda şöyle buyurur: "Kendi aleyhine bile olsa hakkı söyle."

² Hayati Hökelekli, "Adalet", DEM DERGİ, (5. sayı), 2007, s. 132-137

Hikmet

Dilimize, bilgelik diye çevrilen hikmet, her şeyi "ne ise o olarak bilmek ve tarif etmek"tir. Yani varlıkları, hayatı, olayları, kavramları tam da olması gerektiği gibi anlamak ve tanımdır. Bilgeliliğin zirvesi, insanın kendisini ve kendisini yoktan var eden yaratıcısını tanımasıdır. İnsanı bilgeliliğe taşıyacak en önemli iki araçtan biri selim akıl, diğeri ise sahih bilgidir. Aklimız sayesinde Allah tarafından muhatap kabul edilip dinî sorumluluklarla mükellef oluruz. Hikmeti elde etmenin temel şartı ise Allah'ın insana verdiği en büyük nimet olan akıl, yine O'nun verdiği vahyin ışığında doğru kullanmak, her konuda "niçin" ve "nasıl" sorularını sorarak o sorulara cevap aramaktır. Akıl, ancak yerinde ve doğru kullanıldığında insanı hikmet erdemine ulaştırır. Bilge insan, eşyanın ve olayların sadece görünen yüzünü değil görünmeyen yüzünü, aslını ve hakikatini de görür. Bir defasında "Ya Rabbi! Bana eşyanın hakikatini göster." diye dua eden Peygamber Efendimiz, müminin eşyaya ve olaylara bakışını "feraset" kavramıyla tarif ederek şöyle buyurur: "Müminin ferasetinden sakının. Çünkü o Allah'ın nuruyla bakar."

İffet

İffet; yeme, içme ve diğer bedenî hazlar konusunda ölçülü olma, aşırı istekleri bastırıp dinin ve aklın buyruğu altına sokmak suretiyle kazanılan erdemdir.³ İffet erdemi için de iki aşırı uç söz konusudur. Bunlardan biri, nefsin arzularının peşine takılıp ölçüsüzce bu istekleri yerine getirmek, diğeri ise insana verilen nimetlerden meşru ölçüler içerisinde

³ Dinî Terimler Sözlüğü

faydalanmaktan yüz çevirmektir. İffet; insanın Allah, tabiat ve eşya karşısında haddini ve sorumluluklarını bilmesi ve idrak etmesidir. İffetli insan, hiç kimsenin görmediği yerlerde bile kendisini gören bir Rabbi'nin ve yapıp ettiği her şeyi yazıp kaydeden yazıcı meleklerin varlığını bilerek her türlü çirkinlik ve kötülükten uzak duran kimsedir. Bizleri yoktan var eden, dolayısıyla bizi en iyi tanıyan, eğilimlerimizi ve zaafılarımızı en iyi bilen Allah Teala, diğer insanlarla kuracağımız ilişkilerin ölçülerini de koymuştur. Kişinin anne babasıyla, akrabalarıyla, eşyle, çocuklarıyla ve toplumdaki diğer insanlarla kuracağı ilişkilerin her birindeki ölçüler birbirinden farklıdır. Aralarındaki kan bağı sebebiyle birbirleri ile evlenmeleri yasak olan çok yakın akrabalara ve nikâh akdi ile birbirine eş olmuş insanlara mahrem denir. İslam'a göre bir erkek için annesi, kızları, büyük anneleri, kız kardeşleri, yeğenleri, hala ve teyzeleri ile hanımı; kadın için ise babası, oğulları, dedeleri, amcası, dayısı, yeğenleri ve erkek kardeşleri ile kocası mahremdir. Mahrem olanlar dışındaki diğer insanlara namahrem denir. Yetişkin bir Müslüman'ın namahremi olan insanlara dokunması, onların yanında tesettür ölçülerine uygun olmayan kıyafetlerle bulunması ve kendilerinden başka hiç kimsenin bulunmadığı تنها yerlerde iki kişi olarak baş başa bulunmaları dinen doğru değildir, haramdır. İffeti muhafaza etmek ancak hayâ duygusuyla mümkündür.

Hayâ; kişinin, Allah'a olan içten sevgi ve saygısından dolayı, kötü, çirkin, ahlak dışı ve günah olan davranışlardan rahatsız olup onlardan kaçınmasıdır.⁴ Hayâ, yani utanma duygusu, insana özgü bir duygudur. Hayâsızlık, yaratılış gayesini ve hikmetini unutmak demektir. Hayâ erdemi, insanın diğer insanlarla ilişkilerinde belli ölçülere riayet etmesini zorunlu kılar. Bu ölçülerden biri mahremiyet ölçüsüdür.

İnsanların peygamberlerden öğrendikleri sözlerden biri de: "Utanmazsan dilediğini yap!" sözüdür.⁵

4 Dini Terimler Sözlüğü

5 Buhârî, Ehadisü'l-Enbiyâ, 54.

“**De ki: Rabbim açık ve gizli bütün çirkinlikleri, günahı ve haddi aşmayı haram kılmıştır.**”⁶

Şecaat

Sözlükte "cesaret, yiğitlik, kahramanlık" gibi anlamlara gelen şecaat kelimesi, ahlak literatüründe öfke (gazap) duygusunun akla itaat etmek suretiyle kazandığı dengeli hâli ifade etmek için kullanılır. Bazen saldırganlıkla korkaklığın orta noktası, bazen de korkaklığın karşıtı olarak gösterilir.⁷ Şecaat; kişinin, canını, malını ve kutsal değerlerini koruması gerektiğinde hiçbir şeyden korkmadan, her türlü tehlikeyi göze alarak metin olması, cesur davranmasıdır. Cesur olması gereken yerde korkak davranan insan, hakkını koruyamadığı gibi hakkıyla beraber izetini ve şerefini de kaybeder. Mesela ancak cesur insanlar çocuklarına üzerinde özgürce yaşayabilecekleri bir vatan bırakabilirler. Bir mümin için cesaretin kaynağı Allah'a olan güçlü imandır. Korkaklık ise maneviyatın zayıf olmasından kaynaklanır. Her erdemde olduğu gibi şecaat de iki aşırı uç arasındaki itidal noktasıdır. Bu iki aşırı uçtan biri korkaklık diğeri ise saldırganlıktır. Erdemli insan hiçbir şeyden korkmayan insan değil, korkması gereken şeylerden korkan ama korkmaması gereken şeylerden korkmayan insandır. Kutsal değerleri söz konusu olduğunda ölümden bile korkmayan ama haksız yere bir karıncayı bile incitmekten korkan insan erdemli insandır. Vatani, milleti, dini söz konusu olduğunda tankın önüne yatarak bedenini tanka siper etmek şecaattir ama trafikte aşırı hız yaparak kendi canını ve trafikteki diğer insanların canını tehlikeye atmak zulümdür.

6 Araf suresi, 33. ayet.

7 Mustafa Çağrı, "Şecaat", TDVİA, c. 38, İstanbul: TDV, 2010, s. 402-403.

İNFAK

Yusuf DOĞAN

Meslek Dersleri Öğretmeni

Sözlükte malı veya parayı elden çıkarmak anlamına gelen infak, İslam'da Allah rızası için yapılan her türlü hayır için kullanılan genel bir kavramdır. Farz olan zekât da sünnet olan sadaka da infak kavramı içinde yer alır. Kur'an-ı Kerim 72 yerde müminlere infak etmeyi emreder. Muttaki bir mümin ve salih bir kul olmak için infak etmek, Müslümanların üzerine bir vecibedir.

İslam sosyal adaleti sağlayan bir dindir. Zekât ve sadaka gibi ibadetler toplumda gelir adaletsizliği ve buna bağlı olarak ortaya çıkabilecek pek çok eşitsizliği ortadan

kaldırır. Infak, bir toplumda üst gelir grubu ile alt gelir grubu arasındaki köprüdür. Toplumsal uzlaş, barış ve refahın teminatıdır. Bugünün dünyasında, gelir dağılımındaki adaletsizlik göz önüne alındığında İslam'ın ne kadar evrensel bir din olduğu ortaya çıkmaktadır. Dünyadaki servetin çok büyük bir kısmının küçük bir azınlıkta bulunması, nüfusun büyük çoğunluğun ise açlık sınırı altında yaşaması günümüz dünyasının en büyük problemlerinden biridir. İslam'ın ise insanın para kazanma, servet edinme ve servet biriktirme hırsına karşı ortaya koyduğu teklif infaktır.

İnsan doğası gereği aciz ve zayıf bir varlıktır. Infak etmek ise hem vereni hem alanı güçlendirir. Yüce Allah "Mallarını Allah yolunda hayra verip de sonra başa kakmayan, alanların gönlünü kırmayan kimselerin, Rabb'leri katında mükafatları vardır. Onlara korku yoktur, onlar üzülmeyeceklerdir." buyurmaktadır.¹ Cimri korkaktır. Gelecek kaygısından ve servetinin bitmesinden korkar. Kuran'da bu kişiler için "İşte sizler, Allah yolunda infak etmeye çağırılıyorsunuz. İçinizden kiminiz cimrilik ediyor. Ama cimrilik eden bilsin ki, ancak kendisine cimrilik etmiş olur."

1 Bakara suresi 262.ayet.

buyrulmuştur.² Peygamberimiz cimrilik ve korkaklıktan Allah'a sığınır. Eline dünyalık bir şey geçince ihtiyaç sahiplerine dağıtır, biriktirmezdi. Vefat ettiği zaman günlük hayatta kullandığı birkaç eşya dışında bir mal bırakmamıştı. O ümmetine miras olarak Kur'an-ı Kerim'i ve sünneti bıraktı. Veren el, alan elden üstündür buyurarak paylaşmayı hayatın merkezine koydu. Dünya hayatını, bir yolcunun bir ağaç gölgesinde dinlemesine benzeterek buranın geçici, yapılan her türlü sadakanın ise kalıcı olduğunu bizlere öğretti.

Sahabe efendilerimiz de sadaka ve infakta birbirleriyle yarışarlardı. Hz. Ömer şöyle anlatıyor: Peygamber Efendimiz (sav) bir gün bizlere sadaka vermemizi emretti. O sıralarda mal bakımından oldukça zengindim. Kendi kendime: "Eğer Ebû Bekir'i geçebilmem mukadderse bu ancak bugün olabilir." dedim ve malımın yarısını getirdim. Hz. Peygamber (sav), "Aile efradına bir şey bıraktın mı?" diye sordular. "Evet, onlara da bir şeyler bıraktım." dedim. Ne kadar bıraktığımı sorduklarında da "Bunun kadar da onlara bıraktım." cevabını verdim. Biraz sonra da Ebû Bekir geldi.

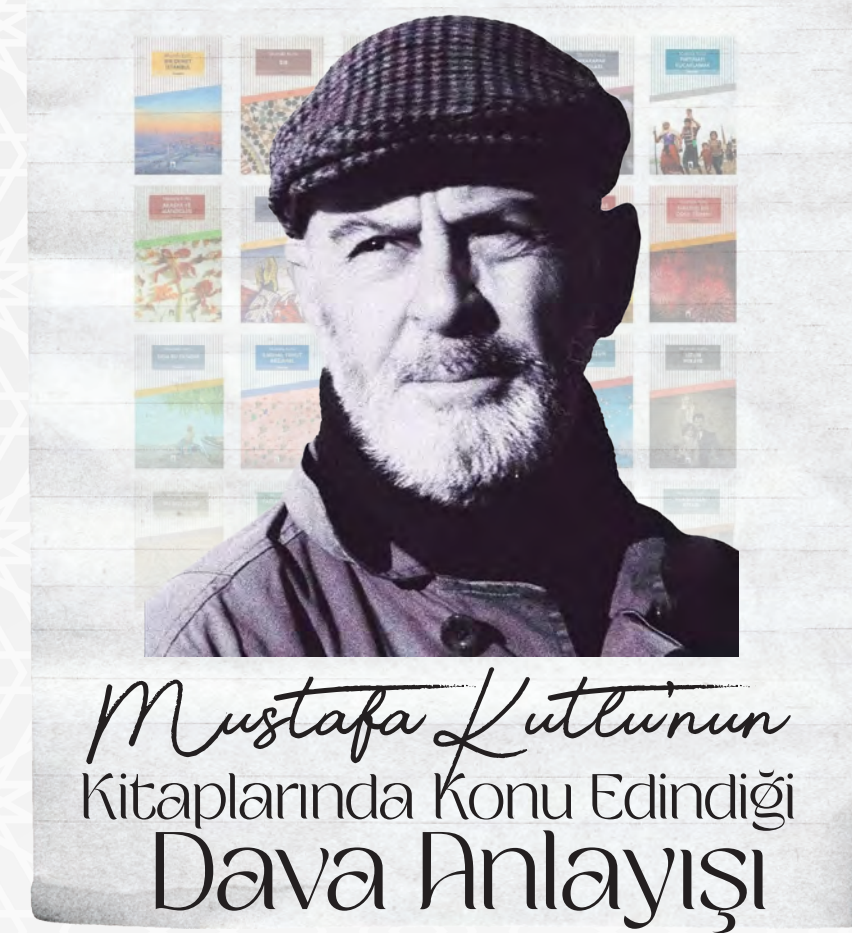
2 Muhammed suresi 38. Ayet.

H. Peygamber (sav) ona da: "Ey Ebû Bekir! Sen aile efradına ne bıraktın?" dediler. O da "Onlara Allah'ı ve O'nun Resulünü bıraktım." dedi. Bunun üzerine onu hiçbir zaman geçemeyeceğimi anladım.³

Infak etmek bir Müslüman için senede bir defa belli günlerde verilecek bir mal, bir para değil bir hayat tarzıdır. Zengini fakiri yoktur. Peygamberimiz bir hadisinde "Yarım hurma ile de olsa ateşten korunun. Bunu da bulamazsanız, gönül alıcı güzel sözler söyleyin."⁴ buyurmuştur. Yani infak etmek çoktan azı vermek değil, var olandan vermektir. Bir nicelik değil nitelik meselesidir. Sadece zengin değil, tüm Müslümanların kulluk vazifesidir. Verene de alana da değer katmaktır. Eşinin, çocuğunun, dostunun, kardeşinin, komşunun derdine ortak olmaktır. Bir taş var ise altına el koymaktır. Bir çocuğun başını merhamet ile okşamaktır. Çağımız insanının aman ya bana ne, bir bana mı kaldı, dediği birçok şeyi yapmaktır. Yoldan bir yayaya veya araca zarar verebilecek nesneyi kaldırmaktır. Kuşlar meyvelerinden yiyebilsin diye fidan dikmektir. Asık suratlı bu çağda inancından güç alarak tebessüm etmektir. Infak etmek demek insan olmaktır.

3 Ebu Davud, Tirmizi.

4 Buhari

Zeynep ÖZBAY

Mutlak evrendeki tüm canlılar doğar, büyür, gelişir, değişir ve ölür. Peki bu gerçekten böyle midir? Doğar, dünyaya gözlerini açar ve en temel dürtü olan yaşama içgüdüleriyle yaşama tutunur. Ve bu ölçüde hayatını idame ettirir. *Nihayetinde yadsınamaz bir gerçek olan ölümün kara mürekkebi sayfaya damladığında yaşadıklarımız anlamsızlaşır ve evrendeki bir toz tanesi gibi silinir gider mi yoksa asıl o zaman mı anlam kazanır?* Mustafa Kutlu'yu ilk okuduğumda aklımda bu soru yer etmişti. Biz kimiz, ne için geldik, nereye gidiyoruz ve tam şu anda ne yapıyoruz? Sanırım kendisi de bu soruya cevap bulamadığındandır ki hemen hemen her eserine bazen ağır bazen akıcı üslubuyla yavaş yavaş işlemiş ve zaman kavramının üzerinde düşünmemizi sağlamıştır Kutlu. Zira "Bu Böyledir" adlı eserinde Süleyman, eşi Zinnure ve kızı Fatma; eğlenmek için geldikleri, ışıklarına aldandıkları lunaparkta Süleyman geçmişte tekrardan yaşayarak, hatırlayarak şimdiki halini sorguluyor. Süleyman yenildi mi peki? Herkesin kendi işlerine daldığı, zamanı geldiğinde ışıkları

sönecek olan dünyayı reddedip tefekkür ederek yaşadıklarını sorgulamaya başladığı zaman hapis mi kaldı yoksa zincirlerinden kurtularak özgür mü oldu? Bunu öğrenmek için kendi lunaparkımızdaki çıkışa giden yolu haz peşinde koşma gibi sadece dünyevi hislerden oluşturmak yerine tefekkür, sabır ve uğruna savaştığımız bir amaç üzerine kurmak bizi asıl doyuma ulaştıracak şeyin ta kendisidir.

"Ölüme ağlama kalbe bak. Hata ve isyan ile isyan ve taat ile neşeli değilsin zaten ölüsün." Ne kadar sürer bu arayışlar? Bitmek bilmeyen hasretler yaşamadığımızı, yaşadıklarımıza ve yaşayacaklarımıza...

Kutlu, aynı zamanda modern çağın bize dayattığı zaruretleri eleştirmiş ve bunun getirileri sonucunda insanların kendi özünü kaybettiğinden yakınmıştır. Oysaki benliği olan bir insan özünü kaybetmez. Benliği olmayan bir insansa sistemin kölesi olmaya mahkûmdur. Malına, mülküne düşkünsün kaybettiğindeyse melal içindesin. Bu senin gözlerini kör, kalbini zehir etmiş. Oysaki duymaz mısın ruhundan yükselen çürümüş kokunu, içindeki

yoksulluğu. “Kim nefsinin cimri ve bencil tutkularından korunmuşsa işte onlar felah bulanlardır.”¹ Ve bazen de tek kelimede saklıdır hissettiklerimiz, umutlarımız, kurtuluşumuz.

İnançlarımızı rehber edindiğimiz bu yolda tek bir kişinin etrafında toplanmak ve onu yüceltmek aslolan değildir. Zamanla tasavvufun aslolanın ne olduğunu unutup sembolik, sadece şekliye döküldüğünde kim olduğunu unutup benliğinden koparak savunulan ilkeler de değişir, unutulur. Umut, azim ve millî şuurla harlanan ateş, hayatın zarureti ve verdiğimiz tavizlerle söndü. Hayatın yükü insanlara daha ağır gelmeye başlamış, özünden, ideallerinden kaçıp yozlaşmaya uğramışlardır. Bunun sebeplerinden biri de sağlam bir temelin olmamasından kaynaklanıyor. Temeli sağlam olmayan bir binanın depremde yıkılması gibidir. Bu durumda kendimizi ve bizden sonrakileri suçlamak ya da durumu kadere atmak yerine bu savrukluğa uygun çözümler bulmak sağlam bir temel oluşmasını sağlar. Böylece gelen herhangi darbeye, zorunluluklara karşın yıkılmadan tek birlik oluşarak dimdik durabiliriz. Ve bunu yaparken bir şahsın değil ilkenin çevresinde şekillenmek asıl tasavvuf anlayışıdır.

Ancak bu şekilde modern çağ dediğimiz hayatın getirileri ya da verdiğimiz tavizler, hiçbir şey içimizde harmanlanan dava ateşinin üzerinde gelmez. *Çünkü bizler artık davanın yılmaz erleriyiz ve bu dava bizim omzumuzda yükselecek.* Davamız bize göre değil biz davamıza göre şekil alırız. Ve hakikatin üzerine çekilen kara perde yırtılarak gerçekler en yalın haliyle ortaya çıkar. İşte bu hak ile batıl arasındaki en gerçek sırdır...

Ve hepimiz Hak ile batıl arasındaki ince çizgi- de yürüyoruz. Bir süre sonra anlarız ki üzerinde yürüdüğümüz o ip urgan olup boynumuza asılmış. Buna alıştık, alıştım. Bağdırmaktan vazgeçmeyeceğim, sesimi duyurana kadar. O ince çizgide aslında ne kadar büyük uçurumların olduğunu anlatana kadar. Çünkü ben bunun için varım. Biz bunun için varız. Bedenimiz değil, fikirlerimiz, inançlarımız

yaşadığı sürece var olmaya hep de devam edeceğiz. Buna mecburuz yoksa masallarla uyutulmakla geçer ömrümüz.

Peki, masallarla uyutulmak mı yoksa hakikatın buzlu suları ile yıkanmak mı? Bence en iyisi kulağım sağır, gözlerim kör sarayda beni alacak keloğlanı beklemek. Ama bu başka bir uzun hikâye, başka bir zaman yazılmalı.

Hayat güzeldir. Hayat... Güzeli midir? Hayatı yaşamaya değer kılan güzelliği değil, umutlarımızdan inşa ettiğimiz yıkık dökük binanın bacasından tüten ve hiçliğe karışan duygularımızdır...

Ben bir hayat istiyorum, içinde masalların olduğu, Gerçeklerin üzerindeki perdenin yırtıldığı, Gözlerimi aydınlık bir dünyaya açtığım, Kulaklarımı şiirle, hoş müziklerle dolduran Kalbimin aşkla, mutlulukla, samimiyetle olduğu

İçinde gözyaşının, savaşın olmadığı bir hayat istiyorum.

Tesadüfün tatlı esintisini, hüznün acı matemini...

Lakin bu başka bir hayattır başka bir zaman yaşanmalı.

İşte, Mustafa Kutlu eserlerinde bize yeni bir bakış açısı, fikir ve uğruna savaşacağımız bir amaç, gaye kazandırır.

Ve sönen ateşin külleri en yakıcı hâliyle tekrar bizim için yanmaya başlar. Geriye kalan ya tahammül ya sefer...

Şeyh Gâlib Dede'nin BİR GAZELİ ÜZERİNE

Yunus BAŞAR

Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

Hayattaki işaretler kimine gizli kimine aşikâr. Gönül gözünden habersizlere işaretlerin yüzü daima gizli. Kafa gözünden başka göz bilmeyen günümüz insanı bu hâlden memnun olduğunu gösteriyor. Bugün böyle bir gösterme çabası söz konusu. Sözelimi mutlu olduğunu göstermeye çalışan insanların gerçekten mutlu olduğuna inanmıyoruz çünkü suni çabaları gözümüzün önünde. Gösteriştin ve beğenilmekten başka gayesi olmadan gün süren insanın ruhi bunalımı da hakikat. Böyle olunca da gizli olan, hayatın içinde olup da dikkatli bir nazarla, geniş bir anlayışla fark edilebilecek inceliklere yabancı kalınıyor.

Her bir an, ufak bir zaman yahut geniş bir vakit daima olanın ve bulunanın ötesinde bir şeyler fısıldar insana fakat her insanda bu fısıldamayı fark edecek istidat yoktur. Aynı manzarayı seyrettiği hâlde aynı detaylara vâkıf olamayan iki insanın durumu nasılsa hayatı okumadaki durum da aynıdır. Aynı sıkıntıyla yüzleşen iki insanda sabrederek veya isyan ederek sıkıntıyı aşma çabası görebiliriz. Bu tavır ve tepki farklılığının temeli esasında insanın hayata bakışında ve hayatı okumasında gizlidir. Eskilerin “nazar” dediği irfani kavram tam da burada anlam kazanıyor. Sultan I. Ahmed'in bir mısrasında¹ ehlidilin bir nazarla toprağı altın ve gümüş eyleyeceğinden bahsetmesi aslında ehlidil dediğimiz ariflerin toprağı, dünyaya ve hayata bakışlarıyla ilgilidir. Hayatı gönül penceresinden okumuş ve bizlere pek çok yol haritası bırakmış Şeyh Gâlib Dede'mize kulak verelim bu noktada:

Her zilletin elbette bir izzet var içinde Seyret çeh-i Kenan'ı ne devlet var içinde

Her sıkıntının ve hakir görülmenin içinde elbette bir kolaylık ve yücelik vardır. Kenan kuyusuna bak içinde ne baht ne saadet var.

Bir hâlete gönül bağlamamak gerekir çünkü zaman inkılap eyler. Yaşanan hadiselerin zahir ve batını, oluşu ve bitişi farklı olabilir. Yani, şer görünende hayır; hayır görünende ise şer olabilir. Ahmed Amiş Efendi'nin “Bir şeyin olup olmaması senin nezdinde müsavi değilse nakıssın evladım.” dediği nakledilir. Bu söz ali bir mertebeye işaret ediyor. Bilmeliyiz ki asıl olan sadakat ve tevekküldür. İnşirah suresinde her zorlukla beraber bir kolaylığın bulunduğu müjdelanmıştır ve bu kolaylığı Rabb'imiz tekit etmiştir. Yaşanan ufak tefek zorluklara ve sıkıntılara tahammül edemeyip sabır gösteremeyen insan, ilahi hakikatten habersizce dünyayı kendisine zindan ediyor. Ani duygu, tavır ve hareket değişimleri yaşıyor ve tepkilerde buluna-

¹ Mısra şöyledir: “Bir nazarla ehl-i dil toprağı eyler sim ü zer.”

biliyor. Hâlbuki zorlukla beraber müjdelenen kolaylığın ümidiyle sabretmektir yakışan. Zillet varsa elbette izzet de olacaktır.

Kenan ili olarak anılan bölge adını Hz. Nuh'un torununun isminden almıştır. Hz. Yakub Kenan halkına peygamber olarak gönderilmiştir. Kenan kuyusunun Hz. Yakub'un evine uzaklığının üç fersah (yaklaşık on yedi kilometre) olduğu söylenir. Kur'an-ı Kerim'de de anlatılan kıssada Hz. Yakub'un oğlu Hz. Yusuf'un kendisini kıskanan on bir kardeşi tarafından atıldığı kuyu işte bu Kenan kuyusudur. Yaşanan olayların zahirine bakıldığında Hz. Yusuf'un yaşadıklarının tümü onun için bir sıkıntı olarak görülebilir fakat neticede o girdiği Kenan kuyusundan Mısır saraylarına yükselmiştir. Bu yüzden Kenan kuyusunu güzelce okumak gerekiyor. Asıl olan Kenan kuyusundaki tavirdir çünkü. Mısır sarayı Kenan kuyusunda gösterilen sabrın ve tevekkülün neticesi ve dahi hediyesidir.

Hep can atıyor halk fenâ mülküne amma Bir hârice çıkmaz ki ne hâlet var içinde

Halk yokluk mülküne daima can atıyor ama bu mülke biraz dışarıdan nazar etse içinde neler olduğunu görecektir.

İnsanın dünya ile imtihanı bala batmış arıya benzetilir. Arı, lezzetinden olsa gerek balın içine düşer. Çırpındıkça daha derine batır ve sonunda canını verir. Dünyadaki lezzetler de tıpkı bala benzer. Suret olarak tatlıdır, lezzetlidir, cezbeder fakat imtihan vesilesidir. Suretteki lezzet çoğu zaman imtihanı unutturur. Bundandır ki fani dünyanın lezzetlerine halk daima can atar. İnsanın imtihanı hem dünya lezzetlerinin çekiciliğiyle hem de diğer insanların sözleri, tavırları ve yaşayışları sebebiyle daha da zorlaşır. Toplumu oluşturan bireylerin neredeyse yekûnu aynı yere bakıyor, aynı şeyleri konuşuyor, aynı hayatı yaşıyorsa farklı yere bakmak, farklı şeyler konuşmak ve farklı yaşamak elbette zor olacaktır. Halkın içinden sıyrılmak, bir harice çıkmak gerekir bu durumda. Çıkmak gerekir çünkü bu yokluk mülkünün içinde neler olduğu ancak o zaman görülebilir. Gâlib Dede meşhur müseddesinin mütekerrir mısrasında "Âşıktâ keder n'eyler?" diye sorar ve "Gam halk-ı cihânındır." cevabıyla sehlümünden en güzel örneklerinden biriyle baş başa bırakır bizleri. Yani, dünyaya meyletmiş olan ve maddeden maada bir şey göremeyenler cihan halkıdır ve gam da keder de onlarındır. Âşık ise fena mülküne can atmaz ve bundandır ki cihan halkından değildir o. Onun için dünya değil, ötesi esastır.

Mazlûma olur keyfer-i bed-hûyi-i zâlim İklîm-i gâmin başka bir âdet var içinde

Zalimin kötü huylarının karşılığını mazlum çeker. Böyle gözükse de gam ikliminin başka bir âdet var içinde.

Dünya üzerinde zalimin olmadığı bir zaman dilimi yaşanmış mıdır bilinmez. Günümüzde yaşanan hadiseler de malum. Zalim, zulmüne devam ediyor. Mazlum ise zulmün nihayetini bekliyor. Zalimin yaptıklarının karşılığını mazlum görüyor. Olanların yansıyan yüzü böyle fakat gam ikliminin bir de görünmeyen yüzü yani başka bir âdeti vardır. Hadisîşeriflerde mazlumlarla ilgili birçok ifade yer almıştır. Allah Resulü (sav) Muaz b. Cebel'i (ra) Yemen'e gönde-

rirken "Mazlumun bedduasını (ahını) almaktan kork!" buyurmuş ve devamında ise "Beddua ile Allah arasında perde yoktur." diye kendisini uyarmıştır. Hadisîşerif bize mazlumun ahının kabul derecesini göstermektedir. Günümüzde zulmün gölgesinde hayatını idame ettiren mazlumların ahi arşı titretecek boyutta. İman ediyoruz ki zalimin zulmü yanına kalmayacaktır. Bugün hem zulmünü devam ettirip hem keyif içinde yaşayan zalimler için sadece takdir olunmuş bir mühlet vardır. Mazlumun, zalime üstün kılındığı bir zaman elbet olacaktır. Biliyoruz ki Allah ihmal etmez, imhal eder. Yani sadece mühlet verir. Tarih boyunca zalimliğiyle sivrilmiş isimlere baktığımızda kiminin yaşarken müstahakkını bulduğunu, kiminin ise zalimliğini icra ederken öldüğünü görürüz. Rabbimizin zalimlere bir gün "Tallahi lekad aserakallahu aleyha!"¹ dedirteceğine iman ediyoruz. İşte o gün zalimin kötü huylarının karşılığını mazlumun çekmediğini anlayacağız. Mazlum, sıkıntılarının mükâfatını misliyle alacak; zalim ise yaptıklarının karşılığını alacaktır. Yine iman ediyoruz ki "Kim zerre kadar hayır yapmışsa onun karşılığını görecektir. Kim de zerre kadar şer işlemişse onun karşılığını görecektir."²

Sen akla uyup gezme Felâtûn dahi bilmez Humhâne-i dehrin nice hikmet var içinde

Sen akla uyup gezme çünkü dünya meyhanesinin içinde öyle hikmetler vardır ki Eflatun'un dahi haberi yoktur.

Dünya bir meyhaneye benzer. Meyhanede sarhoş olan insan, suretleri tam olarak idrak edemez ve yanılır. Dünyada maddi lezzetler ile sarhoş olmuş her insan da dünya meyhanesindeki suretleri yanılarak seyreder. Bu yanılsamadan bizi uyandıracak ve bize yol gösterecek olan rehber akıl değildir. Hatta akıl konusundaki mütehassıslar da değildir. Şekillerin ardındaki manaları anlayabilmek hikmet ile mümkündür. Hikmet ise aklın değil gönlün güzergâhındadır. Yanılsamalarla dolu bu dünyadaki nice hikmetin sırrına erişmek için akla uymak yerine gönlü rehber bilmek gerek. "Aşk imiş her ne var âlemde/ilim bir kıl ü kâl imiş ancak." buyuran Fuzûlî aklın ötesine geçmiş ve muhibbana da yol göstermiştir. Elbette bütün bunlar birden olacak değildir. Evvela, insanın izinde yürüyeceği bir gönül ehli gerektir. Akıl sahasında otorite olan Eflatun'un (Platon'un) gönül sahasında ise esamesi bile okunmaz. Bunun farkına varmakla dikkati ve gayreti bir ehli rehberliğinde akıldan gönlü çevirmek lazımdır. Bu yapıldığında hikmet sırrına nasibince vakıf olacaktır insan.

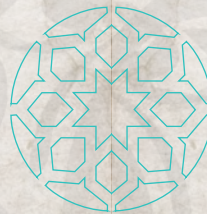
Pek dar (tar) yeridir sır-ı dehen sohbet-i aşkın Yok yok bütün esrâra işâret var içinde

Ağız sırrı aşk sohbetinin pek dar/karanlık yeridir. Hayır hayır, aslında ağız sırrının içinde bütün sırlara işâret vardır.

Sır ehline aşikâr edilir çünkü emanettir. Tasavvufi neşvede birçok mesele mazmunlarla ifade edilmiştir. Bu yolun tercih edilmesinin sebebi hem yanlış anlaşılmalara önüne geçmek hem de sırrı ehline emanet etmektir. Sevgiliye ait güzellik unsurları olarak zikredilen her bir

¹ Yusuf suresi 91. ayet: Yemin olsun ki Allah seni bize üstün kılmıştır.

² Zilzal suresi 7-8. ayetler.

uzuv esasında başka ve yoğun anlamlara işaret eder. Ağzı yani dehen mana olarak yokluğa işarettir. Bu yokluk anlamı sebebiyle dehen sırrının aşk sohbetindeki sırlardan çok azını barındırdığı düşünülür. Bu düşünce aslında kişinin bulunduğu mertebedeki nazarıdır. Yani, yol yüründükçe azlar çok; gizliler aşikâr; sırlar malum olacaktır. Zıddıyla daha iyi anlaşılabilir birçok mesele gibi yokluğu remzeden dehen nice esrara işaret etmektedir belki de. Tabii ki bunu anlamak ve tatmak evvela hâl ilminde epey mesafe katetmekle mümkündür.

Çâk eyleyemem sînemi her dilbere zîrâ Sultânıma âit bir emânet var içinde

*Gönlümü herkese açamam çünkü gönlümün içinde
sultanıma ait bir emanet vardır.*

Gönül, insana bahşedilmiş ilahi bir emanettir. Emanettir çünkü Allah evidir. Cümleden geçmeden evin layıkıyla muhafazası zordur. Kirle ve pasla yoğrulmuş üzeri yaldızlı dünyada gönül evini muhafaza etmek meşakkatli bir iştir. İnsanın sevip gönlünü bağlayacağı o kadar imtihan vesilesi var ki bunlar bahsedilen meşakkati oldukça şiddetli bir hâle çeviriyor. Allah, insana sevmeyi bahşetmiştir. Ölçülü olması için de onu eşrefimahlukat kılmıştır. Elbette sevdiğinden değer alır insan. Yani, kimi seviyorsa ne için seviyorsa kıymeti o kadardır. O, kendisine bahşedilmiş olan sevgi için ölçüyü koruyamadığında kalbi mühürlenmiş bir hâle bürünebilir. Nitekim günümüzde yaşanan birçok olumsuz hadiseyi dikkatlice okursak yaşananların temelinde sevgideki ölçüsüzlüğün yattığını görebiliriz.

Dünya ve içindeki lezzetlerin her biri insanı yanıltabilecek kuvvettedir. Gönlünün farkında olan her insan bu yanıltma korkusunu daima zinde tutmalıdır. Kalbimde sultanıma ait bir emanet var demek başlı başına bir eşrefimahlukat nişanıdır. Bu denildiğinde ve bu bilinçle yaşandığında gönlünü maddi hiçbir yanıltışa çâk eylemeyecektir insan. Yakışan budur. Kulluğun gereği budur. Şemseddin Sîvâsî hazretlerinin "Sür çıkar ağyarı dilden tâ tecellî ede Hakk/Pâdişah konmaz saraya hâne ma'mûr olmadan." beyti de tam olarak bu hakikate işaret etmektedir. Ağyar gönüldeyken orası mamur değildir. Onu gönülden sürünce gönül tecelligâh olacaktır.

Etmiş yine Gâlib kudemâ tavrını der-pîş Eş'ârının âsâr-ı hakikat var içinde

*Gâlib yine eskilerin tavrını/tarzını takip etmiştir. Bundan
dolayı onun şiirlerinde hakikatin izleri vardır.*

İlim silsiledir. Allah Resulü (sav) kendisini takip eden sayısız sahabeikirama yolunu takip etmelerini buyurmuştur. Sahabeikiram efendilerimiz de ilmi kime ulaştırdılarsa Allah Resulü'nün (sav) yolundan ayrılmamalarını öğütlemişlerdir. Bu yol yüzyıllarca takip edilmiş ve hakikatler bugünlere ulaşmıştır. Geçmişe sırt dönmenin revaçta olduğu günümüzde kudemanın izinde yürümek hor görülebiliyor. Hakikatten haberi olmayan zihinlerin kudemaya sırt çevirmesi nasip meselesidir. Biliyoruz ve inanıyoruz ki kudemanın ayak izi, hakikatlerin membasıdır. Büyüklerin kudema tavrında ve tarzında yürümekle iftihar etmesi pek tabii hakikat yolcularına kıymetli bir öğüt gibidir.

AYASOFYA

Nisanur AYDEMİR

İlk olarak Doğu Roma İmparatorluğu'nda I. Justinianus tarafından 532-537 yıllarında inşa edilen Ayasofya, Bizans'ın en büyük kilisesi olarak Ortodoks Hristiyan dünyasının merkezi konumundaydı. 1453 yılında Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul'u fethetmesiyle camiye çevrilmiş ve günümüzde de dünyanın dört bir tarafından gelen Müslümanların ibadet ettiği, mimari ve tarihî açıdan hem Doğu hem Batı medeniyetlerinin izlerini taşıyan eşsiz bir yapıdır.

Eğer Sultanahmet'i ziyaret ediyorsanız Ayasofya'yı es geçmek büyük bir haksızlık olur. Ben de bu düşünceyle, dünyanın en etkileyici yapılarından biri olan bu camiyi ziyaret etmeye karar verdim. Ayasofya Cami, Sultanahmet'in doğu tarafında yer alıyor. Sultanahmet Meydanı'nın içinde yürüdüğünüzde, Mısır Dikilitaşı ve Alman Çeşmesi'ni geçtikten sonra doğu yönünde ilerlerseniz 2-3 dakika içerisinde rahatlıkla ulaşabilirsiniz.

Caminin önüne geldiğimde, girişteki görevlilerin insanları bu muazzam yapıya karşı saygılı olmaları için uyardıklarını gördüğümde bu durumdan çok hoşnut oldum. Yüzyıllardır İslam medeniyeti Avrupa tarafından hoş görülmezken, şu an birçok turistin Ayasofya'yı ziyaret etmesi ve İslam'ın etkilerini bu muhteşem camide görmek, Ayasofya'yı keşfetmek için başka bir neden daha.

Caminin girişinde beni ilk karşılayan şey beyaz mermer döşemeler oldu. Bu döşemeler, parlak ve dayanıklı olmalarının yanı sıra, saflık ve zarafeti de temsil ederler. Bu nedenle Ayasofya'daki dinî atmosferle birebir

uyumludur. İçeriye adımımı attığımda, yerdeki yumuşak halının ayaklarıma temasıyla birlikte, kalbimde bu inanılmaz yapı karşısında heyecan, huzur ve şaşkınlık duyguları arasında yoğruluyorum adeta. Kafamı kaldırdığımda Bizans döneminden kalma mozaikler karşılıyor beni. Bu mozaikler arasında en dikkat çekicileri Deisis Meryem Ana ve "Çocuk İsa"dır. Deisis "şefaât" ya da "yakarış" anlamlarına gelir.

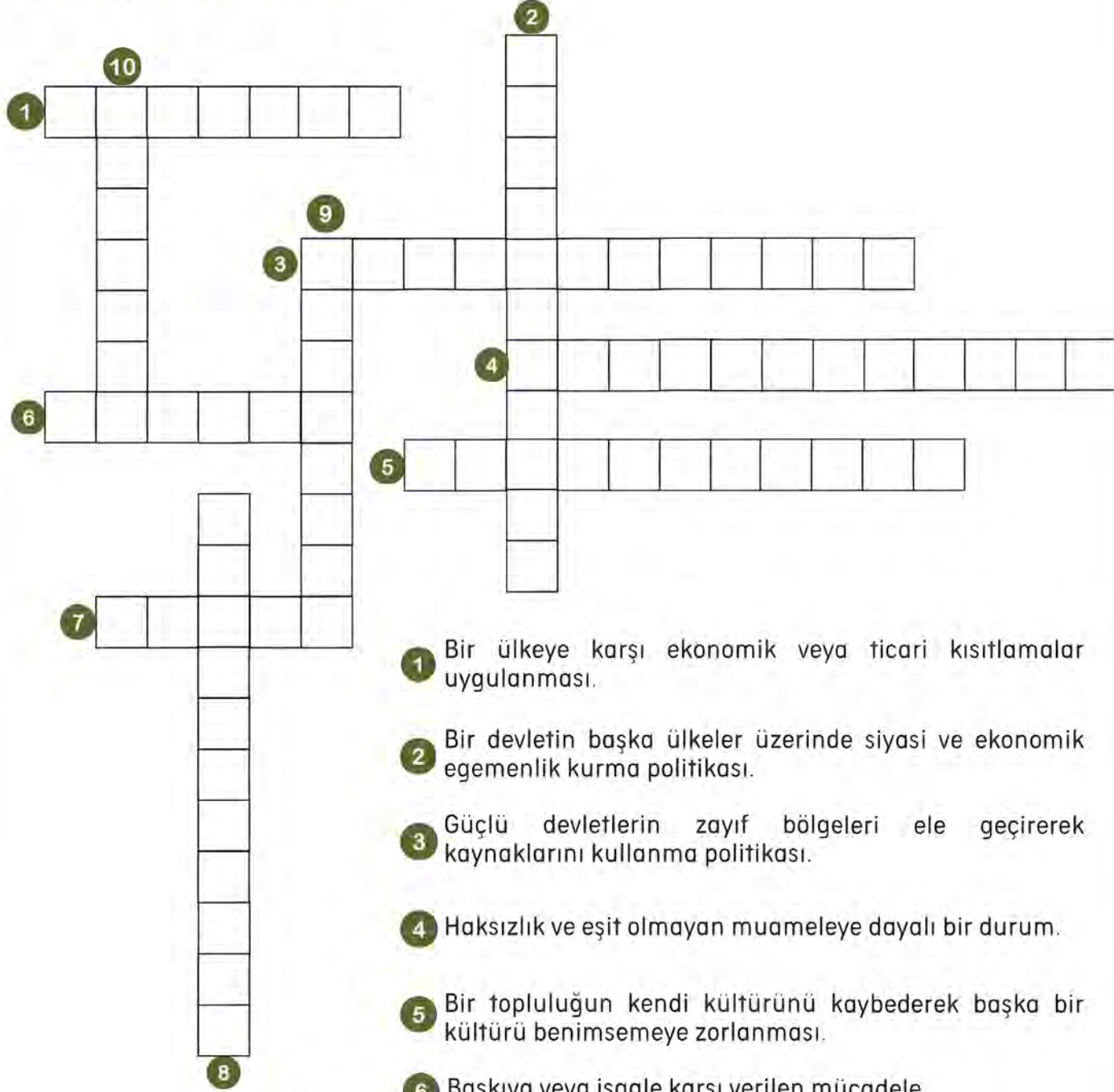
Mozaik, çok geniş çaplı bir mermer mahşer kompozisyonunun özeti niteliğindedir. Ortada Hz. İsa, iki yanında Hz. Meryem ve Hz. Yahya bulunur. Yapının konusu, Hz. İsa'ya en yakın olan iki insanın insanlığın kurtuluşu için yakarışdır. Meryem Ana ve Çocuk İsa, Ayasofya'daki en merkezî konumda olan eserlerdir. Caminin doğu duvarlarında, ana apsisin içinde yer alır. Bu mozaik, Hristiyan inancında Meryem Ana ve İsa'nın kutsallığını vurgulamak ve Hristiyan toplumuna mesaj vermek için caminin en kutsal ve merkezî bölgesinde yer alır.

Ayasofya Cami'sinin farklılığını ilk gördüğümde anlamıştım. Ayasofya, kubbesinin büyüklüğü ve mühendislik başarısıyla diğer camilerden ayrılır. Caminin kubbesi, dönemin en büyük kubbesi olarak inşa edilmiştir; 31 metre çapında, 56 metre yüksekliğindedir. Caminin devasa kubbesini incelerken boyunun tutulduğunu söyleyebilirim.

Namazımı kıldıktan sonra Ayasofya'ya, içindeki huzur ve bu kutsal mekânın tarihî doygunluğu ile veda ediyor; ona bir dahaki sefer için söz veriyorum.

Bulmaca

Hazırlayan: Azra Rüveyda Arslan

- 1 Bir ülkeye karşı ekonomik veya ticari kısıtlamalar uygulanması.
- 2 Bir devletin başka ülkeler üzerinde siyasi ve ekonomik egemenlik kurma politikası.
- 3 Güçlü devletlerin zayıf bölgeleri ele geçirerek kaynaklarını kullanma politikası.
- 4 Haksızlık ve eşit olmayan muameleye dayalı bir durum.
- 5 Bir topluluğun kendi kültürünü kaybederek başka bir kültürü benimsemeye zorlanması.
- 6 Baskıya veya işgale karşı verilen mücadele.
- 7 Bir kişiye ya da topluluğa yapılan aşırı baskı veya haksızlık.

CEVAPLAR

- 8 Bir ulusun kendi kaderini tayin etme ve   zg  r yaşama hakkı.
- 9 Bir topluluğun, etnik ya da dini bir grubun sistematik olarak yok edilmesi.
- 10 Savaş, zulüm veya baskı nedeniyle yaşadığı yeri terk etmek zorunda kalan kişi.

TEKAFÜL S  STEM   İLE FA  ZS  Z S  GORTACILIK

Sağlık Sigortası

Kasko ve Trafik Sigortası

  şyeri -Konut Sigortası

- Ara   kasko liste fiyatının %1'i tutarına kasko poli  enizi düzenliyoruz. Aracınızın kasko değer liste fiyatı 1.000.000    ise kaskonuz 10.000    olacaktır.
- Ayrıca 0-10 yaş arası çocuğu olan araç sahiplerine KASKO POL   ELERİNDE %25 indirim sunmaktayız.

+90 531 394 48 38
+90 505 684 07 05

Sakızağacı Katılım Sigorta Aracılık Hizmetleri Limited   irketi
Yenikent Mahallesi Doğan Araslı Bulvarı No.194/7 Esenyurt İstanbul
Telefon: 0212 689 99 66 - Mail : info@sakizagacisigorta.com.tr

Hemen teklif almak için
WhatsApp QR kodunu okutabilirsiniz.

M. EM  N SARAÇ A  HL    RENC  LER  NE ÖZEL FIRSATLARINDAN FAYDALANDIM KOLAYLIKLA EHL  YET  M  

ALDIM !

- YEN   MODEL ARAÇLAR ESNEK
- DERS SAATLER  
- D  NAM  K E  T  MEN KADROSU

   RENC  LERE ÖZEL KAMPANYA

KOLAY   N KAYIT

basaksehirguney

GÜNEY
SÜRÜCÜ KURSLARI

0 553 885 74 85

0 212 485 02 85

Hiçbir Başarı Tesadüf Değildir

YKS - LGS Hazırlık

Birebir

Koçluk

Soru Çözümü

Kütüphane

YKS Deneme Kulübü

LGS Deneme Kulübü

7. Sınıf Deneme Kulübü

1. Etap

Tel: 212 486 10 86

   finalbasaksehir

final özel
başakşehir

5. Etap Terasium AVM

Tel: 212 487 01 04

   basaksehirfinalozel

SADIK YAMANOĞLU

EĞİTİM KURUMLARI

Anadolu & Fen Lisesi

Üçü Bir Arada (Okul - Kurs - Özel Ders)

Başak Mah. İbn-i Sina Cad. No:6 Başakşehir 4. Etap
(Eski Aydoğdu Koleji, Başakşehir Devlet Hastanesi Karşısı)

TYT-AYT & LGS Hazırlık Kampüsü

Başarı, geleneğimiz. Yine başardık!

Başak Mh. Ertuğrul Gazi Cd. No: 20/1 Kat: 1-2
(5. Etap Happy Market Üstü) Başakşehir

www.sadikyamanoglu.com

0212
0542

487 29 79

İlim Yayma Cemiyeti

Emin Sarac

Orta Öğretim Erkek Öğrenci Yurdu

İlim Yayma Cemiyeti; kurulduğu yıldan bugüne Edirne'den, Kars'a kadar semtini, evini ve ailesini bırakarak ülkenin dört bir tarafına yayılan gençliğimize bir çatı, sıcak bir yuva, huzurlu ve güvenli bir ortam oluşturabilme gayreti içindedir.

Amacımız; öğrencilerimizin bir liman olarak gelip beş yıllarını geçirdikleri yurdunda unutulmaz anılar ve güzel hatıralar biriktirmesidir. Hayallerinin ve hedeflerinin doğrultusunda her bir öğrencimizi en iyi üniversitelere ve yükseköğrenim yurtlarına uğurlamak için elimizden gelen gayreti gösteriyoruz. 240 kişilik kapasiteli yurdunda öğrencilerimiz üçer kişilik odalarda kalıyorlar. 1951 yılında yakılan meşalenin bugünkü taşıyıcıları olarak vatanımıza ve milletimize hizmet edecek genç kardeşlerimiz için hizmete daima hazırız.

HİZMETLERİMİZ

Kur'an-ı Kerim Eğitimi

• Akademik Konferanslar

• Kültür Turları

• Şehir Dışı Eğitim Kampları

• Üniversite Hazırlık Kursu

• Rehberlik Hizmetleri

Biz Bize Geceleri

• Sanatsal ve Sportif Faaliyetler

• Kahvaltı ve Yemek Hizmeti

• 7/24 Sıcak Su

• İnternet Bağlantısı

• Çok Amaçlı Salonlar

• Spor Salonu

Dinlenme Odaları

• Kütüphane

• Çamaşırhane

• Güvenlik

İlim Yayma
Cemiyeti
1951